

Hoger Beroepsonderwijs,

Een institutioneel onderzoek naar het handelen van nationale overheidsorganen op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs, (1945) 1968-1998

PIVOT-rapport nr 62

Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
&
Rijksarchiefdienst/PIVOT
Ministerie van OCenW.

Zoetermeer, [s Gravenhage, 1999

Tekst: Drs Ch.M. Zeegers
Vormgeving: Rijksarchiefdienst/PIVOT
Illustraties: W.D. Küller
Druk: Drukkerij Enroprint BV

ISSN:
ISBN:

c Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

PROJECT INVOERING VERKORTING OVERBRENGINGSTERMIJN

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een project-organisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de -archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:

- de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
- de overheidsorganen en overige actoren;
- de onderlinge relaties tussen de actoren;
- de beleidsinstrumenten;
- een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.

2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:

- de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
- de grondslag (bron) van elke handeling;
- het produkt van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een produkt, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein". Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan "organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend". Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het "basis selectiedocument" (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst gezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister-/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe

achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijksarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995.

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1	LIJST VAN AFKORTINGEN	4
HOOFDSTUK 2	VERANTWOORDING VAN HET ONDERZOEK	5
HOOFDSTUK 3	AFBAKENING BELEIDSTERREIN HBO	7
HOOFDSTUK 4	GESCHIEDENIS VAN HET BELEID VAN HET HOGER BEROEPSONDERWIJS, 1945 - 1998	10
HOOFDSTUK 5	GESCHIEDENIS VAN HET MINISTERIE VAN ONDERWIJS, 1945 - 1998	16
HOOFDSTUK 6	LIJST VAN ACTOREN OP HET BELEIDSTERREIN HOGER BEROEPSONDERWIJS	19
HOOFDSTUK 7	HANDELINGEN, 1968 - 1998	25
7.1 ONTWIKKELING, EVALUATIE EN VERANTWOORDING VAN BELEID		25
7.1.1	Overleg tbv beleidsontwikkeling	25
7.1.2	Verrichten van beleidsgericht onderzoek	25
7.1.3	Ontwikkelen van nationaal beleid	26
7.1.4	Ontwikkelen internationaal beleid	27
7.1.5	Evaluëren van beleid	28
7.1.6	Verstrekken van informatie	29
7.2 REGELGEVEN VAN HET HOGER BEROEPSONDERWIJS		30
7.2.1	Regelgeven van nationaal beleid	30
7.2.2	Regelgeven van internationaal beleid	30
7.2.3	Implementatie van richtlijnen Europese Unie	30
7.3 INTERNATIONAAL HOGER BEROEPSONDERWIJS		31
7.3.1	Subsidieverstrekking aan hogescholen en verstrekking van beurzen aan internationale studenten	31
7.3.2	Inschrijving Antilliaanse en Arubaanse studenten	32
7.3.3	Toegang tot gereguleerde beroepen	32
7.4 BEKOSTIGING 1993 -		35
7.4.1	Verlening rijksbijdrage en andere financiële middelen	35
7.4.2	Verslaglegging van de besteding rijksbijdrage	37
7.4.3	Waarborgfondsen	38
7.5 PLANNING EN BEKOSTIGING 1968-1993		39
7.5.1	Planning	39
7.5.2	Aanvang van de bekostiging	40
7.5.3	Wijze van bekostiging	41
7.5.4	Verstrekken van voorschotten	43
7.5.5	Toezicht op het financieel beheer	44
7.5.6	Beëindiging danwel voortbestaan bekostiging	46
7.6 GEBOUWEN, TERREINEN EN ROERENDE ZAKEN		49
7.6.1	Voorschriften voor gebouwen en terreinen	49
7.6.2	Overdragen, vervreemden of onttrekken onderwijsbestemming	50
7.6.3	Verhuren en/of ingebruikgeven	51
7.7 INRICHTING BEKOSTIGDE HOGESCHOLEN		53
7.7.1	Bepalen status	53

7.7.2	Samenstelling bestuursorganen	53	
7.7.3	Bestuursreglement	54	
7.7.4	Toezicht behoorlijk bestuur		54
7.8	AANWIJZEN HOGESCHOLEN EN HBO-OPLEIDINGEN		56
7.9	PERSONEEL		58
7.9.1	Overleg		58
7.9.2	Rechtspositie		59
7.9.3	Arbeidsvoorwaarden		60
7.9.4	Uitvoering personeelbeleid		60
7.9.5	Bewijzen van bekwaamheid		60
7.9.6	Benoeming, schorsing, ontslag en ontnemen lesbevoegdheid	63	
7.9.7	Medezeggenschapsreglement		64
7.9.8	Deelraden		65
7.9.9	Gemeenschappelijke medezeggenschapsraden		65
7.9.10	Oudercommissies		66
7.9.11	Studentenraad		66
7.9.12	Afwijking bij bijzondere omstandigheden		66
7.10	ONDERWIJSAANBOD BEKOSTIGDE HOGESCHOLEN		68
7.10.1	Spreiding		68
7.10.2	Inrichting van het hoger beroepsonderwijs van 1968 tot 1986	69	
7.10.3	Inrichting van het hoger beroepsonderwijs van 1986 tot 1993	71	
7.10.3.1	algemeen	71	
7.10.3.2	cursussen hoger beroepsonderwijs	73	
7.10.3.3	internationaal onderwijs	73	
7.10.3.4	post-hoger beroepsonderwijs	74	
7.10.3.5	voorbereidende periode kunstonderwijs	74	
7.10.3.6	bekostigde lerarenopleiding (nascholing)	74	
7.10.4	Inrichting van het hoger beroepsonderwijs vanaf 1993	75	
7.10.4.1	registratie opleidingen	75	
7.10.4.2	vormgeving van opleidingen	77	
7.10.5	Onderwijsaanbod onderwijsgemeenschappen en omgezette hogescholen		78
7.10.6	Toelating, bevordering en verwijdering bij HBO-opleidingen		78
7.10.7	School-, college-, en cursusgeld	79	
7.10.8	Stages bij studierichtingen		79
7.10.9	Examens van studierichtingen	81	
7.10.10	Levensbeschouwelijk vormingsonderwijs		82
7.10.11	Toelatingseisen tweede fase		82
7.10.12	Cursusduur van tweede fase		83
7.11	EXPERIMENTEEL ONDERWIJS		84
7.12	STUDENTEN EN OVERIGE INGESCHREVENEN		85
7.12.1	Overleg met studenten		85
7.12.2	Vooropleidings- en aanvullende eisen en vrijstellingen		85
7.12.3	Inschrijving		88
7.12.3.1	centraal register inschrijving hoger onderwijs (CRIHO)	90	
7.12.3.2	bepanking eerste inschrijving	91	
7.12.4	Rechten, verplichtingen en rechtsbescherming studenten en overige ingeschrevenen		93
7.12.5	Financiële ondersteuning studenten		93
7.12.6	Studieadvies		94
7.13	TITULATUUR EN GETUIGSCHRIFTEN		96
7.13.1	Titulatuur		96
7.13.2	Getuigschriften		97

7.14	STAATSEXAMENS		98
7.15	TOEZICHT		99
7.15.1	Toezicht		99
7.15.2	Ontneming/ onthouding rechten	102	
7.16	RELATIE HBO MET OVERIGE ACTOREN		104
7.16.1	HO-samenwerkingsverband		104
7.16.2	Relatie HBO - maatschappij		104
7.16.3	Relatie WO en HBO		104
7.17	BEZWAARSCHRIFTEN EN BEROEPSZAKEN		106
7.17.1	Algemeen		106
7.17.2	Bekostiging, 1993 -		106
7.17.3	Bekostiging, 1968 - 1993	106	
7.17.4	Gebouwen, terreinen en roerende zaken		107
7.17.5	Inrichting hogescholen		108
7.17.6	Aanwijzen hogescholen en HBO-opleidingen	109	
7.17.7	Personeel		109
7.17.8	Onderwijsaanbod		111
7.17.9	Studenten		111
7.17.9.1	commissie van Beroep studenten, extraneï en toehoorders		111
7.17.9.2	college van Beroep voor het Hoger (Beroeps)onderwijs	113	7.17.10
	Toezicht		114
	GERAADPLEEGDE WET- EN REGELGEVING		115
	BRONNEN		116
	PIVOT-PUBLICATIES		117

HOOFDSTUK 1 LIJST VAN AFKORTINGEN

ACO	Adviescommissie Onderwijsaanbod
amvb	Algemene Maatregel van Bestuur
art.	artikel
BSD	Basis Selectie Document
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
CRIHO	Centraal Register Inschrijvingen Hoger Onderwijs
HB)	Hoger Beroepsonderwijs
HO	Hoger Onderwijs
HOAK	nota Hoger Onderwijs: Autonomie en Kwaliteit 1985
HOOP	Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan
IBG	Informatie Beheer Groep
K.B.	Koninklijk Besluit
NUFFIC	Stichting Nederlandse Organisatie voor Internationale Samenwerking in het Hoger Onderwijs
OCenW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OU	Open Universiteit
OWVO	Overgangswet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1967, 386)
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
Stb.	Staatsblad
Stcrt	Staatscourant
WHBO	Wet op het Hoger Beroepsonderwijs (Stb. 1986, 289)
WHW	Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (Stb. 1992, 593)
WO	Wetenschappelijk onderwijs
WVO	Wet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1967, 387)
WVO-1	Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (Stb. 1960, 559)
WVO-2	Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (Stb. 1985, 562)

HOOFDSTUK 2 VERANTWOORDING VAN HET ONDERZOEK

In dit hoofdstuk wordt een verantwoording gegeven van het doel en organisatie van het institutioneel onderzoek op het beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs alsmede van de wijze waarop dit Rapport Institutioneel Onderzoek op juistheid en volledigheid getoetst is. Verder wordt een toelichting op de volgende hoofdstukken van dit rapport gegeven.

Doel en organisatie van het onderzoek

Het Rapport Institutioneel Onderzoek is het resultaat van afspraken die gemaakt zijn tussen de Secretaris-Generaal van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Rijksarchiefdienst/PIVOT¹. Een van de afspraken betreft het verrichten van institutioneel onderzoek naar de taken en taakontwikkeling van de actoren binnen de verschillende beleidsterreinen op het taakgebied Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur.

Het institutioneel onderzoek is verricht van mei tot en met november 1998. Vanaf december is de goedkeuringsprocedure van het RIO gestart.

Doel van het institutioneel onderzoek is het overheidshandelen en de context daarvan zodanig te beschrijven dat daarmee nu en in de toekomst op een efficiënte en effectieve manier gegevens zijn te beheren.

De methode die daarbij gebruikt wordt is de Methode Institutioneel Onderzoek; in de zogenaamde groene pagina's die vooraf gaan aan dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op onder andere de uitgangspunten, de methode en het doel van het PIVOT-onderzoek.

Om de juistheid en volledigheid van het onderzoek te kunnen waarborgen, zijn er interviews gehouden met deskundigen op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs²:

Mevrouw L. d'Artillac Brill (HBO/AS)
De heer B. Broerse (HBO/AS)
Mevrouw I. v.d. Berg (HBO/AS)
De heer S. Blok (HBO/FI)
De heer P. van Capelleveen (HBO/AS)
De heer B. Derks (HBO/SB)
Mevrouw Y. Mamahit (HBO/SB)
De heer M. Odekerken (HBO/AS)
Mevrouw M. Pol (HBO/AS)
De heer H. Rademaker (HBO/FI)
De heer E. Smid (HBO/FI)
De heer R. Smid (HBO/SB)
De heer J.H. Uitendaal (HBO/FI)

Inhoud van het onderzoek

Een inhoudelijke beschrijving van definitie en de afbakening van het beleidsterrein HBO ten opzichte van andere beleidsterreinen, wordt in het volgende hoofdstuk gegeven. Hier volgt een verantwoording van de afbakening in tijd en in reikwijdte.

¹ Convenant van 9 februari 1995

² Deze deskundigen zijn werkzaam binnen de directie HBO bij de navolgende afdelingen: Afdeling Strategisch Beleid en Beleidsverkenningen (HBO/SB), Afdeling Aspect- en Sectorbeleid en Bestuur (HBO/AS), Afdeling Financieel en Informatiebeleid (HBO/FI).

Het aanvangsjaar van het onderzoek is 1968, de invoering van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (de WVO, Stb. 1967, 387). Hiertoe is besloten omdat de archieven van het ministerie van Onderwijs op het beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs tot 1985 geordend en beschreven zijn³. Conform de afspraken zal het archief vanaf 1985 met behulp van dit RIO (en het daaruit volgend BSD) bewerkt worden. Voor de archieven van de directie HBO vanaf 1985 is geen selectielijst conform de Archiefwet 1995, art. 5 en het Archiefbesluit, art. 2 t/m 5 vastgesteld. Het Basis Selectie Document dat op basis van dit RIO wordt opgesteld zal, zodra vastgesteld, daartoe dienen.

In de handelingenlijst zijn niet alle actoren meegenomen die een rol op het terrein spelen. De reden hiervoor is dat er in het project PIVOT vooralsnog uitsluitend lijsten gemaakt worden voor de organen die behoren tot de rijks- en de provinciale overheid. De lagere overheden maken gebruik van andere selectielijsten ten behoeve van de selectie van archiefmateriaal (bijvoorbeeld de VNG-lijsten). Handelingen van hogescholen of gemeenten worden hierin niet beschreven.

Structuur van het onderzoek

Na de lijst van afkortingen (Hoofdstuk 1), de verantwoording van het onderzoek (Hoofdstuk 2) en de afbakening van het beleidsterrein (Hoofdstuk 3) wordt in Hoofdstuk 4 een beschrijving gegeven van de historische ontwikkeling van het beleid op het terrein Hoger Beroepsonderwijs van 1945 tot 1998. Deze beschrijving plaatst de handelingen uit Hoofdstuk 7 in een context. Voorzover mogelijk is deze zogenaamde context-beschrijving bij de handelingen zelf, dus in Hoofdstuk 7, geschreven. De context is onder andere van belang om de handelingen te structureren. Daarnaast verklaart het wijziging van handelingen of geeft het een nadere uitleg van een handeling.

In Hoofdstuk 5 wordt de geschiedenis van 1945 tot 1998 van de organisatie van de belangrijkste actor op het beleidsterrein beschreven, de minister van Onderwijs.

Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van overheidsorganen (actoren) die een rol spelen op het beleidsterrein. De neerslag van de handelingen van deze actoren valt onder de Archiefwet 1995. De zorgdrager van deze actoren is krachtens de Archiefwet 1995, art. 5 verplicht een selectielijst op te stellen.

Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de handelingen van de overheidsorganen (actoren) op het beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs, 1968 - 1998. De handelingen zijn naar onderwerp van bemoeienis geordend, dus niet per actor.

Hoofdstuk 8 geeft een overzicht van de geraadpleegde wet-en regelgeving. Hierbij moet worden opgenomen dat de wijzigingswetten niet expliciet vermeld zijn.

³ Inventaris van de archieven van de afdelingen Vakonderwijs, Handels- en Nijverheidsonderwijs, (hoofd) afdeling Nijverheidsonderwijs, en de directies Technisch Beroepsonderwijs, Beroepsonderwijs en Vormingswerk, Beroepsgericht Voortgezet Onderwijs en Onderwijs en Vorming Werkende Jongeren van het Departement Onderwijs, (Kunsten) en Wetenschappen, (1913-) 1918 - 1975 (- 1976) (CAS-inventaris nr 66; ISBN 90-5164-164-8) Winschoten 1990 en Inventaris van het archief van de Directie Hoger Beroepsonderwijs ressorterende onder het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (1918-) 1975 - 1985 (-1987) (CAS/ITW-inventaris nr. 128) Winschoten 1992.

HOOFDSTUK 3 AFBAKENING BELEIDSTERREIN HBO

Definitie beleidsterrein

Het hoger beroepsonderwijs als afzonderlijke categorie van het beroepsonderwijs, is wettelijk gezien betrekkelijk jong: de eerste maal dat het hoger beroepsonderwijs voorkomt in een wettelijke regeling is in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO, Stb. 1963, 40), inwerking getreden op 1 augustus 1968 (Overgangswet WVO, Stb. 1967, 386).

In de WVO (Stb. 1967, 387) werd het hoger beroepsonderwijs als onderdeel van het voortgezet onderwijs gezien. Het voortgezet onderwijs omvatte het onderwijs na de basisschool met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs. Met de Wet op het Hoger Beroepsonderwijs (WHBO, Stb. 1985, 80) kreeg het hoger beroepsonderwijs een eigen wettelijk regime, afgescheiden van het voortgezet onderwijs. Hiermee werd een binair stelsel van hoger onderwijs geschapen. Het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs werden twee gelijkwaardige maar niet gelijksoortige onderdelen van het stelsel van hoger onderwijs. In de WHBO is het hoger beroepsonderwijs als volgt omschreven: [Hoger beroepsonderwijs is een vorm van hoger onderwijs en is gericht op de theoretische en praktische voorbereiding tot het uitoefenen van beroepen waarvoor een hogere beroepsopleiding vereist is of dienstig kan zijn, en bevordert in samenhang daarmee de persoonlijke ontplooiing en het maatschappelijk functioneren. Het hoger beroepsonderwijs sluit aan bij het eindniveau van de hogere vormen van het voortgezet onderwijs.]

Een aantal jaren later vervalt de verwijzing naar het voortgezet onderwijs in de definitie helemaal.

In de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW, 1992, 593) wordt het HBO omschreven als [onderwijs dat is gericht op de overdracht van theoretische kennis en op de ontwikkeling van vaardigheden in nauwe aansluiting op de beroepspraktijk]. Met de invoering van de WHW in 1993 verviel de WHBO.

Van scholen voor hoger beroepsonderwijs tot hogescholen

Met de invoering van de WVO in 1968 waren er zo'n 350 scholen voor hoger beroepsonderwijs, zoals de hogescholen voor 1985 heetten. Het HBO werd gegeven aan:

- hogere technische scholen (HTS)
- hogere scholen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs
- hogere landbouwscholen
- hogere scholen voor middenstandsonderwijs;
- hogere scholen voor economisch en administratief onderwijs;
- hogere scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs;
- hogere scholen voor kunstonderwijs
- vanaf 1984 (inwerkingtreding Besluit opleiding leraren basisonderwijs, Stb. 1983, 538) hogere scholen voor leraren basisonderwijs

Het bevoegd gezag van:

- een rijkschool was de minister van Onderwijs
- een gemeentelijke school was het college van B&W (tenzij anders door de Gemeenteraad bepaald)
- een bijzondere school was het schoolbestuur

Naast de gewone scholen voor HBO waren er scholengemeenschappen waarvan het HBO deel uit maakte. Dit waren gemeenschappen waarbij één school voor voortgezet onderwijs (waaronder dus HBO) verenigd was met een één of meer andere scholen al dan niet voor voortgezet onderwijs. In de praktijk heeft het HBO alleen met het MBO deel uitgemaakt van een scholengemeenschap, enkele uitzonderingen, zoals het kunstonderwijs, daar gelaten

Voorts is het vanaf 1968 voor de minister mogelijk scholen aan te wijzen als hogescholen. Dit houdt in dat de getuigschriften van deze hogescholen erkend zijn en na invoering van de Wet op de Studiefinanciering (Stb. 1986, 252) dat de studenten studiefinanciering krijgen. De aangewezen hogeschool ontvangt echter geen rijksbijdrage.

Met de operatie Schaalvergroting, Taakverdeling en Concentratie (STC) uit 1983 kwam een grote fusiegolf van hogescholen op gang. Teneinde de positie van de hogescholen ten opzichte van de universiteiten te versterken en de hogescholen duidelijker zichtbaar te maken werden vele kleinere scholen samengevoegd tot grote instellingen. Zo zijn er in 1998 nog maar 56 hogescholen. Daarnaast werd er vanaf 1985 op de Open Universiteit eveneens hoger beroepsonderwijs gegeven. Het ontstaan en de inrichting van de Open Universiteit wordt behandeld in het Rapport Institutioneel Onderzoek Een Academische Zaak, Deel II (Den Haag, 1997).

Met de nieuwe wet op het HBO in 1986 kwam er een wijziging in het bevoegd gezag van de rijkshogescholen:

- voor een rijksinstelling zonder rechtspersoonlijkheid: Minister van Onderwijs en minister van Landbouw
- voor een rijksinstelling met rechtspersoonlijkheid: het college van bestuur

Het bevoegd gezag van hogescholen van overige openbare organen was het krachtens de desbetreffende gemeenschappelijke regeling bevoegde orgaan.

De benaming van de scholen veranderde in 1986 van [scholen voor hoger beroepsonderwijs] in [hogescholen]. Met de invoering van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (WWO-2, Stb. 1985, 562) kregen alle instellingen voor wetenschappelijk onderwijs de benaming universiteit. Tot die tijd konden deze instellingen ook hogescholen genoemd worden. Met de invoering van de WHBO werd de term hogeschool voorbehouden aan de instellingen voor hoger beroepsonderwijs. In dit RIO wordt voor de eenduidigheid en overzichtelijkheid de term hogeschool gebruikt als het een instelling voor hoger beroepsonderwijs betreft ook als het de periode voor 1985 betreft.

In 1993 werd de WHBO vervangen door de WHW (Stb. 1992, 593). In de WHW werden de bekostigde hogescholen in de bijlage onder c t/m g opgenomen.

Afbakening met andere beleidsterreinen⁴

Het beleidsterrein Hoger Beroepsonderwijs heeft raakvlakken met andere beleidsterreinen. In deze paragrafen wordt aangegeven welke handelingen in dit RIO beschreven staan en welke in andere RIO's behandeld worden. De grenzen zijn niet altijd helder, vaak is er ook om praktische redenen voor een bepaalde afbakening gekozen.

Hoger Beroepsonderwijs - Wetenschappelijk Onderwijs

Sinds 1993, de invoering van de WHW (Stb. 1992, 593), wordt het hoger beroepsonderwijs in dezelfde wet geregeld als het wetenschappelijk onderwijs. Het proces van samenwerking van beide onderwijsvormen is reeds met de wet doorstroming HBO-WO uit 1979 (Stb. 1979, 301) in gang gezet. Het WO was echter vanaf het begin van de onderzoeksperiode (1960) in andere wetgeving geregeld:

- 1960 - 1985 in de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (WWO-1)
- 1985 - 1992 in de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs (WWO-2)

Vanuit historisch oogpunt ligt een afbakening van het WO voor de hand. Het WO is in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II* beschreven. In de toekomst, bij het onderhoud van RIO's en BSD's voor de periode na 1997, kan men er voor kiezen beide terreinen te integreren in één onderzoek.

Hoger Beroepsonderwijs - Voortgezet Onderwijs

De afbakening met het beleidsterrein Voortgezet onderwijs ligt moeilijker. Met de invoering van de Mammoetwet, de Wet op het Voortgezet onderwijs, in 1968, bestaat het voortgezet onderwijs uit alle vormen van onderwijs na de basisschool met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs. Het Hoger Beroepsonderwijs is dus tot 1986, met de invoering van de Wet HBO, een onderdeel van het Voortgezet Onderwijs. In het RIO *Mammoetsporen, deel I* wordt het handelen ten opzichte van de scholen voor VWO, HAVO, MAVO en VBO behandeld. In het RIO *Mammoetsporen, Deel II* wordt het handelen ten opzichte van de scholen voor MBO en VAVO behandeld.

Handelingen van algemene aard uit de periode 1968 - 1986 die niet het HBO afzonderlijk maar het gehele voortgezet onderwijs betreffen, worden beschreven in het RIO *Mammoetsporen, Deel I*.

Hoger Beroepsonderwijs - Agrarisch Onderwijs

De handelingen van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij ten opzichte van de landbouwonderwijs zijn tot 1992 beschreven in het RIO *Agrarisch Onderwijs*. In onderhavig RIO worden de handelingen van de minister van Landbouw van de periode daarna geanalyseerd. Deze scheiding is aangebracht omdat de minister van Landbouw gaandeweg minder

⁴ Voor een titelbeschrijving etc. van de in deze paragraaf genoemde RIO's wordt verwezen naar de lijst van PIVOT-publicaties achter in dit RIO.

het onderwijsbeleid bepaald heeft. Vanaf 1992, met de invoering van de WHW (Stb. 1992, 593) is het hogere landbouwonderwijs grotendeels gelijkgeschakeld met het overige hogere onderwijs. De minister van Onderwijs stelt de algemene kaders van het onderwijsstelsel en de minister van Landbouw is medewetgever.

Hoger Beroepsonderwijs - Studiefinanciering

Binnen het ministerie van OCenW is een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein studiefinanciering verricht: het RIO *Leergeld*. In Leergeld worden de handelingen betreffende de financiële ondersteuning van studenten beschreven. Het kan daarbij gaan om beurzen, giften en leningen. Deze zaken worden in onderhavig onderzoek dus buiten beschouwing gelaten. De beurzen die in het kader van specifieke interationaliseringsprogramma's worden verstrekt, zoals bijvoorbeeld ERASMUS, worden in dit RIO beschreven.

Hoger Beroepsonderwijs - Beheer van de rijksbegroting

In dit RIO wordt de bekostiging van het Hoger Beroepsonderwijs beschreven, voor zover het beleidsterrein specifiek is. Voor de procedure van het vaststellen van de rijksbegroting voor het wetenschappelijk onderwijs wordt verwezen naar het RIO *Per slot van rijksrekening*.

Hoger Beroepsonderwijs - Personeelsbeleid

In dit RIO wordt niet ingegaan op het personeelsbeleid voor de ambtenaren van het ministerie van Onderwijs die zich met het HBO-beleid bezig houden. Binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken zal een RIO betreffende Personeelzaken samengesteld worden. Hierin wordt onder andere de aanstelling en beloning conform het ambtenarenrecht beschreven. Wel wordt in dit RIO de aanstelling van specifieke ambtenaren of benoeming van commissieleden, zoals leden van de Adviescommissie Onderwijsaanbod beschreven evenals de vaststelling van rechtspositieregels voor bovengenoemde personen.

Hoger Beroepsonderwijs - Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit

Binnen het ministerie van OCenW zal een afzonderlijk RIO betreffende Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit samengesteld worden. Hierin worden tevens de rechtspositiereglementen van het personeel van hogescholen behandeld. Deze rechtspositiebesluiten worden behandeld in het RIO betreffende Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit. Deze elementen blijven in dit RIO dus buiten beschouwing.

Hoger Beroepsonderwijs - Instellingen binnen het Onderwijs

Binnen het taakgebied Onderwijs (waaronder o.a. de beleidsterreinen: Primair Onderwijs, Beroepsonderwijs en Volwasseneneductie, Wetenschappelijk Onderwijs, Voortgezet Onderwijs etc.) zijn beleidsoverschrijdende organen werkzaam. Het betreft hier voornamelijk de Onderwijsraad, de Inspectie van het Onderwijs en de Informatie Beheer Groep. De instelling van deze organen wordt in een apart RIO beschreven.

HOOFDSTUK 4 GESCHIEDENIS VAN HET BELEID VAN HET HOGER BEROEPSONDERWIJS, 1945-1998

Lijst van ministers van Onderwijs en Wetenschappen en, indien van toepassing, staatssecretarissen met het HBO in portefeuille

	<i>Periode</i>	<i>Kabinet</i>
min. J.J. Gielen	3-7-1946 tot 7-8-1948	Beel I
min. F.J.Th. Rutten	7-8-1948 tot 15-3-1951	Drees I
min. F.J.Th. Rutten	15-3-1951 tot 2-9-1952	Drees II
min. J.M.L. Cals	2-9-1952 tot 13-10-1956	Drees III
min. J.M.L. Cals	22-12-1958 tot 19-5-1959	Beel II
min. J.M.L. Cals	19-5-1959 tot 24-7-1963	De Quay
min. Th.H. Bot	24-7-1963 tot 14-4-1965	Marijnen
min. I.A. Diepenhorst	14-4-1965 tot 22-11-1966	Cals
min. I.A. Diepenhorst	22-11-1966 tot 5-4-1967	Zijlstra
min. G.H. Veringa	5-4-1967 tot 6-7-1971	De Jong
stas. J.H. Grosheide	10-5-1967 tot 6-7-1971	De Jong
min. C. van Veen	6-7-1971 tot 20-7-1972	Biesheuvel I
min. M.L. De Brauw (w)	6-7-1971 tot 20-7-1972	Biesheuvel I
min. C. van Veen	20-7-1972 tot 11-5-1973	Biesheuvel II
min. J.A. Van Kemenade	11-5-1973 tot 19-12-1977	Den Uyl
min. F.H.P. Trip (w)	11-5-1973 tot 19-12-1977	Den Uyl
stas. G. Klein	11-5-1973 tot 7-9-1977	Den Uyl
min. A. Pais	19-12-1977 tot 11-9-1981	Van Agt I
min. M.W.J.M. Peijnenburg (w)	19-12-1977 tot 1-4-1979	Van Agt I
min. L. Ginjaar (w)	1-4-1979 tot 3-5-1979	Van Agt I
min. A.A.Th.M. van Trier (w)	3-5-1979 tot 11-9-1981	Van Agt I
min. J.A. van Kemenade	11-9-1981 tot 29-5-1982	Van Agt II
min. W.J. Deetman	29-5-1982 tot 4-11-1982	Van Agt III
min. W.J. Deetman	4-11-1982 tot 14-7-1986	Lubbers I
min. W.J. Deetman	14-7-1986 tot 15-9-1989	Lubbers II
min. G.J.M. Braks	15-9-1989 tot 7-11-1989	Lubbers II
min. J.M.M. Ritzen	7-11-1989 tot 22-08-1994	Lubbers III
stas. R.J. in 't Veld	9-6-1993 tot 17-6-1993	Lubbers III
stas. M.J. Cohen	2-7-1993 tot 22-8-1994	Lubbers III
min. J.M.M. Ritzen	22-08-1994 tot 3-08-1998	Kok I
min. L. Hermans	3-08-1998 tot ..	Kok II

Periode 1919-1963

Een wettelijke regeling van het onderwijs dat zich richt op beroepen in tal van sectoren van handel en nijverheid is, in vergelijking met de overige onderwijswetgeving, laat tot stand gekomen. De overheid heeft dit terrein bewust overgelaten aan het particulier initiatief. In de eerste wet op dat terrein, de Nijverheidsonderwijswet (Stb. 1919, 593) is die opvatting terug te vinden. De behoefte aan scholen voor vakonderwijs werd ter beoordeling overgelaten aan het bedrijfsleven. Een verzoek tot stichting van een school diende vergezeld te gaan van een [noodzakelijkheidsverklaring], afgegeven door het bedrijfsleven. In de Nijverheidsonderwijswet werd de volgende omschrijving gegeven: het nijverheidsonderwijs heeft ten doel op den grondslag en met voortzetting van het algemeen vormend onderwijs op te leiden voor ambacht, nijverheid, scheepvaart, huishouden, landbouwhuishouden en vrouwelijke handwerken. Het nijverheidsonderwijs werd onderscheiden in schoolonderwijs en onderwijs volgens het leerlingenstelsel. De wet sloot aan op de bestaande tweedeling in het nijverheidsonderwijs in lager en middelbaar. Na de Tweede Wereldoorlog ging de overheid zich actiever met het (hoger) beroepsonderwijs beleid bemoeien. De genoemde tweedeling lager en middelbaar ontwikkelde zich in de praktijk geleidelijk tot een driedeling: lager, uitgebreid lager en middelbaar. De WVO bevestigde deze ontwikkeling, verving de terminologie van de gegroeide driedeling in lager, middelbaar en hoger en [schiep] daarmee het hoger beroepsonderwijs. Met de inwerkingtreding van de WVO verviel, op het terrein van het hoger beroepsonderwijs, de Nijverheidsonderwijswet 1919.

Na de tweede wereldoorlog groeide de behoefte aan technisch geschoolden aanzienlijk. De naoorlogse industrie had grote behoefte aan goed opgeleide deskundigen. Het onderwijsstelsel diende aangepast te worden aan de eisen van de wederopbouw. Deze economische noodzaak om het onderwijsbestel onder de loep te nemen zorgde voor een actiever

overheidsbeleid.

Ook de aard van de onderwijswetgeving veranderde. In plaats van een financieel-economisch karakter werd er meer gebruik gemaakt van wetten met onderwijskundig en maatschappelijk karakter. Zo is de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO, Stb. 1963, 40), de zogenaamde Mammoetwet, een blauwdruk voor een ander onderwijsbestel. Met de Mammoetwet werd beoogd het standenonderwijs te doorbreken en de sociale ongelijkheid te verminderen.

Dit wilde men onder andere bereiken door de samenhang binnen het onderwijsstelsel te versterken. Tot de invoering van de Mammoetwet, in 1968, werd het voortgezet onderwijs geregeld in verschillende wetten waaronder voor het beroepsonderwijs de Nijverheidswet uit 1919. Deze wetten waren sterk tijdsgebonden en gebaseerd op maatschappelijke toestanden die er al lang niet meer waren. Hierdoor bestond het voortgezet onderwijs in de periode voor 1968 uit een aantal afgesloten, zelfstandige schooltypen met eigen regels voor toelating, klassenbezetting en examens. Met de WVO werd gepoogd deze situatie te beëindigen door het gehele voortgezet onderwijs in één wet te regelen.

Periode 1963 - 1973

De voorbereiding van de implementatie van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (de zgn. Mammoetwet) nam vijf jaar in beslag. De WVO werd aangenomen in 1963 (Stb. 1963, 40) maar trad pas in 1968 (Stb. 1967, 386) in werking.

Met behulp van vele ambtelijke werkgroepen en commissies, zoals de werkgroep Wet op het Voortgezet Onderwijs en de commissie VWO/HAVO/MAVO werd de Mammoetwet ingevoerd. De WVO was bedoeld als raamwet en liet een groot aantal praktische regelingen over aan het beleid van de minister, die in veel gevallen advies moest inwinnen van de Onderwijsraad. De wet behelsde een aantal ingrijpende veranderingen in de structuur van het onderwijs in die vertaald moesten worden in praktische regelingen, of het nu ging om lessentabellen, eindexameneisen, bevoegdheidskwesties of lerarsalarissen. Daar kwam nog bij dat de procedures voor het stichten van scholen gewijzigd waren: planning deed zijn intrede.

Intensief overleg tussen departement, inspectie en onderwijsveld leidde tot indiening van het ontwerp voor de zogenaamde Overgangswet WVO (Stb. 1967, 386) op 13 januari 1966.

In de Overgangswet WVO werd de inpassing van het bestaande onderwijs en de bestaande scholen in het nieuwe Mammoetstelsel geregeld, werden enkele wijzigingen van de WVO voorgesteld -zoals invoering van studielessen- en werd de invoering van de Mammoetwet nader vastgesteld. Per 1 januari 1967 zou de Overgangswet in werking treden en een jaar later de WVO.

Al snel na de invoering van de Mammoetwet rezen er vragen over de status van het hoger beroepsonderwijs binnen het voortgezet onderwijs. In toenemende mate won het inzicht terrein dat onderwijs aan 18-jarigen en ouder als een eenheid moest worden gezien. De toenmalige situatie dat het HBO in de WVO was geregeld en het WO in de WVO vormde een barrière voor deze gewenste integratie. Op 27 april 1971 diende minister Veringa een wetsvoorstel in dat tot doel had de samenhang tussen het HBO en het WO voor te bereiden. Dit wetsontwerp maakte het mogelijk dat het HBO op sommige punten afweek van de Mammoetwet en dat HBO-instellingen en universiteiten via afzonderlijke regelingen samenwerkingsverbanden konden aangaan. Dit wetsvoorstel is niet aangenomen. De betrokkenen waren vooralsnog te verdeeld over de wijze waarop de gewenste samenhang tussen beide onderwijsvormen gerealiseerd kon worden. Zo bracht de Commissie Ontwikkeling Wetenschappelijk Onderwijs, naar de voorzitter de Moor genoemd, het Rapport *Het overheidsbeleid inzake het tertiair onderwijs 1970* uit. Deze commissie had tot taak voorstellen te doen over de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderwijs op lange termijn. Daarbij moest ook de relatie met andere vormen van onderwijs, zoals het HBO, betrokken worden. In het rapport toonde de Commissie zich een voorstander van een nationaal beleid voor het tertiair onderwijs. Daarvoor zou een wet voor het gehele tertiaire onderwijs vereist zijn, alsmede een gecoördineerd planningssysteem voor het HBO en het WO. Deze voorstellen gingen een stuk verder dan het wetsvoorstel van Veringa.

De samenwerking tussen de instellingen voor hoger onderwijs is vanaf de beginjaren '70 een beleidsthema gebleven. Zo pleitte minister van Veen in zijn Nota *Op weg naar hoger onderwijs nieuwe stijl* uit 1972 voor samenwerkingsovereenkomsten tussen HBO en WO-instellingen. De eerstgenoemden zouden zodoende instellingen voor hoger onderwijs kunnen worden. Dit voorstel werd niet enthousiast ontvangen door de HBO-instellingen.

Periode 1973 - 1981

Met de komst van Van Kemenade veranderde er veel op het departement. Aanvankelijk was men gewend aan de stapsgewijze aanpak waarbij de behoefte van het kind en het onderwijs centraal stond. Van Kemenade zag het onderwijs als een middel om maatschappelijke hervormingen door te voeren en maatschappelijke ongelijkheid te verminderen. Deze visie op onderwijs was gebaseerd op een geloof in de maakbaarheid van de samenleving. Onderwijs is in zijn ogen van beslissende invloed op de toekomst van de maatschappij en de plaats van mensen daarin. De dynamische maatschappij eist voortdurend herscholing en bijscholing. Deze ideeën werden uitgewerkt in de Nota *Contouren van een toekomstig onderwijsbestel* uit 1975.

In deze discussienota wordt een samenhangend beeld gegeven voor het primaire, secundaire en tertiaire onderwijs voor de

daarop volgende 20 á 25 jaar. Deze onderwijstypen hoorden -zeker in het kader van de education permanente- goed op elkaar af gestemd te zijn.

In het onderwijsvernieuingsproces was behalve voor het departement ook een taak weggelegd voor het onderwijsveld zelf. In de Structuurnota uit 1974 werd de betrokkenheid van het veld als een noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van beleid gezien.

De beoogde integratie tussen het HBO en het WO leidde evenwel niet tot wetgeving. In de Nota "Hoger Onderwijs in de Toekomst" (de zogenaamde HOT-nota) werd gestreefd naar een versterking van het HBO door schaalvergroting op middellange termijn. Volledige integratie zou pas op lange termijn mogelijk zijn. Door fusies zouden bestaande scholen moeten uitgroeien tot scholengemeenschappen. Tegelijkertijd met de HOT-nota werden drie wetsontwerpen ingediend. Hiervan werd er één aangenomen: de Wet Wederzijdse Doorstroming (Stb. 1979, 301).

In 1977 kwam de nota "Hoger onderwijs voor velen" uit. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan de relatie HBO en WO. Pais bepleitte een nauwere relatie tussen de beide vormen op korte termijn en niet zoals van Kemenade op lange termijn. De aanvankelijke nagestreefde integratie in engere zin -zowel onderwijskundig en institutioneel- was inmiddels vervangen door het streven naar een samenhangend stelsel van hoger onderwijs bestaande uit verschillende soorten voorzieningen. Deze samenhang zou tot stand kunnen komen door de harmonisering van wetgeving en het leggen van dwarsverbanden tussen de verschillende soorten. Zo diende het hoger beroepsonderwijs in een aparte HBO-wet geregeld te worden. In december 1979 verscheen een concept-wetsontwerp dat vernieuwing bracht op het terrein van de onderwijsstructuur en organisatorische structuur maar dat op het terrein van de planning, de bekostiging en de inrichting van het onderwijs in hoofdzaak teruggreep op de Mammoetwet. Het sterk van het voorstel afwijkende Wet op het Hoger Beroepsonderwijs zou in 1984 aangenomen worden.

De Collegegeldwet HBO (Stb. 1981, 341) verving in 1981 de wet van 16 november 1972 houdende vaststelling school- en cursusgeldwet 1972 (St. 1972, 624). Hiermee steeg het collegegeld voor HBO-studenten.

Periode 1981 tot 1986

Rond de jaren '80 was men er van overtuigd dat de rol van de overheid in het maatschappelijk leven moest worden teruggebracht. Niet alleen werd de instandhouding van het grote apparaat te duur bevonden; de overvloedige regelgeving schoot vaak haar doel voorbij. Regels en wetten waren te ingewikkeld en werkten belemmerend. Door middel van de zogenaamde Grote Operaties moest hier verandering in komen: deregulering, privatisering, vermindering overheidsbemoedienis en decentralisatie.

Minister van Onderwijs, Deetman, begon bij de personeelsreductie van het departement. Jaarlijks diende het aantal ambtenaren met 2% te verminderen. De 4x2%-operatie was een bezuiniging volgens de kaasschaafmethode.

Deregulering, het verminderen en vereenvoudigen van de regelgeving was een volgende stap.

In 1983 werd door het kabinet de Commissie Vermindering en Vereenvoudiging van Overheidsregelingen (naar de voorzitter de Commissie Geelhoed genoemd). De Commissie kreeg onder ander de taak de onderwijswetgeving onder de loep te nemen. In 1984 verscheen haar rapport: de onderwijswetgeving bestempelde zij als complex en voor niet-ingewijden moeilijk toegankelijk, onoverzichtelijk, ondoorzichtig, autonoom en per traditie zeer zorgvuldig uitgewerkt. De Commissie Geelhoed beval aan artikel 23 van de Grondwet nader te bekijken. De gelijkschakeling tussen openbaar en bijzonder onderwijs zorgde immers onder andere voor veel gedetailleerde wetgeving. Bij de schriftelijke behandeling van de Grondwet 1985 werd de wetgever uitdrukkelijk verboden om ten aanzien van bijzonder onderwijs regelgeving over eisen van deugdelijkheid of bekostigingsvoorwaarden op te dragen aan lagere overheden.

Eind 1985 kwam Deetman met de zogenaamde DAP-notitie (Deregulering, Autonomie en Personeelsreductie) waarin conclusies van de Commissie Geelhoed waren verwerkt. De hoofdpunten uit de notitie waren:

- flexibiliteit in het onderwijssysteem, zowel naar organisatie als inhoud, waardoor het onderwijsaanbod naar vorm en inhoud tijdig kan worden aangepast aan veranderende onderwijsbehoeften;
- een zo groot mogelijke zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid voor de onderwijsinstellingen;
- een zodanige opzet van de regelgeving dat stimulansen aanwezig zijn voor het realiseren van een doelmatig en kwalitatief hoogwaardig onderwijsbestel, waarbinnen tevens voldoende mogelijkheden tot differentiatie aanwezig zijn;
- een zo hecht mogelijke relatie tussen het onderwijsbestel en andere delen van de samenleving;
- een zo gering mogelijke bestuurslast voor het systeem als geheel.

Het belangrijkste dereguleringsinstrument bleek wel een fundamentele wijziging in de centrale besturing van het onderwijssysteem, namelijk het stelsel van bekostiging. Het bestaande declaratiestelsel was verbonden aan gedetailleerd beschreven voorschriften. Het beheer van deze overheidssubsidies door schoolbesturen werd zorgvuldig gecontroleerd. Deze voorschriften maakten de handelingsvrijheid voor schoolbesturen zeer beperkt.

In 1984 werd de Wet op het Hoger Beroepsonderwijs aangenomen. Daarmee kreeg het HBO voor het eerst een eigen

wettelijk regime dat meer was toegesneden op de regelgeving in het wetenschappelijk onderwijs dan op die in het voortgezet onderwijs. Het HBO ging officieel bij het hoger onderwijs behoren.

Inmiddels was in 1983 de operatie Schaalvergroting, Taakverdeling en Concentratie (kortweg de STC-operatie) in gang gezet. Deze operatie was erop gericht het sterk versnipperde HBO een gelijkwaardige positie te geven naast het wetenschappelijk onderwijs. Gekozen werd voor de schepping van bestuurlijke kaders in plaats van voor een meer onderwijskundige benadering. Centraal stond de vermindering van het aantal instellingen door middel van fusies, de vergroting van de autonomie van instellingen. Deze operatie werd geflankeerd door een nieuw bekostigingssysteem en door de nieuwe Wet HBO.

Door de schaalvergroting zijn de hogescholen meer zichtbaar geworden en een gelijkwaardiger partner van de universiteiten in het hoger onderwijsveld.

Periode 1986 tot 1993

De Schaalvergroting, Taakverdeling en Concentratie-operatie had verstrekkende gevolgen. Van de circa 350 hogescholen zouden er in 1998 nog maar 56 zijn. De STC-operatie kan niet los gezien worden van de invoering van de Wet HBO. Veel hogescholen zouden de WHBO niet effectief tot uitvoering kunnen brengen omdat zij onder ander niet over voldoende bestuurskracht beschikten en de infrastructurele voorzieningen te gering waren. De belangrijkste doelstelling was naast de vergroting van de doelmatigheid en de verruiming van de onderwijskundige ontwikkelingen, het HBO te versterken om het HBO een gelijkwaardige plaats in het hoger onderwijs in te laten nemen. Zodoende zou de verregeande samenwerking tussen de instellingen van hoger onderwijs mogelijk worden.

Per 1 augustus 1986 moest elke afzonderlijke HBO-instelling voldoen aan de criteria van tenminste 600 studenten, één bestuur, één directie en één medezeggenschapsraad en de geografische concentratie in één gemeente.

Met de wet van 16 mei 1986, de Invoeringswet HBO (Stb. 1986, 273), werd het overgangsrecht van de WVO en de WHBO vastgesteld. Ook werd de WHBO op enkele punten gewijzigd. Dit had vooral betrekking op de advies- en overlegstructuur, de wijze van bekostiging alsmede het gebruik van gebouwen en terreinen en roerende zaken.

Met de invoering van de WVO-2 in 1986 (Stb. 1986, 562) heetten alle instellingen voor wetenschappelijk onderwijs universiteiten en de instellingen voor hoger beroepsonderwijs hogescholen. De benaming hogescholen kon daardoor de benaming scholen voor hoger beroepsonderwijs vervangen.

In de kabinetsperiode van Deetman (1986 - 1989) bleef het terugdringen van het financieringstekort en de werkloosheid centraal staan. Nieuwe bezuinigingen waren noodzakelijk en de Grote Operaties werden voortgezet. De DAP-notitie vormde de leidraad volgens welke de personeelsreductie tot stand zou komen.

De directeur-generaal Hoger Onderwijs en Wetenschappen In 't Veld was een voorstander van inkrimping. Ambtenaren zouden zich met de kernfuncties met betrekking tot beleidsvorming, -uitvoering, en evaluatie bezig te houden. Beleidsonderzoek moest worden uitbesteed en er diende alleen globale wetgeving ontworpen te worden zonder al te veel uitvoeringsvoorschriften. Arbeidsvoorwaarden, bouwactiviteiten en financiële controle zouden niet meer onder de minister moeten vallen.

Autonomie moest onder andere bereikt worden door het bekostigingssysteem aan te pakken, van een declaratiestelsel naar lump-sum: bekostiging vooraf aan de hand van criteria. Met deze wijziging kwam het probleem van de kwaliteitsbewaking om de hoek kijken.

Binnen het hoger onderwijs had het departement de eerste schreden op het gebied van de autonomie al gezet. De beleidsnota: *Hoger Onderwijs: Autonomie en Kwaliteit* verscheen in 1985. Het streven was dat de nieuwe regelgeving voor het hoger onderwijs de vrijheid van zowel instelling als student in het hoger onderwijs zou vergroten. Door het hoger onderwijs in sectoren te verdelen en binnen die sectoren de instellingen zelf het onderwijsaanbod te laten verzorgen zou de autonomie eveneens worden vergroot. Sturing vooraf zou worden vervangen door kwaliteitsbewaking achteraf.

In 1988 zag de ontwerp-wet Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) het licht. Uitgangspunt van deze wet was de vorming van een gevarieerd en flexibel hoger onderwijsbestel. Vastgehouden werd aan het naast elkaar bestaan van WO en HBO als afzonderlijke deelsystemen waar tussen intensieve samenwerking en uitwisseling zou moeten plaatsvinden.

Op 1 augustus 1993 werd de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593) ingevoerd. Hiermee veranderde de bestuurlijke relatie tussen de overheid en de universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten: in plaats van een regulerende en plannende overheid kwam een selectief sturende overheid die de instellingen meer vrijheid gaf voor eigen beleid, waardoor ze soepeler en slagvaardiger in zouden kunnen spelen op veranderingen.

Er kwamen twee vormen van overheidssturing. Allereerst die van de reguliere onderwijs- en onderzoeksactiviteiten van de instellingen voor zover die plaats had via de jaarlijkse begrotingscyclus en daarnaast de twee jaarlijkse plancyclus.

Zo wordt het Hoger Onderwijs en Onderzoekplan (HOOP) om het andere jaar vastgesteld en bevat het voor een periode van

vier jaar de voornemens van de overheid ten aanzien van het te voeren beleid. Conform de in het Bekostigingsbesluit WHW (Stb. 1993, 715) vastgelegde berekeningssystematiek wordt de rijksbijdrage aan universiteiten vastgesteld. Door een objectieve systematiek beoogt men gelijke gevallen, gelijk te behandelen. De bijdrage wordt door middel van bekostigingsmodellen vastgesteld.

Met de invoering van de wijziging op de WHW (Stb. 1996, 434), de Wet Kwaliteit en Studeerbaarheid, kunnen hogescholen een aanvullende rijksbijdrage ontvangen als zij verbeteringen aanbrengen in de kwaliteit van het onderwijs, de organisatie en de inrichting van de onderwijsprogramma's.⁵

De WHW bevat algemene bepalingen waaronder de omschrijving en doelstellingen van de instellingen voor hoger onderwijs. Daarnaast bevat de wet een regeling omtrent de onderwijskundige en institutionele structuur alsmede omtrent de randvoorwaarden met betrekking tot de inrichting van het onderwijs, zoals de vooropleidingseisen en de studielast verder zijn er bepalingen opgenomen inzake de examens, de studenten, het personeel en de medezeggenschap. De wet bevat tevens voorschriften op het gebied van planning en bekostiging. Ook is er een bepaling voor de samenwerking tussen de verschillende instellingen.

Met de invoering van de Wet Kwaliteit en Studeerbaarheid werden er afspraken over het studentenstatuut gemaakt. Het studentenstatuut nieuwe stijl geeft een overzicht van de onderwijsdiensten aan de studenten (bijv. Aard onderwijsaanbod, wijze van begeleiding en dergelijke) en welke eisen aan studenten gesteld worden. De regeling voor afstudeerfondsen werd eveneens gewijzigd. Studenten die studieoverdraging hebben opgelopen als gevolg van bijzondere omstandigheden kunnen aanspraak doen op het afstudeerfonds van hun instelling.

Vanaf eind jaren '80 richtte de minister van Onderwijs zich steeds meer op de internationalisering van het hoger beroepsonderwijs. In eerste instantie wilde de minister van Onderwijs de mobiliteit van de studenten verhogen.

In 1997 wilde de minister de mobiliteit en uitwisseling van studenten beter inbedden in de reguliere onderwijsactiviteiten.

In EG-verband werd met de richtlijn 89/48/EEG uit 1988 de wederzijdse erkenning van hoger-onderwijsdiploma's geregeld. Op basis van de hieruit voortvloeiende Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's kan de minister van Onderwijs onder andere een EG-verklaring afgeven aan een onderdaan van een EG-lidstaat die toelating tot een gereguleerd beroep in Nederland verlangt.

De stimulering en ontwikkeling van samenwerking tussen Nederland en haar burens (zoals Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen, Bremen en Vlaanderen) wordt geregeld in het programma voor grensoverschrijdende samenwerking hoger onderwijs 1997-2000. In dat programma staat de bestuurlijke en onderwijskundige samenwerking van universiteiten en hogescholen centraal. Daarbij is de vorming van transnationale instellingen niet uitgesloten. Rondom vier thema's zijn internationale overleggroepen geformeerd: bekostiging hoger onderwijs, kwaliteitszorg, de overgang van secundair naar hoger onderwijs en de structuur van hoger onderwijs.

Had het onderwijsbeleid een constructief karakter vanaf de jaren '60, in de jaren '90 kenmerkt het beleid zich als participatief. Overleg en dialoog met het onderwijsveld zijn een grotere rol gaan spelen. Voorts worden beleidsinstrumenten als convenanten vaker gebruikt.

⁵ Zie voor uitgebreidere behandeling van de bekostiging na 1993 het desbetreffende hoofdstuk.

HOOFDSTUK 5 GESCHIEDENIS MINISTERIE VAN ONDERWIJS, 1945 - 1998

Periode 1945 tot 1968

Reeds gedurende de Tweede Wereldoorlog waren de constructieve elementen in het onderwijsbeleid toegenomen ten opzichte van de distributieve. Het departement was niet langer een administratiekantoor, waar gelden bestemd voor de diverse onderwijsinstellingen verdeeld en uitgekeerd werden op grond van wettelijke voorschriften. Naast financiële en juridische overwegingen gingen onderwijskundige en (sociaal)-pedagogische deel uit maken van het beleid.

Na de Tweede Wereldoorlog werd het ministerie gereorganiseerd om de maatschappelijke ontwikkelingen beter het hoofd te kunnen bieden. Op 6 februari 1946 werd de reorganisatie formeel afgerond. Afdelingen werden gegroepeerd in Directoraten-Generaal (DG's). Het (hoger) beroepsonderwijs viel, hoewel nog niet onder die naam, onder de onderafdelingen Hoger Huishoud- en Nijverheidsonderwijs en de onderafdeling Hoger Sociaal-Pedagogisch onderwijs. Deze afdelingen vielen onder het DG van het Onderwijs. Andere directoraten-generaal waren: DG voor de wetenschappen en DG voor de Kunsten en Buitenlandse Betrekkingen, en DG voor de Volksontwikkeling.

De werkzaamheden van de onderwijsafdelingen stonden vooral in het teken van herstel en vernieuwing met nadruk op het eerste element. Er was immers door de Tweede Wereldoorlog een groot tekort aan scholen, lokalen, leermiddelen en leraren ontstaan.

Na 1963 vergde de invoering van de Mammoetwet aanpassing van de departementale organisatie. In het verleden was de onderwijssector een getrouwe afspiegeling van de praktijk van het onderwijsveld geweest. Nu die praktijk door de invoering van de Mammoetwet ging veranderen, moest ook de organisatie van het departement aangepast worden. De onderafdelingen Hoger Huishoud- en Nijverheidsonderwijs en de onderafdeling Hoger Sociaal-Pedagogisch onderwijs werden in 1968 samengevoegd tot enerzijds de directie Beroepsonderwijs en Vormingswerk (vanaf 1971 de Directie Beroepsgericht Voortgezet Onderwijs) en anderzijds de directie Technisch Beroepsonderwijs.

Deze directies vielen onder het DG Onderwijs. Andere directies van dit DG waren: Kleuter- en Basisonderwijs, Algemeen Voortgezet Onderwijs.

De andere DG's waren die van Kunsten en Wetenschappen alsmede die van Vorming buiten Schoolverband.

Ook deed de gestegen omvang van het ambtelijk apparaat en de toenemende werkdruk als gevolg van de uitbreiding van het onderwijs de behoefte aan meer efficiency groeien. Daarom kregen na 1968 de directies horizontale, specialistische afdelingen zoals de afdelingen bouw-, financiële - en personeelszaken.

Als aanvulling op het meer administratief en juridisch geschoold personeel ontstond de behoefte aan meer sociaal-economische deskundigheid. De stijging van de onderwijs uitgaven verhoogde ook de noodzaak tot maatschappelijke legitimering. Het beleid moest verkocht worden aan de samenleving. Vanuit de Tweede Kamer werd aangedrongen op een meer, meer onderwijskundige inbreng bij de wetgevende arbeid van het departement. Achtergrond van deze constructieve onderwijspolitiek was de gesignaleerde achterstand van de lagere milieu's in het onderwijs en de daarmee gepaard gaande geringe kansen op sociale stijging.

Door de invoering van de Mammoetwet en al het overleg dat daarmee gepaard ging zorgde er voor dat binnen het DG voor het Onderwijs de voorheen betrekkelijk los van elkaar opererende afdelingen die zich met het voortgezet onderwijs bezig hielden, meer op elkaar betrokken raakten.

Periode 1969 tot 1984

Volgens de minister van Onderwijs, Veringa (1967 tot 1971), vertoonde het onderwijsbeleid grote manco's. Als oorzaak zag hij de in het verleden gekozen uitgangspunten voor het beleid, welke volgens hem achteraf onjuist bleken te zijn. Zo gingen er in de jaren vijftig en zestig er nog van uit dat de grondslag van het onderwijs niet zou veranderen. Met die grondslag bedoelde hij de wijze van kennisoverdracht met de leraar als actieve overdrager en de leerling als passieve ontvanger van op zich statische kennis. Onderwijsvernieuwing werd zo als een onderwijstechnische aangelegenheid beschouwd. Hierdoor lukt het departement niet om adequaat op de beroeringen in het onderwijsveld te reageren.

Het werd steeds duidelijker dat het departement onvoldoende in staat was zijn bewindslieden bij te staan doordat verantwoordelijkheden en beslissingsprocedures onduidelijk waren en het accent lag op uitvoerende taken. Dat leidde tot ad-hoc beslissingen en bemoeilijkte een geïntegreerd beleid. Verder was de organisatie voor het onderwijsveld te ondoorzichtig wat de communicatie bemoeilijkte.

Bij het aantreden van Van Veen in 1971 waren er grote problemen bij de hoofdafdelingen Bouwzaken Onderwijs en Rechtspositiezaken Onderwijs. Bouwzaken had een enorme achterstand in het bouwen van scholen. Door een ingewikkelde planning- en bouwprocedure was met het bouwen van scholen 5 tot 7 jaar gemoeid. Door de invoering van de Mammoetwet was er bij de hoofdafdeling Bouwzaken een grote achterstand in werkzaamheden ontstaan. Voorts vergden nieuwe

ontwikkelingen als het participatie onderwijs voor jongeren, de nieuwe lerarenopleiding en allerlei onderwijskundige experimenten uitwerking van rechtspositionele consequenties. In de jaren 1970 besloot men tot het nemen van maatregelen. In het kort kwamen zij neer op versterking van de top, reorganisatie en vereenvoudiging van procedures en voorschriften. Voorts was er behoefte aan een strengere scheiding tussen beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.

De werkdruk van de ambtenaren steeg gedurende het bewind van Van Kemenade. Er werden veel nota's geschreven, innovatiecommissies ingesteld en dergelijke.

Het belangrijkste was om het apparaat verder geschikt te maken om zijn beleidsvoorbereidende en onderwijsvernieuwend taken uit te kunnen voeren. De onder zijn voorgangers ingezette reorganisatie kreeg onder van Kemenade dan ook zijn grootste momentum. Het onderzoek naar de reorganisatie van het directoraat-generaal Onderwijs inclusief de Inspectie werd door het bureau McKinsey verricht. De diagnose van McKinsey luidde als volgt: het departement schonk te weinig aandacht aan belangrijke beleidsaspecten. De directies hielden zich te weinig met beleidszaken bezig, terwijl de top van het directoraat-generaal te weinig op onderwijsvernieuwing was gericht. Vanaf 1975 werd begonnen met de invoering van de organisatiewijzigingen, het zou tot begin jaren 1980 duren voordat de reorganisatie was afgerond.

Het onderwijsveld werd verdeeld over drie Directoraten-Generaal: Basisonderwijs (DGBO), Voortgezet Onderwijs (DGVO) en Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (DGHW). Daarnaast kwam een vierde Directoraat-Generaal met een coördinerende functie: de diensten Onderwijs en Inspectie. Deze laatstgenoemde diensten stonden voor drie soorten van activiteiten, die voor elke sector van onderwijs verricht moesten worden en daarom een gecoördineerde aanpak vereisten: de scholing en nascholing van alle onderwijsgeevenden, de arbeidsvoorwaarden voor alle onderwijsgeevenden en de verzorgingsstructuur van het onderwijs. Nieuw was de plaatsing van de Inspectie binnen dit directoraat-generaal.

Binnen de Directoraten-Generaal kwamen aparte hoofddirecties voor beleidsontwikkeling. De veld-directoraten-generaal waren verantwoordelijk voor zowel beleidsvoorbereiding als beleidsuitvoering in hun onderwijssector. Er kwamen dus twee lijneenheden: hoofddirectie Beleidsontwikkeling en Planning (BOP) en de hoofddirectie Instellingen. De eerste was verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het middellange en lange termijn beleid. En de laatste voor het beheer en het korte termijnbeleid. Naast de lijneenheden figureerden nog een aantal stafeenheden (juridische zaken, personeelszaken, bouwzaken en financiën). Ook vonden aanpassingen in het veld plaats zoals op het beleidsterrein HBO de toenemende integratie tussen HBO en WO en de groei van dit voorheen relatief minder omvangrijke beleidsterrein.

De directie Hoger Beroepsonderwijs kwam per juli 1976 onder het directoraat-generaal voor het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te vallen. De directie Hoger Beroepsonderwijs was een samenvoeging van die delen van de directies Technisch Beroepsonderwijs en Beroepsgericht Voortgezet Onderwijs die zich resp. met hoger technisch beroepsonderwijs en hoger beroepsgericht voortgezet onderwijs bezig hielden.

In de jaren 1980 kwamen de nieuwe BOP's onder vuur te liggen. Uiteindelijk zijn deze eenheden een zachte dood gestorven; vacatures werden niet meer ingevuld etc. Aan de rigoureuze scheiding tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering kwam hiermee tijdelijk een einde.

Tien jaar na de McKinsey reorganisatie werden de nadelen ervan steeds duidelijker. Als belangrijkste bezwaar gold het 'sektarisme'. Onder andere veroorzaakt door de toename van het aantal directies en de instelling van het DG Scholen en Inspectie waardoor de coördinatie structuur ondoorzichtig was geworden. Tevens werd de sterke scheiding en gebrekkige wisselwerking tussen beleidsontwikkeling en het dagelijkse beleid en beheer problematisch gevonden. Een sterke verkokering was hierdoor op getreden. De sterke groei van het departement was echter vooral het gevolg van puur uitvoeringstechnische werkzaamheden.

In 1984 werd het DG Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, waar de directie HBO onder viel, gereorganiseerd. De taken ten aanzien van de beleidsvorming werden ondergebracht in de hoofddirectie Beleidsontwikkeling.

Periode 1985 tot heden

Het derde kabinet Lubbers bezon zich onder andere over doel en functie van de rijksoverheid. De miljoenennota 1991 kondigde de operatie 'grote efficiency' aan. De effectiviteit en de efficiency alsmede een bezinning op de inhoud van het beleid in relatie tot de maatschappelijke ontwikkelingen en problemen diende centraal te staan. Hiertoe richtte men zich op de vraag wat de kerntaken van de overheid zouden moeten zijn. Beleidszaken zouden worden onder gebracht in overzichtelijke eenheden: beleidsdirecties die dagelijks te maken zouden hebben met de ministeriële leiding. Uitvoerende taken werden afgestoten.

Het ministerie van OenW was zich echter aan het opmaken voor een grote reorganisatie. Het bleek dat de grote efficiency operatie hier goed in paste. Dit traject werd in 1992 afgerond. De belangrijkste veranderingen waren:

- scheiding van beleid en uitvoering. De verantwoordelijkheid voor de overdrachtsuitgaven en de bekostiging kwamen in handen van de Informatiseringsbank en de Centrale Financiën Instellingen
- instelling bestuursraad
- opheffing directoraten-generaal. De velddirecties werden met de helft verminderd. Zij hielden zich bezig met beleidsontwikkeling en -evaluatie en voor de financiële aspecten daarvan.

Vanaf 1992 bestaat het ministerie van OenW uit verschillende directies die onder vier noemers opereren: aspectdirecties, ondersteunende directies, velddirecties en uitvoeringsorganisaties. De onderwijsinspectie is een zelfstandige rol toebedeeld. De directoraten-generaal zijn dus vervallen. Het specifieke onderwijsbeleid wordt ontwikkeld en geëvalueerd in de zogenaamde velddirecties.

Binnen de structuur van dit ministerie hebben de aspectdirecties een beleidsontwikkende functie vanuit een specifieke deskundigheid die raakvlakken heeft met de velddirecties. De ondersteunende directies hebben een functie vanuit een specifieke deskundigheid voor alle eenheden binnen het ministerie.

De directie HBO werd dus een velddirectie. Een aantal taken die in 1984 waren ondergebracht bij de hoofddirectie beleidsontwikkeling werden daarbij teruggeplaatst. Het ging daarbij om taken op het gebied van aspectbeleid voorzover niet aan de aspectdirecties zijn voorbehouden, zoals financiën, juridische advisering en arbeidsvoorwaarden overleg.

HOOFDSTUK 6

LIJST VAN ACTOREN OP HET BELEIDSTERREIN HOGER BEROEPSONDERWIJS

Aangewezen hogescholen

Krachtens de WHW (Stb. 1992, 593) is het bestuur van een aangewezen hogeschool sinds 1993 verplicht inlichtingen en jaarverslagen aan de minister van Onderwijs te doen toekomen.

Ad-hoc commissies ingesteld door de minister van Onderwijs inzake het hoger beroepsonderwijs

Oprichting

De minister kan gedurende de gehele beleidscyclus ad-hoc commissies instellen.

Taken

Deze commissies adviseren de minister in de gehele beleidscyclus van het hoger beroepsonderwijs.

Adviescommissie Onderwijsaanbod, 1993-

Oprichting

De Adviescommissie Onderwijsaanbod (ACO) is ingesteld bij beschikking van de Minister van OCenW van 17 juni 1993, Uitleg, OenW-regelingen, no 18, HBO/PR-93038356, instelling Adviescommissie Onderwijsaanbod

Doel en taken

Ter beoordeling van de doelmatigheid van opleidingen aan bekostigde hogescholen (en universiteiten maar die komen in dit RIO niet aan de orde) stelt de Minister van Onderwijs een Adviescommissie Onderwijsaanbod in. Op basis van art. 6.3 lid 1 van de WHW (Stb. 1992, 593) geeft de Adviescommissie Onderwijsaanbod een beoordeling aan hogescholen over de doelmatigheid van de opleidingen die desbetreffende hogeschool voornemens is te verzorgen. Bij deze beoordeling betreft de commissie de behoefte aan hoger beroepsonderwijs, gelet op het geheel van de voorzieningen en de spreiding daarvan. Daarnaast beoordeelt de ACO eveneens de onderwijskundige aspecten en of het een nieuwe opleiding betreft. De Commissie houdt rekening met het profiel van de instelling. Op een negatief advies van de Adviescommissie kan de Minister van Onderwijs rechten ex art. 1.9 WHW (d.w.z. rechten van erkenning en bekostiging) intrekken. De Minister licht de Adviescommissie Onderwijsaanbod in over zijn besluit.

De Adviescommissie beoordeelt ook bestaande opleidingen op doelmatigheid.

De procedure van de doelmatigheidsbeoordeling wordt geregeld in de Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

Verder adviseert de ACO de minister van Onderwijs inzake het Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan (HOOP). Dit is echter geen wettelijke taak.

Organisatie

Deze commissie telt vijf leden.

Het secretariaat van de Onderwijsraad houdt het secretariaat van de Adviescommissie Onderwijsaanbod.

Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer diende op grond van de Wet HBO (Stb. 1986, 289) in te stemmen met de aanwijzing van de accountant door de minister van Onderwijs ter controlering van de jaarrekeningen van hogescholen. Ook diende het programma van deze accountant goed gekeurd te worden.

College van Beroep voor het Hoger (Beroeps) Onderwijs 1985-

Oprichting

Het College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs is opgericht bij Wet HBO (Stb. 1986, 289) en gevestigd te Den Haag.

Taken

Het College oordeelde bij uitsluiting over het beroep tegen beslissingen van het bevoegd gezag of andere organen van een hogeschool, beslissingen van een staatsexamencommissie danwel de behandeling door een staatsexamencommissie, voor zover het beroep daartegen ingevolge de wettelijke voorschriften bij het College van Beroep is opengesteld.

Met de invoering van de WHW in 1993 veranderde de naam in het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs. Studenten van het HBO en het wetenschappelijk onderwijs kunnen vanaf dat moment bij hetzelfde college beroep aan tekenen. Het College oordeelt over het beroep ingesteld tegen:

- beslissingen met betrekking tot de vooropleidingseisen, aanvullende eisen en vrijstellingen voor de inschrijving van studenten;
- beslissingen met betrekking tot de inschrijvingsduur, de rechten van inschrijving, CRIHO en het collegegeld.

Organisatie

Het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs wordt benoemd door de Kroon. Het college heeft tenminste drie en ten hoogste zeven leden. Het college houdt zitting in kamers van drie of vijf leden. Handelingen betreffende de instelling en organisatie van het College en de benoeming en beloning van de leden van het College zijn beschreven in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II*.

Commissie van Onafhankelijke Deskundigen van de Inspectie van het Onderwijs, 1993-

Oprichting

Krachtens de WHW (Stb. 1992, 593) kan de Inspectie voor het Onderwijs commissies van onafhankelijke deskundigen instellen.

Taken

De commissies staan de Inspectie in haar meta-evaluatieve taak ter zijde. De commissie brengt op verzoek van de Inspectie verslag uit over de kwaliteit van het hoger beroepsonderwijs aan de hogescholen. Voorts kunnen de commissies ingesteld worden als er een verschil van mening bestaat tussen de visitatiecommissies en de hogescholen over de kwaliteit van onderwijs. In dat geval visiteert de Inspectie zelf of laat het de Commissie van Onafhankelijke Deskundigen visiteren.

Commissie Wederzijdse Doorstroming, 1979-1986

Oprichting en opheffing

Bij wet van 30 mei 1979 (Stb. 1979, 301), houdende voorlopige voorzieningen met betrekking tot de wederzijdse doorstroming hoger beroepsonderwijs - wetenschappelijk onderwijs wilde de wetgever de doorstroming van studenten van HBO naar WO en vice versa versoepelen. De doorstroming moest vooral in de beginfase van de opleidingen gebeuren. Hiertoe werden o.a. de Commissies Wederzijdse Doorstroming opgericht.

Er zijn commissies wederzijdse doorstroming voor de volgende gebieden geweest:

- a. hoger technisch onderwijs - technische wetenschappen;
- b. hoger landbouwonderwijs - landbouwwetenschappen;
- c. hoger landbouwonderwijs - diergeneeskunde;
- d. hoger economisch en administratief onderwijs - rechtsgelerdheid;
- e. hoger economisch en administratief onderwijs - economische wetenschappen
- f. onderwijs voor opleidingsscholen voor onderwijzers - sociale wetenschappen
- g. hoger sociaal-pedagogisch onderwijs - sociale wetenschappen

Met de invoering van de Wet van 23 april 1986 (Stb. 1986, 232) houdende wijziging van de WWO en de WVO (horizontale doorstroming HBO- WO) werden de Commissies Wederzijdse Doorstroming opgeheven. De doorstroming van studenten van HBO naar WO en vice versa is vanaf die tijd in de wet (WWO-2, art 27) geregeld: de bezitter van een HBO-propedeuse kan doorstromen naar het wetenschappelijk onderwijs.

Taken

Taken van de Commissie Wederzijdse Doorstroming waren:

- het beslissen op een verzoek van een HBO-student om afgifte van een verklaring inzake toelating tot het afleggen van het propedeutisch examen in een studierichting binnen het wetenschappelijk onderwijs;
- het adviseren naar aanleiding van het verzoek van een HBO-student, in hoeverre aan deze naar haar oordeel gedeeltelijke vrijstelling van het afleggen van het propedeutisch examen in een studierichting binnen het wetenschappelijk onderwijs kon worden gegeven;
- het adviseren naar aanleiding van het verzoek van een WO-student, in hoeverre aan deze naar haar oordeel gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het volgen van lessen in vakken of onderdelen van vakken aan een school voor hoger beroepsonderwijs zou kunnen worden verleend;
- het beoordelen van de werking van de Wet van 30 mei 1979 (Stb. 301), houdende voorlopige

voorzieningen met betrekking tot de wederzijdse doorstroming hoger beroepsonderwijs - wetenschappelijk onderwijs waaronder is begrepen:

- * het beoordelen van het studieverloop van de HBO- en WO-studenten die na het advies van de Commissie hun studie aan resp. de universiteit of het HBO hadden voortgezet.

Organisatie

De Commissies bestonden uit een voorzitter, tevens lid en ten minste vier leden. Het ledental diende oneven te zijn.

Overig

Handelingen van deze commissies zijn beschreven in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II*.

HBO-Raad

Oprichting

De HBO-Raad is opgericht op 22 maart 1975 (Uitleg 1974/1975, nr 413, 18-20).

Taken

De HBO-Raad is een vereniging van organisaties uit het hoger beroepsonderwijs en heeft tot taak de ontplooiing van deze vorm van onderwijs te bevorderen, in het bijzonder door als adviesorgaan voor de minister te fungeren.

Informatie Beheer Groep, 1993 -

In onderhavig RIO wordt louter de taak van de Informatie Beheer Groep (IBG) met betrekking tot het hoger beroepsonderwijs behandeld. De instelling en organisatie van de IBG wordt in een apart RIO behandeld.

Oprichting

De IBG voert de taken uit die voorheen door de Informatiseringsbank onder verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs werden verricht. De delegatie van taken is geregeld in de Wet Verzelfstandiging Informatiseringsbank (Stb. 1993, 714).

Doel en taken

De taak van de IBG betaamt uit het uitvoeren van en wet- en regelgeving op het terrein van de studiefinanciering⁶ en op andere beleidsterreinen waarop het ministerie van OCenW zich begeeft, zoals onder andere de verzorging van uitkeringen van onderwijspersoneel, de inning van lesgeld, diplomawaardering en (op basis van de WHW, Stb. 1992, 593) het beheren van het Centraal Register Inschrijving Studenten Hoger Onderwijs (CRIHO) en Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO).

Op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs is het beheer van het CRIHO en CROHO een belangrijke taak. In het CRIHO worden de inschrijvingen van studenten, auditoren en extraneï aan bekostigde universiteiten, de Open Universiteit en HBO-instellingen geregistreerd, hun studievoortgang gecontroleerd en hun afstuderen vastgelegd.

De IBG is houder ex Wet Persoonsregistraties (Stb. 1988, 655). Dit houdt in dat de IBG bevoegd is het doel, de inhoud en het gebruik van het CRIHO te bepalen. Het verricht de activiteiten ten dienste waarvan de registratie is ingericht. Zo verstrekt het desgevraagd informatie aan de Colleges van Bestuur over de inschrijvingsduur van hen die ingeschreven staan danwel ingeschreven wensen te worden en de studievoortgang. Ook kan het IBG op grond van deze gegevens beslissen op verzoeken om toekenning van studiefinanciering.

Studenten schrijven zich in bij de IBG en de IBG plaatst de studenten. Bij een overschot aan inschrijvingen bij een studierichting verdeelt de IBG de studenten.

De universiteit deelt voor 1 december mee hoeveel studenten en auditoren zich voor een opleiding kunnen inschrijven. Als het aantal aanmeldingen hoger ligt dan meldt de IBG dit voor 1 april aan het College van Bestuur. Het College van Bestuur meldt voor 1 mei of het aanleiding ziet het aantal plaatsen te verhogen.

⁶ Zie voor het RIO betreffende dit beleidsterrein: Leergeld. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein studiefinanciering, 1945-1994 (samenstelling: J. van der Meer en G.J. Willighagen; ISBN 90-74442-47-1) ðs-Gravenhage 1997. Pivot-rapport nr 42.

Indien het aantal aanmeldingen daarna nog steeds het aantal plaatsen voor deze opleiding overtreft dan kan een student/ auditor zich pas na overlegging van een bewijs van toelating inschrijven. Dit bewijs van toelating wordt door de IBG verstrekt.

Voorts is de IBG sinds de invoering van de WHW in 1993 belast met de aanleg, het beheer en de bekendmaking van het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO). Het CROHO is een systematisch geordende verzameling gegevens met betrekking tot de opleidingen die door de instellingen voor hoger onderwijs verzorgd worden.

Opleidingen aan bekostigde universiteiten, de Open Universiteit, aangewezen universiteiten en HBO-instellingen dienen te worden goedgekeurd en geregistreerd. Het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) combineert beide functies. Een aanmelding tot registratie in CROHO geldt als verzoek tot goedkeuring van de opleiding; registratie geldt als besluit tot goedkeuring.

Organisatie

De voormalige Informatiseringsbank is met ingang van 1 januari 1994 een zelfstandig bestuursorgaan geworden onder de naam Informatie Beheer Groep, gevestigd te Groningen.

De bestuursorganen van de IBG zijn de Raad van Toezicht en de hoofddirectie. De Raad ziet toe op de werkzaamheden van de hoofddirectie en staat die met raad en daad terzijde. De hoofddirectie is belast met de dagelijkse leiding van de IBG.

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf leden, de voorzitter daaronder begrepen. De Minister van OCenW benoemt de leden op voordracht van de Raad.

De hoofddirectie bestaat uit ten hoogste drie leden. Deze worden benoemt door de Raad van Toezicht. Zij vertegenwoordigt de IBG in en buiten rechte. Zij legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs heeft tot taak toezicht te houden op alle vormen van het onderwijs waaronder het hoger beroepsonderwijs. Dit toezicht vindt zijn basis in de Grondwet. Het toezicht is opgedragen aan de minister van Onderwijs en wordt op grond van de WHW uitgeoefend door de Inspectie van het Onderwijs.

In dit RIO wordt louter de Inspectietaak met betrekking tot het hoger beroepsonderwijs behandeld. De instelling en organisatie van de Inspectie van het Onderwijs wordt in een apart RIO behandeld.

Taken

De inspectie heeft de volgende wettelijke taken m.b.t. tot instellingen:

- het toezien op de naleving van de wettelijke voorschriften (de controletaak). Door middel van instellingenbezoek en documentanalyse. Van de bevindingen wordt een verslag gemaakt door het bevoegd gezag van de instelling;
- het bekend blijven met de toestand van het onderwijs (de evaluatietaak). Vanwege de ministeriële verantwoordelijkheid dient de minister op de hoogte te zijn van de actuele staat van het hoger beroepsonderwijs, speciaal met betrekking tot de kwaliteit daarvan. De Inspectie verzamelt daartoe informatie over de wijze waarop instellingen functioneren en aan hun onderwijsopdracht gestalte geven. De resultaten worden gepubliceerd. Door terugkoppeling worden instellingen in de gelegenheid gesteld hun beleid aan te passen. De Inspectie houdt tevens toezicht op het functioneren van het stelsel van kwaliteitszorg van de universiteiten;
- het bevorderen van de ontwikkeling van het onderwijs door overleg met bevoegde gezagsorganen (de stimuleringsstaak);
- het gevraagd en ongevraagd rapporteren aan en adviseren van de minister (de rapportagestaak);
- het onderzoeken van de kwaliteit van het onderwijs. Dit gebeurt door de meta-evaluatie van evaluatierapporten van anderen (de visitatiecommissies) en door evaluatie van de reactie van instellingen op deze rapporten (evaluatie van de bestuurlijke hantering). Ook kan de minister de inspectie opdragen onderzoek te verrichten naar de kwaliteit van afzonderlijke instellingen.

Organisatie

De inspectie staat onder leiding van een inspecteur-generaal van het onderwijs die samen met drie hoofdinspecteurs de Inspectieraad vormt. Het kantoor van de Inspectiehoofdinspectie is in Utrecht. Het toezicht op het onderwijs is verdeeld naar drie sectoren. Elk van de drie hoofdinspecteurs is verantwoordelijk voor de inhoudelijke coördinatie van een of meer onderwijssectoren. De hoofdinspecteur van het hoger onderwijs zetelt in Breda. Er zijn drie inspectiekantoren: te Breda, Utrecht en Zwolle. Iedere inspecteur oefent in het eigen ambtsgebied het toezicht uit op de instellingen van hoger beroepsonderwijs.

Minister van Landbouw

De minister van Landbouw speelt op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs een belangrijke rol. Deze wordt uitgebreid

beschreven in het RIO *Agrarisch Onderwijs*⁷. Ook in het Hoofdstuk betreffende de verantwoording van dit onderzoek wordt ingegaan op de rol van de minister van Landbouw. In dit RIO wordt het handelen van de minister van Landbouw vanaf 1993 beschreven. De minister van Onderwijs stelt de beleidskaders vast waarbinnen de minister van Landbouw handelt.

Minister van Onderwijs

Oprichting en organisatie

Zie het desbetreffende hoofdstuk.

Taken

De minister van Onderwijs bestuurt het hoger beroepsonderwijs door middel van wet- en regelgeving met inachtneming van de bepalingen in de Grondwet. De voornaamste taken op het beleidsterrein HBO zijn:

- het vormen van beleid;
- het opstellen van wetgeving en het vaststellen van regelgeving;
- het bekostigen van het openbaar en bijzonder onderwijs;
- het instellen, inrichten en aanwijzen van hogescholen;
- het zorgdragen voor de regeling van de rechtspositie van het personeel;
- het vormgeven van het onderwijsaanbod;
- het regelen van toelating en examinering;
- het regelen van de inschrijving van studenten;
- het vaststellen van titulatuur en getuigschriften;
- het zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs o.a. door middel van het laten uitvoeren van toezicht;
- het behandelen van beroep- en bezwaarschriften.

Nuffic

Oprichting

De Nederlandse Organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs (Nuffic) is in 1952 opgericht.

⁷ Agrarisch Onderwijs. Pivot-rapport nr 26.

Taken

De Nuffic heeft als hoofdtaken:

- * het ondersteunen van de internationalisering hoger onderwijs: studentenuitwisselingen;
- * bijdragen aan ontwikkelingsamenwerking op gebied van onderwijs, onderzoek en wetenschappen;
- * bevordering van erkenning van Nederlandse diploma's in het buitenland en buitenlandse diploma's in Nederland en het feitelijk uitvoeren van de waardering;
- * verzorgen van voorlichting over onderwijsamenwerking

Iedere vier jaar wordt er een bestuurlijke overeenkomst tussen de Nuffic en de ministeries van OCenW en Buitenlandse Zaken gesloten. De overeenkomst uit 1997 biedt voor het eerst een kader voor meerjarige afspraken over de inschakeling van de Nuffic bij uitvoering van internationaal beleid van de overheid.

De verhouding tussen overheid en Nuffic is van een subsidierelatie verschoven naar een output-financiering, waarbij kwaliteitstoetsing plaatsvindt.

Een van de belangrijkste Nuffic-taken is het organiseren en financieren van studentenuitwisselingen. De basis voor de mobiliteit tussen studenten in het hoger onderwijs zijn de diverse culturele akkoorden tussen landen. Maar ook financiële middelen vanuit ontwikkelingsamenwerking worden ingezet om het studieverblijf van een aantal studenten uit Derde Wereldlanden te bekostigen. Voorts verstrekt de Nuffic beurzen aan Nederlandse studenten die in het buitenland willen studeren. Wat deze laatste taak betreft oefent het Nuffic openbaar gezag uit en valt het dus onder de Archiefwet 1995.

Onderwijsraad

Oprichting

De Onderwijsraad is een permanent adviescollege met betrekking tot de uitvoering van het landelijk onderwijsbeleid, ingesteld bij wet (Stb. 1919, 49).

Taken

Op het beleidsterrein hoger beroepsonderwijs had de Onderwijsraad tot 1995 voornamelijk de volgende taken:

- het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister
- toezien op de handhaving van de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs, de samenhang in het onderwijsbeleid en regelgeving en op de handhaving van de vrijheid van onderwijs
- finaal advies geven in het geval van regelgeving

De adviesverplichting is voor een groot deel vervallen bij de wet van 10-07-1995, Stb. 355. Op 15 mei 1997 kwam er een nieuwe Wet op de Onderwijsraad (Stb. 1997, 220). Met deze wet veranderde het takenpakket. Vanaf dat jaar heeft de Onderwijsraad de volgende taken op het terrein van hoger beroepsonderwijs:

- het adviseren van de regering en de beide kamers der Staten-Generaal over hoofdlijnen van het beleid en de wetgeving
 - het desgevraagd adviseren van de ministers van Onderwijs en van Landbouw over de toepassing van wet- en regelgeving.
- Zo adviseert de Onderwijsraad vanaf 1993 over het Hoger Onderwijs en Onderzoeksplan (HOOP);

Vakminister

Krachtens de WHW (Stb. 1992, 593) beoordeelt iedere minister die het aangaat de kwaliteit van opleidingen die gericht zijn op een beroep waarvoor bepaalde eisen gesteld zijn. Die eisen hebben te maken met kennis, vaardigheden en inzicht op het beleidsterrein waarop desbetreffende minister werkzaam is.

HOOFDSTUK 7 HANDELINGEN

7.1 ONTWIKKELING, EVALUATIE EN VERANTWOORDING VAN BELEID

7.1.1 Overleg tbv beleidsontwikkeling

Over het algemeen beleid overlegt de minister van Onderwijs met verschillende instanties waaronder hogescholen. Voor het overleg met hogescholen (en universiteiten) is onder andere de Hoger Onderwijs Kamer ingesteld. Het merendeel van de onderwerpen wordt echter in het bestuurlijk overleg besproken. De minister voorziet in het secretariaat van het overleg.

1.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het leveren van bijdragen in het overleg met bekostigde hogescholen over algemene beleidsaangelegenheden
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 3.1 lid 1 en 2
 Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 5 lid 2
Produkt:

2.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de aanwijzing van onderwerpen waaromtrent organisaties van belanghebbenden de minister van advies kunnen dienen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 3 lid 1
Produkt: advies

3.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter aanwijzing van onderwerpen waaromtrent organisaties van belanghebbenden de minister van advies kunnen dienen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 3 lid 1
Produkt: AMvB

4.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van het overleg met organisaties inzake algemene beleidsaangelegenheden van het HBO
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 5 lid 1
Produkt:

7.1.2 Verrichten van beleidsgericht onderzoek

Tot 1984 werd er ad hoc beleidsgericht onderzoek verricht. Sinds 1984 wordt er een budget vrijgemaakt voor een geïntegreerd programma beleidsgericht onderzoek hoger onderwijs. Het beleidsgericht onderzoek heeft tot doel om onafhankelijke en objectieve informatie te verschaffen over het functioneren van het hoger onderwijsstelsel en over de mogelijkheden en effecten van besturing van dat stelsel.

De minister laat beleidsgericht onderzoek verrichten in de beleidsvoorbereidende en de beleidsevaluatieve fase. Het merendeel van de onderzoeken wordt door externe instituten verricht. De coördinatie van deze onderzoeken ligt in handen van de de Coördinatie Commissie Beleidsgericht Onderzoek (CCBO), waarvan de leden afkomstig zijn uit de beide directies hbo en wo. Tweejaarlijks wordt het programma beleidsgericht onderzoek opgesteld, waarvoor een werkconferentie wordt georganiseerd. Voor deze conferentie worden vertegenwoordigers van de VSNU, HBO-Raad, studentenorganisaties en deskundigen op het gebied van het hoger

onderwijs uitgenodigd. Het programma beoogt een raamwerk te bieden voor de programmering van het bgo voor twee jaar. Het is een voortschrijdend werkdocument, dat primair is bedoeld voor intern gebruik. Het is geen uitvoeringsdocument; de uitvoering van de daarin opgenomen onderzoeken is afhankelijk van de verdere uitwerking en prioritering voor de genoemde twee jaren. Op basis van de gemaakte prioriteit wordt onderzoek uitgezet: het ministerie stelt de probleemstelling vast, schrijft een aantal onderzoeksinstituten aan met het verzoek tot het maken van offerte en keist hieruit een onderzoeksinstituut. In het programmeringsoverleg dat hierna tussen onderzoekers en het ministerie volgt wordt het onderzoek besproken. Een onafhankelijke begeleidingscommissie levert vanuit haar deskundigheid advies en informatie. Naast extern onderzoek vindt er in mindere mate intern onderzoek plaats. Dergelijk onderzoek behelst voornamelijk een analyse van bestaande informatie zoals bijvoorbeeld de HBO-monitor.

5.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van intern beleidsgericht onderzoek en het vaststellen van onderzoeksrapporten inzake het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: nota's, notities en onderzoeksrapporten

6.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden en begeleiden van extern beleidsgericht onderzoek betreffende het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: nota's, notities en onderzoeksrapporten

7.1.3 Ontwikkelen van nationaal beleid

Tijdens de beleidsontwikkeling laat de minister van Onderwijs zich o.a. adviseren door zelf ingestelde commissies en de Onderwijsraad. Het adviseren van de Onderwijsraad wordt beschreven in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II*.

Vanaf 1988 wordt door de minister tweejaarlijks, voor 31 januari, het Hoger Onderwijs- en Onderzoek Plan (HOOP) vastgesteld. Het bevat de beleidsvoornemens van de minister ten opzichte van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek voor de eerstvolgende vier jaar. In de maand september daaraan voorafgaand legt de minister een ontwerp voor aan de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hij zendt hiervan een afschrift aan de in aanmerking komende adviesorganen (zoals de SER, de Adviescommissie Onderwijsaanbod en de Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid) en de Onderwijsraad. Deze adviesorganen hebben tot 16 november de tijd om te reageren. Het advies wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer. Het plan is openbaar. Met de invoering van de wet van 10 juli 1995 (Stb. 355) (afschaffing adviesverplichting) en de wet van 6 februari 1997 (Stb. 63) vervielen de adviesverplichtingen van respectievelijk de Onderwijsraad en de adviesorganen. Op basis van vastgestelde nota's vindt wetgeving plaats. Dit wordt beschreven in het volgende hoofdstuk.

7.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het instellen van commissies die adviseren over (aspecten van) het te voeren beleid ten aanzien van het (nationale) hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: beschikking

8.

Actor: Ad-hoc commissies ingesteld door de minister van Onderwijs inzake hoger beroepsonderwijs onderwijs
Handeling: het adviseren over (aspecten van) het te voeren beleid ten aanzien van het (nationale) hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag:

Produkt: advies

9.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen en coördineren van het beleid inzake het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 3.1 lid 1 en
Produkt: beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten en adviezen
- Hoger Onderwijs- en Onderzoek Plan (HOOP) 1988, 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000
- Hoger Onderwijs: Autonomie en Kwaliteit (HOAK) 1985

7.1.4 Ontwikkelen internationaal beleid

Met de ontwikkeling van de Europese Unie kwamen er steeds meer grensoverschrijdende onderwijsprogramma's. De ontwikkeling van het internationale beleid wordt in deze paragraaf beschreven, de uitvoering ervan in het hoofdstuk Internationaal hoger beroepsonderwijs.

10.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het instellen van commissies die adviseren over (aspecten van) het te voeren beleid ten aanzien van het hoger beroepsonderwijs in internationaal perspectief
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: beschikking

11.

Actor: Ad-hoc commissies ingesteld door de Minister van Onderwijs inzake het hoger beroepsonderwijs
Handeling: het adviseren over (aspecten van) het te voeren beleid ten aanzien van het hoger beroepsonderwijs in internationaal perspectief
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: advies

12.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen en coördineren van het beleid inzake het hoger beroepsonderwijs in nationaal verband
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 3.1 lid 1
Produkt: beleidsnota's en beleidsbrieven
N.B.: hiermee wordt bedoeld het beleid dat de minister zelf of in samenwerking met Nederlandse ministers kan ontwerpen.

13.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen en coördineren van het beleid inzake het hoger beroepsonderwijs in internationaal verband
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
WHW (Stb. 1992, 593), art. 3.1 lid 1
Produkt: beleidsnota's en beleidsbrieven, o.a.:
- Onbegrensd talent (1997)
- Grenzen Verleggen. Nota internationalisering van het onderwijs. TK, 1991-1992, no 22454
- Onderwijs en Wetenschappen en de Europese interne markt (1989)

N.B. I: Hiermee wordt verwezen naar het beleid dat de minister in EU verband, of in ander internationaal verband, ontwerpt.

N.B. II: De evaluatie van het beleid valt hier ook onder.

14.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het instellen van nationale programma's ten aanzien van het internationale hoger beroepsonderwijs en organiseren van de uitvoering

Periode: 1968 -

Grondslag:

Produkt: besluit, stimuleringsregeling

N.B. I: het betreft hier programma's als:

- Regeling stimulering grensoverschrijdende samenwerking hoger onderwijs 1997-2000 (Uitleg 1996/31b)

N.B. II: hieronder valt ook de evaluatie van deze programma's

15.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het formuleren van een standpunt over internationale programma's gericht op internationalisering van het hoger beroepsonderwijs

Periode: 1968 -

Grondslag:

Produkt: notities

N.B.: het gaat hier om programma's ten behoeve van de mobiliteit en uitwisseling van studenten zoals SOCRATES en LEONARDO (1995).

7.1.5 Evalueren van beleid

16.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het instellen van commissies die adviseren over de evaluatie van het hoger beroepsonderwijsbeleid

Periode: 1968 -

Grondslag:

Produkt: beschikking

17.

Actor: Ad-hoc commissies die adviseren over de evaluatie van het hoger beroepsonderwijs
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de evaluatie van het hoger beroepsonderwijsbeleid

Periode: 1968 -

Grondslag:

Produkt: advies

18.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het evalueren van de inhoud en de effecten van het algemene (inter)nationale hoger beroepsonderwijsbeleid

Periode: 1968 -

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 16.84

Produkt: rapport/ verslag aan de Staten-Generaal

19.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het evalueren van de organisatie van het algemene (inter)nationale hoger beroepsonderwijsbeleid en van de uitvoering

Periode: 1968 -

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 16.84
Produkt: rapport

7.1.6 Verstrekken van informatie

20.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van Kamervragen en het anderzins op verzoek incidenteel informeren van de Kamers der Staten-Generaal inzake het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: brieven, notities

21.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het verstrekken van informatie aan de Commissies voor de Verzoekschriften van de Staten-Generaal aan overige kamercommissies en aan de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten van burgers inzake de ontwikkeling van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: brieven, notities

22.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen inzake hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt: brieven, notities

7.2 REGELGEVEN VAN HET HOGER BEROEPSONDERWIJS

7.2.1 Regelgeven van nationaal beleid

23.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regelgeving van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: Grondwet, art. 23
Produkt: Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (Stb. 1992, 593)
Wet op het Hoger Beroepsonderwijs (Stb. 1985, 80)
Overgangswet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1967, 386)
Wet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1963, 40)

7.2.2 Regelgeven van internationaal beleid

24.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het leveren van bijdragen via EU-organen ter regelgeving van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: EU-Verdrag, art 125 en 126
Produkt:

7.2.3 Implementatie richtlijnen Europese Unie

25.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van wetten ter implementatie van Europese richtlijnen van het Algemeen Stelsel inzake het hoger (beroeps)onderwijs
Periode: 1993-
Grondslag: EU-Verdrag, art 125 en 126
Produkt: Wet van 15 december 1993 houdende regelen betreffende een algemeen stelsel van erkenning van in de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen behaalde hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaren worden afgesloten (Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's, Stb. 1993, 29)

7.3 INTERNATIONAAL HOGER BEROEPSONDERWIJS

7.3.1 Subsidieverstrekking aan hogescholen en verstrekking van beurzen aan internationale studenten

Bij de nationale programma's voor mobiliteit en uitwisseling van studenten en docenten heeft de overheid een initiërende en voorwaardescheppende rol. De uitvoering ligt bij de intermediairen, zoals NUFFIC. De rolverdeling wordt neergelegd in bestuurlijke overeenkomsten.

Bij (co-) financiering van internationale programma's door de EU is het Centrum voor Innovatie van Opleidingen, vanwege de één- postbusgedachte, de eerste ontvanger van de subsidie. Het CINOP coördineert de Nederlandse onderwijs- en uitwisselingsprogramma's (zoals GROS) en het Europese LEONARDO programma. Hiertoe verdeelt het CINOP de gelden over de uitvoeringsorganisaties, zoals NUFFIC.

Zo is eind jaren '80 het stimuleringsprogramma STIR van start gegaan. STIR, het Nederlands Stimulerings Programma, waaronder het specifieke stimuleringsprogramma STIR-HBO, beoogde studenten en docenten de mogelijkheid te bieden om naar het buitenland te gaan. De minister van Onderwijs gaf subsidie aan de HBO-Raad. Samen met de HBO-Raad stelde de minister regels op volgens welke hogescholen gesubsidieerd konden worden. De HBO-Raad heeft een aantal jaar de uitvoering van deze regels gedelegeerd aan de NUFFIC. In het kader van STIR konden hogescholen van het NUFFIC subsidie ontvangen voor het opzetten van internationale afdelingen, voor het opzetten van internationale onderwijs-programma's en het geven van beurzen aan studenten en docenten. De hogescholen ontvingen deze subsidie op basis van een projectvoorstel.

In 1997 ging het programma Export-HO van start. In dit programma subsidieert de minister van Onderwijs het opzetten van onderwijsprogramma's voor studenten uit Zuid-Oost Azië door Nederlandse hogescholen. De hogescholen doen projectvoorstellen die al dan niet gehonoreerd worden.

26.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het sluiten van overeenkomsten met uitvoeringsorganisaties vanwege internationalisering van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
Produkt:

27.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het verstrekken van subsidies aan hogescholen en uitvoeringsorganisaties in het kader van de internationalisering van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: stimuleringsregelingen als o.a.:
Regeling stimulering grensoverschrijdende samenwerking hoger onderwijs 1997-2000 (Uitleg 1996/ 31b)
Produkt: verplichtingenbrieven

28.

Actor: HBO-Raad
Handeling: het sluiten van overeenkomsten met de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw vanwege internationalisering van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
Produkt:

29.

Actor: HBO-Raad

Handeling: het verstrekken van beurzen aan studenten ten behoeve van het volgen van hoger beroepsonderwijs in het buitenland
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
Produkt:

30.
Actor: HBO-Raad
Handeling: het geven van subsidie aan hogescholen ten behoeve van het geven van hoger beroepsonderwijs aan buitenlandse studenten
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
Produkt:

31.
Actor: Nuffic
Handeling: het sluiten van overeenkomsten met de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw vanwege internationalisering van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 -
Grondslag: interview
Produkt:

32.
Actor: Nuffic
Handeling: het verstrekken van beurzen aan studenten ten behoeve van het volgen van hoger beroepsonderwijs in het buitenland
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt:

33.
Actor: Nuffic
Handeling: het geven van subsidie aan hogescholen ten behoeve van het geven van hoger beroepsonderwijs aan buitenlandse studenten
Periode: 1968 -
Grondslag:
Produkt:

7.3.2 Inschrijven Antilliaanse en Arubaanse studenten

34.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het toewijzen van HBO-plaatsen aan aanstaande studenten uit de Nederlandse Antillen en Aruba
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (St. 1992, 593) art. 7.53 lid 2
Produkt: ministeriële regeling

7.3.3 Toegang tot gereguleerde beroepen

Vanaf 1993 zijn de binnengrenzen van de EU verdwenen. Burgers kunnen zich vrij bewegen en de EU kent dus een open arbeidsmarkt. Om het vrije verkeer bij gereguleerde beroepen zo soepel mogelijk te laten verlopen is er een Europese richtlijn die wederzijdse erkenning van diploma's en beroepskwalificaties regelt alsmede de toegang tot gereguleerde beroepen. Beroepen als advocaat en docent zijn in Nederland gereguleerd. Een in een bepaalde Lid-Staat gekwalificeerde docent die in Nederland wil lesgeven dient een verzoek om erkenning in bij de bevoegde autoriteit die verantwoordelijk is voor de uitoefening van het beroep. De bevoegde autoriteit voor het beroep van leraar is het ministerie van Onderwijs (i.c. IBG), voor andere beroepen kan NUFFIC om advies gevraagd worden.

In Nederland zijn de verschillende ministeries tevens bevoegde autoriteit voor de beroepen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

Bij de beoordeling van ieder verzoek geldt het uitgangspunt dat de kwalificatie in Nederland geldig is, als de persoon in de Lid-Staat van herkomst voor het beroep gekwalificeerd is. Hiertoe worden de opleidingen globaal vergeleken. Mochten er wezenlijke verschillen bestaan dan kunnen er aanvullende eisen gesteld worden. Deze aanvullende eisen kunnen uit een stage danwel een proeve van bekwaamheid bestaan en in bepaalde gevallen uit een bewijs van beroepservaring.

In de wet heet de toestemming "EG-verklaring", in de praktijk wordt deze term niet gebruikt.

In dit RIO worden de handelingen met betrekking tot de toestemming om les te geven in zowel het HBO als in het VO behandeld.

35.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het geven van toestemming aan een beroepsbeoefenaar uit een EG-Lid-Staat die toelating tot een gereguleerd beroep in het Nederlandse HBO of VO verlangt

Periode: 1993-

Grondslag: Wet van 15 december 1993 houdende regelen betreffende een algemeen stelsel van erkenning van in de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen behaalde hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaren worden afgesloten (Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's, Stb. 1993, 29), art. 6

Produkt: beschikking

36.

Actor: Nuffic

Handeling: het geven van toestemming aan een beroepsbeoefenaar uit een EG-Lid-Staat die toelating tot een gereguleerd beroep in het Nederlandse HBO of VO verlangt

Periode: 1993-

Grondslag: Wet van 15 december 1993 houdende regelen betreffende een algemeen stelsel van erkenning van in de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen behaalde hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaren worden afgesloten (Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's, Stb. 1993, 29), art. 6

Produkt: beschikking

37.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het aanwijzen van beroepen waarbij een uitzondering gemaakt kan worden op het keuzerecht van de aanvrager van de EG-verklaring een aanpassingsstage te volgen of een proeve van bekwaamheid af te leggen

Periode: 1993-

Grondslag: Wet van 15 december 1993 houdende regelen betreffende een algemeen stelsel van erkenning van in de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen behaalde hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaren worden afgesloten (Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's, Stb. 1993, 29) art. 10 lid 6

Produkt: ministeriële regeling

N.B.: Op het moment van schrijven was er geen indicatie dat er van deze bevoegdheid gebruik gemaakt zal worden

38.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het geven van regels ten aanzien van de aanvraag tot het verkrijgen van een EG-verklaring, de aanpassingsstage en de proeve van bekwaamheid tot toelating in Nederland voor het beroep HBO-docent

Periode: 1993-

- Grondslag: Wet van 15 december 1993 houdende regelen betreffende een algemeen stelsel van erkenning van in de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen behaalde hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaren worden afgesloten (Algemene wet erkenning EG-hoger-onderwijsdiploma's, Stb. 1993, 29) , art. 11
- Produkt: ministeriële regeling, o.a.:
- Regeling van de Staatssecretaris van OenW van 17 mei 1994, Uitleg, OenW-Regelingen, no. 14, AB/IE-94003260, inzake onderwijsbevoegdheid lidstaten

7.4BEKOSTIGING 1993 -

Om voor bekostiging en het recht om getuigschriften af te geven in aanmerking te komen dienen hogescholen het bepaalde ten aanzien van de volgende zaken in acht te nemen:

- de kwaliteitszorg;
- de planning en bekostiging;
- het personeel
- het onderwijsaanbod, de registratie, het onderwijs, de examens en de promoties;
- de vooropleidingseisen;
- de studenten, de auditoren en de extraneï;
- de rechtsbescherming van studenten, auditoren en extraneï, en
- het bestuur en de inrichting.

Uitgangspunt in de WHW is dat de bekostiging als lump-sum bijdrage wordt toegekend en de hogescholen in staat moet stellen een eigen beleid vorm te geven.

7.4.1 Verlening rijksbijdrage en andere financiële middelen

In de WHW worden de kaders geschept voor de bekostiging van het HBO. De bekostiging wordt in het Bekostigingsbesluit WHW (Stb. 1993, 715) uitgewerkt. Verdere detaillering wordt gegeven in een ministeriële regeling.

De bekostiging wordt als lump-sum bijdrage toegekend. Deze rijksbijdrage wordt berekend op grondslag van een algemene berekeningswijze.

In het Bekostigingsbesluit wordt voor de bekostigde hogescholen het exploitatiedeel en het huisvestingsdeel van de rijksbijdrage bepaald.

Naast de gewone rijksbijdrage kan een hogeschool aanspraak doen op specifieke stimuleringsinstrumenten zoals subsidies, fondsen (zoals bijv. het Studeerbaarheidsfonds en het Vernieuwingsfonds) en prijzen. De toekenning van de verschillende gelden verloopt volgens verschillende procedures. De twee belangrijkste luiden als volgt:

1. De minister stelt een fonds in (bijv. het Vernieuwingsfonds) en stelt het te verdelen geldbedrag vast. Dit fonds wordt beheerd door de HBO-Raad. Daarnaast stelt de minister een adviescommissie in. De hogeschool dient het projectvoorstel in bij de adviescommissie. Deze commissie geeft de minister advies over de ingediende projecten. De minister besluit op grond van dit advies welke projecten in aanmerking komen voor een extra geldelijke bijdrage. De HBO-Raad krijgt vervolgens toestemming het bedrag uit het fonds te besteden.

2. De minister stelt een adviescommissie in (bijv. over ICT in het lerarenonderwijs). De hogeschool dient het projectvoorstel in bij de adviescommissie. De commissie adviseert de minister over het voorstel. Dit advies is minder bindend dan het voorafgaande want de minister kan het advies naast zich neer leggen en een ander project verkiezen. De minister regelt de uitkering van het geldbedrag rechtstreeks met de hogeschool.

39.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake vaststelling van een algemene berekeningswijze ter bepaling van de rijksbijdrage aan bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.5 lid 1 en 2.6 lid 1
Produkt: amvb, zoals bijvoorbeeld:
- Bekostigingsbesluit WHW van 20 december 1993 (Stb. 1993, 715)

40.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de rijksbijdrage voor het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WHW (Stb. 1993, 715), art. 3.2 lid 1, art. 3.4, art. 3.7, art. 3.9, art. 5.7, art. 5.9 en art. 11
WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.5 lid 1 en 3, art. 2.6 lid 1 en art. 2.9 lid 4
Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290), art. E 9 lid 1 en E 65 lid 6 en 7

Produkt: rijksbijdrage brief (voorlopige, bijgestelde en definitieve)

41.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van een nadere uitwerking van de berekeningswijze ter bepaling van de rijksbijdrage

Periode: 1993-

Grondslag: Bekostigingsbesluit WHW zoals gewijzigd bij KB van 11 november 1997, art. I (Stb. 1997, 543), art. 5.9 lid 4

WHW, zoals gewijzigd bij wet van 2 november 1994 (Stb. 1994, 803), art. 16.26 lid 3

Bekostigingsbesluit WHW (Stb. 1993, 715), art. 5.9 lid 1 en art. 5.12

WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.5 lid 1

Produkt: ministerieel besluit

- Besluit van 13 december 1996 tot vaststelling tijdstip bedoeld in art 5.9 lid 1 van het Bekostigingsbesluit WHW (Stb. 1996, 667)
- Regeling bekostiging hoger onderwijs van 14 maart 1994, Uitleg 1994, 9
- Bonus-malus-regeling HBO van 27 juni 1996, Stcrt 1996, 121

42.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van criteria waarop specifieke stimulering aan bekostigde hogescholen kan worden verleend

Periode: 1996-

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 4 juli 1996, art. I B (Stb. 1996, 434), art. 2.7.a lid 1 en 3

Produkt: ministeriële regeling/ beschikking, zoals bijvoorbeeld:

- Regeling studeerbaarheidsfonds hoger onderwijs, 15 februari 1997 (HBO-96023087)
- Regeling ICT in de HBO lerarenopleidingen, 29 november 1997, Uitleg 31a (HBO/AS-97/34232)

N.B.: het gaat hier om aanvullende rijksbijdrage

43.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht ter bepaling van het extra inschrijvingsgeld die studenten voor een bekostigde HBO-opleiding met aanvullende eisen dienen te voldoen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.46 lid 2

Produkt: AMvB

N.B.: het gaat hier om studenten van kunstopleidingen

44.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van regels volgens welke de tijdelijke bekostiging van opleidingen en cursussen oude stijl op omgezette hogescholen, geschiedt

Periode: (1986) 1993-

Grondslag: Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290) E. 9 lid 4

Produkt: ministeriële regeling

45.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van regels met betrekking tot de gevolgen van de totstandkoming en beëindiging van de bekostiging van onderwijsgemeenschappen

Periode: (1986) 1993-1998

Grondslag: Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290) E. 65 lid 8

Produkt: ministeriële regeling

7.4.2 Verslaglegging van de besteding rijksbijdrage

De hogescholen dienen verslag te leveren van de besteding van de rijksbijdrage. Dit verslag bestaat o.a. uit een jaarrekening, jaarverslag en overige financiële gegevens. De begroting wordt apart ingediend. Het verslag wordt jaarlijks, voor 1 juli, ingediend. Omdat het verslag een belangrijk instrument is in de verantwoording van de hogescholen, kan de minister richtlijnen opstellen voor de inrichting van het verslag. Het verslag hoeft niet door de minister te worden goedgekeurd. De jaarrekening worden door registeraccountants gecontroleerd. De minister kan inzicht in de controlerapporten van de accountants vragen.

Uit het verslag en de begroting moet blijken in hoeverre er sprake is van een behoorlijke vervulling van de werkzaamheden waarop de rijksbijdrage betrekking heeft. Bovendien moet blijken in hoeverre de rijksbijdrage doelmatig is aangewend. De minister kan de ministeriële accountant belasten met een onderzoek naar de doelmatigheid van het beheer van de hogeschool.

46.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een richtlijn voor de inrichting van de begroting en het verslag van bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.14
Produkt: ministerieel besluit
- Richtlijn inrichting begroting en verslag van 22 juli 1994, Uitleg 1994, 18

47.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opdragen van de ministeriële accountant om een onderzoek in te stellen naar het beheer van de bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.10
Produkt: accountantsrapport

48.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het beoordelen van de jaarverslagen van door een bekostigde hogeschool aangewezen registeraccountant
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.9 lid 3
Produkt:
N.B.I: deze handeling omvat het ontvangen van de verslagen en het beoordelen of de hogeschool op adequate wijze verantwoording heeft afgelegd
N.B.II: deze jaarverslagen bevatten o.a. de controle rapporten

49.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het (bevorderen van het) instellen van een rechtsvordering tegen het instellingsbestuur van een bekostigde hogeschool vanwege onwettige besteding van de rijksbijdrage
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.9 lid 6 en 15.1 lid 1
Produkt: teruggevorderde rijksbijdrage
N.B.: deze handeling omvat eveneens het eventueel inhouden van de rijksbijdrage aan bekostigde hogescholen indien deze in strijd met de wet handelt

7.4.2 Waarborgfonds

Vanwege de decentralisatie van het eigendom van de gebouwen en terreinen werd in 1993 het Waarborgfonds opgericht. Het waarborgfonds staat borg voor hogescholen die bij de bank grote leningen willen af sluiten. Tevens neemt het fonds de betaling aan de bank over mocht een hogeschool in gebreke blijven. Deze leningen betreffen vooral investeringen in gebouwen en terreinen.

50.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het geven van ontheffing aan bijzondere hogescholen inzake de verplichting zich aan te sluiten bij een waarborgfonds hogescholen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art I (Stb. 1993, 628), art. 2.15 lid 14

Produkt: ministerieel besluit

7.5 PLANNING EN BEKOSTIGING 1968 - 1993

7.5.1 Planning

Tot 1986 was er geen sprake van een wettelijk verankerd planningsprocedure voor de ontwikkeling van het hoger beroepsonderwijs. Vanaf 1986 stelde de minister iedere vier jaar een HBO-plan op (vanaf 1988 tweejaarlijks: het HOOP, zie hoofdstuk Bekostiging 1993, -). Dit plan was erop gericht de ontwikkeling van het hoger beroepsonderwijs, mede gelet op de ontwikkeling van het andere hoger onderwijs, te bevorderen. Het plan bevatte:

- een verslag van de ontwikkeling van het HBO sedert het voorafgaande plan alsmede een beoordeling daarvan;
- een overzicht van omstandigheden die van belang waren voor het ten aanzien van het HBO te voeren beleid;
- een overzicht van de beschikbare gegevens met betrekking tot de belangstelling van aanstaande studenten en de maatschappelijke behoeften aan in het HBO afgestudeerden;
- een overzicht van alle voor bekostiging in aanmerking gebrachte instellingen;
- een overzicht van de hogescholen die werden opgericht door middel van omzetting;
- beleidsvoornemens, in ieder geval inzake de bekostiging en de te vervullen taken van de hogescholen.

Onder taken werd verstaan al dan niet experimentele, voltijdse en deeltijdse studierichtingen, studierichtingsdelen en opleidingen tweede fase, cursussen HBO, internationale opleidingen en voorbereidende perioden kunstonderwijs alsmede onderzoek, overdracht van kennis aan de maatschappij en post-hoger beroepsonderwijs.

Het bevoegd gezag van een hogeschool stelde een ontwikkelingsplan op dat de beoogde en voorziene ontwikkeling van de hogeschool behelst. Het plan omvat mede een raming van de daaraan verbonden financiële gevolgen, daarbij rekening houdend met de huisvestings- en investeringsbehoeften.

51.

Actor: Onderwijs
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en Landbouw over het HBO-plan/ HOOP
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 116 lid 1
Produkt: advies

52.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de planning van het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 116
Produkt: planningsinstrumenten
- HBO-plan

53.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van richtlijnen met betrekking tot de inrichting van het ontwikkelingsplan, de periode waarop het betrekking heeft en het tijdstip van indiening ervan
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 118 lid 2
Produkt: richtlijnen

54.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een ontwikkelingsplan voor rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 118 lid 1
Produkt: richtlijnen

7.5.2 Aanvang van de bekostiging

Van 1968 tot 1986 stelde de minister van Onderwijs jaarlijks een plan voor scholen op die voor de drie daarop volgende jaren voor bekostiging uit Rijkskas in aanmerking kwamen. Bij de samenstelling van het plan werd uitgegaan van de verzoeken en de deelplannen van de hogescholen en van de door de minister noodzakelijk geachte rijksscholen. Deze noodzakelijkheid ontstond als er onvoldoende is voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs.

Het plan vermeldde van elke school de aard, de plaats van vestiging en de te verwachten omvang en gaf aan welke scholen in aanmerking kwamen voor bekostiging.

Met de invoering van de WHBO in 1986 onderging deze planmatige bekostiging een verandering. In plaats van het Plan van Scholen, stelde de minister de *Beschikking bekostiging HBO-voorzieningen* jaarlijks vast. Hierin stonden de voorzieningen vermeld die voor de komende vier jaar voor, al dan niet tijdelijke, bekostiging in aanmerking kwamen. In de Beschikking werd vermeld aan welke hogescholen deze voorzieningen waren verbonden. Ingeval de bekostiging tijdelijk was, vermeldde de Beschikking de periode, welke verlengd kon worden. Onder voorzieningen werd verstaan: al dan niet experimentele studierichtingen, studierichtingsdelen en opleidingen tweede fase.

Het bevoegd gezag van een hogeschool verzocht om opnemingsrecht in de Beschikking. Het verzoek ging vergezeld van het ontwikkelingsplan.

De minister kon een hogeschool die is opgericht door middel van omzetting voor bekostiging in aanmerking brengen. Onder omzetting werd verstaan: een bekostigde bijzondere hogeschool wordt een bekostigde openbare of vice versa.

55.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen het plan voor scholen voor wat betreft scholen voor het HBO
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 65 lid, 66, 67, 70 en 72
Produkt:

56.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de uitvoering van de aanvang van bekostiging van scholen voor het HBO
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 76
Produkt:

57.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de nadere regeling van het wettelijk bepaalde inzake de aanvang van de bekostiging van voorzieningen in het HBO
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 135
Produkt: amvb

58.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter nadere regeling van het wettelijk bepaalde inzake de aanvang van de bekostiging van voorzieningen in het HBO
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 135
Produkt: amvb

59.

Actor: Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de *Beschikking bekostiging HBO-voorzieningen*
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 121 lid 1
Produkt: advies

60.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de *Beschikking bekostiging HBO-voorzieningen*
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 121 lid 1, 128 lid 1
Produkt: beschikking
- Beschikking bekostiging HBO-voorzieningen

61.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van het minimale aantal studenten dat een voorziening recht geeft op bekostiging
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 125 lid 1
Produkt: amvb

62.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat een bekostigde hogeschool wordt gesplitst of een andere plaats van vestiging krijgt
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 128 lid 2
Produkt: amvb

7.5.3 Wijze van bekostiging

De wijze van bekostiging kent vanaf 1968 een ontwikkeling van vergoedingen van kosten tot het verstrekken van rijksbijdrage op grond van normbedragen.

Van 1968 tot 1986 vergoedde de minister de kosten van openbare scholen. Deze bestonden uit:

- salarissen
- stichtingskosten, waaronder (aan) (her) bouw van ruimten en aanschaf van terreinen
- huren van gebouwen en terreinen
- inrichtingskosten, waaronder aanschaf van meubels, leermiddelen etc.
- exploitatiekosten, waaronder kosten onderhoud of vervanging van gebouwen en terreinen, meubels, leermiddelen, administratiekosten, kosten oudercommissies en andere uitgaven ter verzekering van de goede gang van het onderwijs.
- kosten van het godsdienst- en vormingsonderwijs

Vanaf 1981 werden ook de nascholing en applicatie opleidingen aan een school voor HBO door het rijk bekostigd.

De berekening van de vergoeding ten behoeve van gemeentelijke en bijzondere scholen voor hoger beroepsonderwijs geschiedde voor de stichtingskosten volgens art. 81 en de inrichtingskosten volgens art. 84 juncto art. 81.

Hierin werd bepaald dat de minister eerst de begroting en plannen van gebouwen en terreinen goed diende te keuren alvorens de kosten ervan door het Rijk vergoed werden. Als de gebouwen en terreinen om niet waren verkregen, stelde de minister de waarde vast. Als het bevoegd gezag zich niet met de uitkomst van de vaststelling kon verenigen, werd de waarde geschat door drie deskundigen die daartoe door de minister werden aangewezen.

Voor de inrichtingskosten gold dezelfde procedure.

Het bedrag van de vergoeding waarop de gemeente als bevoegd gezag aanspraak had, stelde de minister vast na aftrek van:

- de inkomsten uit schoolgelden;
- uit verhaal van wettelijke verschuldigde bijdragen en premies;

- de door de minister vast te stellen waarde van roerende zaken die zijn onttrokken aan de onderwijsbestemming;
- de opbrengst van werkstukken en van verrichte diensten;
- de opbrengst uit verhuur, rente en leningen

Van 1986 tot 1993 bestond de rijksbijdrage uit een deel dat berekend werd op een vast te stellen grondslag. Het kon mede bestaan uit een deel voor investeringen, dat berekend werd op grond van de desbetreffende plannen en begrotingen. Bij de berekening van de rijksbijdrage werd zo veel mogelijk voorzien in normbedragen per student dan wel per hogeschool.

De bekostiging gold voor investeringen in gebouwen en terreinen, onderzoek en kennisoverdracht aan de maatschappij, cursussen voor het HBO, internationale opleidingen, nascholing en post-hoger beroepsonderwijs en voorbereidende periode kunstonderwijs.

De minister deelde de hogeschool jaarlijks voor 15 oktober mede welke rijksbijdrage voor het komende begrotingsjaar kon worden verwacht.

Zolang de begroting niet was goedgekeurd, werd een voorschot op de rijksbijdrage gegeven.

De hogescholen dienden jaarlijks voor 1 april een jaarrekening in waarin rekening en verantwoording werd afgelegd van het financieel beheer over het afgelopen begrotingsjaar ten aanzien van de taken waarvoor de rijksbijdrage was verleend. Het voegde daarbij een overzicht van het financieel beheer ten aanzien van de taken waarvoor geen rijksbijdrage was verleend.

Binnen twee jaar na ontvangst van de jaarrekening diende de minister te beslissen of hij het gedeelte van de rekening waarvoor de rijksbijdrage verleend was, geheel of gedeeltelijk, goedkeurde.

63.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van de rijksbijdrage aan scholen voor HBO
 Periode: 1968 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 129 t/m 133, art. 137 lid 1 en 139
 Wet van 9 april 1981 houdende wijziging van de WVO, art. IC (Stb. 1981, 241), art. 75 lid 1 a
 WVO (Stb. 1967, 387), art. 75, 77, 78, 79, 81, 84
 Produkt:

64.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de regeling van de elementen die op de rijksbijdrage aan scholen voor hoger beroepsonderwijs in mindering worden gebracht
 Periode: 1968 - 1986
 Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 93 lid 2 en art. 94
 Produkt: AMvB

65.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de voorschriften omtrent de uitvoering van de vaststelling en uitkering van de rijksbijdrage aan scholen voor HBO
 Periode: 1968 - 1986
 Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 105
 Produkt: AMvB

66.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van de grondslag voor de berekenwijze van de rijksbijdrage aan de voorzieningen in het HBO
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 137 lid 2
 Produkt:

67.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van regels ter uitvoering van de wijze waarop wachtgelden op de rijksbijdrage aan hogescholen in mindering kunnen worden gebracht
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 141 lid 4
Produkt:

68.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de vermindering op de rijksbijdrage aan hogescholen en de wijze waarop dit geschiedt
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 141 lid 1 en 5
Produkt:

7.5.4 Verstrekken van voorschotten

69.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van regels voor de wijze waarop de uitkering van de voorschotten op de rijksbijdrage aan scholen voor hoger beroepsonderwijs geschiedt
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 96
Produkt:

70.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels over de wijze waarop aan hogescholen een voorschot op de rijksbijdrage verstrekt kan worden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 144 lid 2
Produkt: ministeriële regeling

71.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het verstrekken van een voorschot op de rijksbijdrage aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 144 lid 2
Produkt: ministeriële regeling

72.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het inhouden van de rijksbijdrage aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 149
Produkt:

7.5.5 Toezicht op het financieel beheer

73.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van boekhoudvoorschriften voor bijzondere scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 97 lid 1
Produkt:

74.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van richtlijnen voor de inrichting van de begroting van hogescholen en het tijdstip van indiening ervan
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 143 lid 2 en 6
Produkt: richtlijnen
75.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de begroting voor rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 143 lid 2 en 5
Produkt: richtlijnen
76.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de begroting van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 143 lid 3 en 4
Produkt:
77.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van richtlijnen inzake de gevallen waarin af- en overschrijving op de uitgaafposten op de begroting van hogescholen mogelijk is
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 145
Produkt: ministeriële regeling
78.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het machtigen van niet begrote uitgaven door hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 145
Produkt:
79.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het machtigen of goedkeuren van rechtshandelingen door hogescholen waardoor uitgaven zullen stijgen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 148
Produkt:
80.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van richtlijnen over de inrichting van de jaarrekening en de administratie
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 2
Produkt: richtlijnen
81.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van de jaarrekening van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 1

Produkt: jaarrekening

82.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van een accountant ter controlering van de jaarrekeningen van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 3
Produkt:

83.

Actor: Algemene Rekenkamer
Handeling: het aanwijzen van een accountant ter controlering van de jaarrekeningen van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 3
Produkt:

84.

Actor: Algemene Rekenkamer
Handeling: het goedkeuren van het controleprogramma van de accountant die de jaarrekeningen van hogescholen controleert
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 3
Produkt:

85.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de jaarrekening van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 146 lid 4
Produkt:

86.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van regels inzake de overbrenging van saldi van de jaarrekening van hogescholen naar het volgende jaar
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 147
Produkt:

87.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van richtlijnen inzake de te volgen procedure bij de besteding van de rijksbijdrage door hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 138 lid 2
Produkt: richtlijnen

7.5.6 Beeindiging danwel voortbestaan van de bekostiging

Van 1968 tot 1986 werd de bekostiging van een school voor HBO beëindigd indien de school in het tweede en hogere leerjaren gedurende drie achtereenvolgende jaren telkens werd bezocht door minder dan gemiddeld acht leerlingen per leerjaar.

Vanaf 1986 tot 1993 golden verschillende bepalingen voor verschillende vormen van onderwijs.

Aan openbare hogescholen verbonden studierichtingen werden opgeheven en de aanspraak op bekostiging van aan bijzondere hogescholen verbonden studierichtingen ging verloren indien:

- de studierichting slechts tijdelijk bekostigd werd en de termijn verstreken is;

- het aantal studenten gedurende een bepaalde termijn onder het minimale aantal ligt;
 - er, gezien de beleidsvoornemens, geen behoefte meer bestond aan de studierichting.
- De bekostiging van opleidingen van de tweede fase werd beëindigd indien:
- de opleiding slechts tijdelijk bekostigd werd en de termijn verstreken is;
 - er, gezien de beleidsvoornemens, geen behoefte meer bestond aan de opleiding.
- De bekostiging van experimentele studierichtingen en opleidingen van de tweede fase werd beëindigd indien:
- de vastgestelde geldigheidsduur van het experimenteerplan was verstreken;
 - er, gezien de beleidsvoornemens en het evaluatieplan, geen behoefte meer bestond aan de opleiding.
- De bekostiging van onderzoek en kennisoverdracht werd beëindigd indien:
- er niet aan de door de minister gestelde voorwaarden werd voldaan;
 - de door de minister vastgestelde periode was verstreken.
- De bekostiging van cursussen HBO en internationale opleidingen werd beëindigd indien:
- de vastgestelde periode was verstreken.
- De bekostiging van post- HBO werd beëindigd indien:
- er niet aan de door de minister gestelde voorwaarden werd voldaan;
 - de door de minister vastgestelde periode was verstreken.
 - er, gezien de beleidsvoornemens, geen behoefte meer bestond aan het post-HBO.
- De bekostiging van voorbereidende periode kunstonderwijs werd beëindigd indien:
- er, gezien de beleidsvoornemens, geen behoefte meer bestond aan de opleiding.

Een openbare hogeschool werd opgeheven en de aanspraak op bekostiging ten behoeve van een bijzondere hogeschool ging verloren indien:

- een hogeschool minder dan 600 studenten omvatte (of minder dan een door de minister vastgesteld aantal);
- de bekostiging van alle studierichtingen en opleidingen van de tweede fase was beëindigd.

Indien het bevoegd gezag van een bijzondere school voor HBO de verplichtingen ingevolg de Wet medezeggenschap onderwijs niet na kwam, kon de minister besluiten de vergoeding geheel of gedeeltelijk in te houden.

88.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van de rijksbijdrage voor scholen voor HBO die ondanks een tekort aan leerlingen mogen voortbestaan
 Periode: 1968 - 1986
 Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 108 lid 4
 Produkt:

89.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorschriften voor de uitvoering van de beëindiging van de bekostiging scholen voor HBO
 Periode: 1968 - 1986
 Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 112
 Produkt:

90.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het beëindigen van de bekostiging van (experimentele) studierichtingen, (experimentele) opleidingen tweede fase, onderzoek en kennisoverdracht, cursussen HBO, internationale opleidingen, post-HBO, voorbereidende periode kunstonderwijs aan hogescholen
 Periode: 1981 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 158 lid 1, 2 en 3, 159 lid 1, 160 lid 1, 161, 162, 163, 164 lid 1 en 165
 Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 20 lid 1

Produkt:

91.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot studenten waarvan de positie door beëindiging van bekostiging van de studierichting of opleiding in de tweede fase, wijziging ondergaat
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 158 lid 3 en 159 lid 2
Produkt: voorschriften

92.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de toestemming dat een studierichting waarvan de bekostiging ingevolge de wet beëindigd zou moeten worden, alsnog wordt voortgezet
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 158 lid 5
Produkt:

93.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming dat een studierichting waarvan de bekostiging ingevolge de wet beëindigd zou moeten worden, alsnog wordt voortgezet
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 158 lid 5
Produkt:

94.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de toestemming dat een hogeschool waarvan de bekostiging ingevolge de wet beëindigd zou moeten worden, alsnog instandgehouden wordt
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 166 lid 4
Produkt:

95.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming dat een hogeschool waarvan de bekostiging ingevolge de wet beëindigd zou moeten worden, alsnog instandgehouden wordt
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 166 lid 4, 5 en 6
Produkt:

96.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de wijze waarop bekostigde nascholing meetelt bij vaststelling van het aantal studenten in verband met de beslissing inzake de beëindiging van de bekostiging
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 167
Produkt:

97.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de rijksbijdrage voor scholen voor HBO die ondanks een tekort aan leerlingen mogen voortbestaan

Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 108 lid 4
Produkt:

7.6 GEBOUWEN, TERREINEN EN ROERENDE ZAKEN

Tot 1993, de invoering van de WHW, kon de minister voorschriften geven waaraan gebouwen en terreinen e.d. ten behoeve van het hoger beroepsonderwijs. Voorts had hij zeggenschap over het onttrekken van de onderwijsbestemming aan de gebouwen en terreinen. Met de invoering van de WHW had de minister alleen zeggenschap over de overdracht van rijksgebouwen.

Met ingang van 1995 (Stb. 1994, 880) zijn de investeringsbepalingen van de WHW gewijzigd. Deze wijzigingen betekenen dat het economisch claimrecht van het Rijk ten aanzien van onroerende zaken niet langer van toepassing is. De middelen ten behoeve van investeringen worden sindsdien normatief berekend en opgenomen in de rijksbijdrage die als lump-sum aan de universiteiten wordt toegekend.

In de WHW werd een overgangsbepaling opgenomen als grondslag voor het te berekenen bedrag dat door hogescholen betaald dient te worden voor het eigendom van de gebouwen en terreinen.

7.6.1 Voorschriften voor gebouwen en terreinen

98.

Actor: Minister van Sociale Zaken
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorschriften waaraan gebouwen en terreinen bestemd voor het hoger beroepsonderwijs dienen te voldoen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 28
Produkt: AMvB

99.

Actor: Minister van Volksgezondheid
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorschriften waaraan gebouwen en terreinen bestemd voor het hoger beroepsonderwijs dienen te voldoen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 28
Produkt: AMvB

100.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorschriften waaraan gebouwen en terreinen bestemd voor het hoger beroepsonderwijs dienen te voldoen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 28
Produkt: AMvB

101.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de regeling van de wijze waarop van het wettelijk bepaalde ten aanzien van gebouwen, terreinen of roerende zaken van scholen voor hoger beroepsonderwijs kan worden af geweken
Periode: 1969 - 1986
Grondslag: Wet van 15 maart 1969 houdende wijziging van de Overgangswet WVO en de WVO, art II (Stb. 1969, 142), art. 101 lid 5
Produkt: AMvB

102.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de roerende zaken die tot de uitrusting van gebouwen, terreinen of ruimten worden gerekend
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 155 lid 2
Produkt: voorschriften

7.6.2 Overdragen, vervreemden of onttrekken onderwijsbestemming

103.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het geven van toestemming aan scholen voor hoger beroepsonderwijs om gebouwen, terreinen of roerende zaken waarvoor een rijksbijdrage is ontvangen, te vervreemden
 Periode: 1968 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 156 lid 2
 Wet van 15 maart 1969 houdende wijziging van de Overgangswet WVO en de WVO, art II (Stb. 1969, 142), art. 98 lid 3
 WVO (Stb. 1967, 387), art. 98 lid 2
 Produkt:
104.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van het bedrag dat scholen voor hoger beroepsonderwijs aan het Rijk dienen te voldoen wegens het onttrekken van gebouwen, terreinen of roerende zaken van hun onderwijsbestemming
 Periode: 1968 - 1986
 Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 101 lid 2
 Produkt:
105.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het geven van ontheffing van de verplichting om in het kader van de bestuursoverdracht van een openbare en bijzondere hogeschool de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken over te dragen
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 75 lid 4 en 90 lid 4
 Wet van 15 maart 1969 houdende wijziging van de Overgangswet WVO en de WVO, art II (Stb. 1969, 142), art. 98 lid 2
 Produkt:
106.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van de waarde van gebouwen en/of terreinen die door het Rijk aan hogescholen vergoed dient te worden vanwege de overdracht van eigendom
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 156 lid 3 en 5
 Produkt:
107.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de wijze waarin van het wettelijk bepaalde ten aanzien van gebouwen en/of terreinen van hogescholen afgeweken kan worden
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 156 lid 7
 Produkt: amvb
108.
 Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
 Handeling: het overdragen van buiten gebruik gestelde gebouwen en terreinen van bekostigde hogescholen aan het Rijk of aan andere rechtspersonen
 Periode: 1993-1995
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 2.13 lid 2 en 4
 Produkt: ministerieel besluit
 N.B.: deze handeling omvat eveneens de vaststelling van het aan bekostigde hogescholen te vergoeden bedrag voor van eigendom overgaande en uit diens middelen bekostigde gebouwen of

terreinen

109.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter vaststelling van een algemene berekenwijze voor het bedrag dat een hogeschool dient te betalen ter voldoening van de rijksbijdrage voor gebouwen en terreinen
Periode: 1993-1994
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art II lid 3 (Stb. 1993, 628)
Produkt: AMVB

110.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een bedrag dat een hogeschool dient te betalen ter voldoening van de rijksbijdrage voor gebouwen en terreinen
Periode: 1993-1994
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art II lid 1 (Stb. 1993, 628)
Produkt: ministerieel besluit

7.6.3 Verhuren en/of in gebruik geven

111.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het in gebruik geven of verhuren van gebouwen en/of terreinen van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 152 lid 1, 153 lid 1 en 154 lid 1
Produkt:

112.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het in gebruik geven van gebouwen en/of terreinen van hogescholen aan andere bekostigde onderwijsinstellingen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 152 lid 4 en 153 lid 2
Produkt:

113.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan hogescholen om gebouwen en/of terreinen langer dan de wettelijke periode in gebruik te geven of te verhuren aan andere bekostigde onderwijsinstellingen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 152 lid 3, 153 lid 2 en 154 lid 3
Produkt:

114.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de regeling van de in gebruikgeving van gebouwen en/of terreinen van hogescholen aan andere bekostigde onderwijsinstellingen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 152 lid 7 en 153 lid 2
Produkt: advies

115.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake regeling van de ingebruikgeving van gebouwen en/of terreinen van hogescholen aan andere bekostigde onderwijsinstellingen

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 152 lid 7 en 153 lid 2

Produkt: amvb

7.7 INRICHTING HOGESCHOLEN

7.7.1 Bepalen status

116.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de vraag of een school tot het hoger beroepsonderwijs behoort
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 21 lid 1
Produkt: advies

117.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen dat een school tot het hoger beroepsonderwijs behoort
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 21 lid 1
Produkt:

118.

Actor: Raad van State
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de verlening van rechtspersoonlijkheid aan een openbare hogeschool
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 80 lid 1
Produkt: advies

119.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter verlening en intrekking van rechtspersoonlijkheid aan een openbare hogeschool
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 80 lid 1, 83 lid 1 en 88 lid 1
Produkt: KB

7.7.2 Samenstelling bestuursorganen

Vanaf 1986 zijn de bestuursorganen van de rijksinstellingen met rechtspersoonlijkheid het college van bestuur en de bestuursraad. Het *college van bestuur* bestaat uit een voorzitter en twee leden. Het college oefent de taken en bevoegdheden uit die bij wettelijk voorschrift aan het bevoegd gezag zijn toegewezen. Ook heeft het de leiding van de voorbereiding en uitvoering van het beleid van de hogeschool alsmede de coördinatie van de dagelijkse gang van zaken en van het beheer van de hogeschool.

De *bestuursraad* houdt toezicht op het beleid van het college van bestuur. Het staat het college van bestuur met raad ter zijde. De bestuursraad bestaat uit een voorzitter en ten hoogste elf andere leden.

Het bestuur en de inrichting wordt geregeld in het bestuursreglement.

Tot 1993 was de minister van Onderwijs het bevoegd gezag van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid.

120.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de benoeming en het ontslag van de voorzitter en de leden van het college van bestuur van bekostigde (rijks)hogescholen met rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.10 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 82
Produkt: KB

121.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat het college van bestuur en/of de centrale directie van een hogeschool uit ten hoogste vijf leden bestaat
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 17 lid 1
Produkt:

122.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter van het college van bestuur van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 16 lid 2
Produkt:

123.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het overdragen van bevoegdheden aan het college van bestuur van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 18 lid 1
Produkt:

124.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake regeling van de benoeming en het ontslag van de voorzitter en de leden van de bestuursraad van bekostigde hogescholen met rechtspersoonlijkheid
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.11 lid 1
Produkt: AMvB

7.7.3 Bestuursreglement

Vanaf 1993 stelt het college van bestuur ter nadere regeling van het bestuur en de inrichting van de hogeschool het bestuursreglement vast.

125.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van het bestuursreglement van bekostigde (rijks)hogescholen met rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.12 lid 2 en 3
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 84 lid 2
Produkt:
N.B.: de goedkeuring wordt geacht te zijn verleend indien de minister daaromtrent niet anders heeft beslist

7.7.4 Toezicht behoorlijk bestuur

Besluiten van de bestuursorganen van bekostigde hogescholen met rechtspersoonlijkheid kunnen wegens strijd met het algemeen belang of het recht bij KB geschorst of vernietigd worden.

126.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de schorsing of vernietiging van een besluit van de bestuursraad en het college van bestuur van een rijkshogeschool met

rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.14 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 85 lid 1
Produkt: KB

127.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de voorziening in het bestuur van bekostigde hogescholen met rechtspersoonlijkheid in geval van verwaarlozing ervan
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.16
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 85 lid 1
Produkt: AMvB

128.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het overdragen van het bestuur van een openbare hogeschool aan een ander daartoe bevoegd lichaam of aan een rijkshogeschool met rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 75 lid 1
Produkt:
N.B.: Bij notariële akte worden de rechten ten aanzien van gebouwen, terreinen en roerende zaken overgedragen.

7.8 AANWIJZEN HOGESCHOLEN EN HBO-OPLEIDINGEN

Naast de bekostigde hogescholen wordt er ook op aangewezen hogescholen hoger beroepsonderwijs gedoceerd. De getuigschriften van deze opleidingen zijn erkend echter de aangewezen hogeschool ontvangt geen rijksbijdrage. De voltijds studenten van een aangewezen universiteit ontvangen studiefinanciering.

De aanwijzing geschiedde van 1968 tot 1993 op een daartoe tot de minister gericht verzoek met overlegging van:

- van 1968 tot 1986 het leerplan;
- van 1986 tot 1993 het instellingswerkplan;
- van 1986 tot 1993 de regeling inzake de toelating;
- van 1968 tot 1993 een opgave van de bewijzen of verklaringen van bekwaamheid en voldoende didactische voorbereiding van de docenten;
- van 1968 tot 1993 de statuten en de reglementen.

De minister kan, indien niet aan de voorwaarden is voldaan, de aanwijzing weer intrekken.

Naast een instellingsaanwijzing heeft de minister vanaf 1993 de mogelijkheid om opleidingen aan te wijzen. Mocht een opleiding niet aan de voorwaarden voldoen dan kan de aanwijzing ingetrokken worden. Deze voorwaarden hebben betrekking op de kwaliteit van het onderwijs en de vereisten ten aanzien van de kwaliteitszorg, de registratie, het onderwijs, de examens en de promoties alsmede de vooropleidingseisen. Ook als de opleiding overeenkomt met een opleiding waarvan de aanwijzing voorheen ingetrokken was, wordt de aanwijzing ingetrokken.

De aanwijzing en intrekking van de aanwijzing geschiedt volgens een iets andere procedure dan de goedkeuring van het onderwijsaanbod van bekostigde hogescholen (zie het hoofdstuk Onderwijsaanbod). De hogeschool registreert de nieuwe opleiding in het CROHO en de minister kan de registratie ongedaan maken. De Adviescommissie Onderwijsaanbod voert in dit traject geen beoordeling van de ondoelmatigheid van de opleiding uit. Dit gebeurt wel bij nieuwe opleidingen van bekostigde hogescholen.

129.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw inzake het aanwijzen van een hogeschool
Periode: 1968 - 1997
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.11 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 171 lid 1
WVO (Stb. 1967, 387), art. 56, en art. 58 lid 3 en art 59 lid 1

Produkt:

130.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van hogescholen
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.9 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 171 lid 1
WVO (Stb. 1967, 387), art. 56, art. 58 lid 3

Produkt:

131.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en de minister van Landbouw inzake het intrekken van een aanwijzing van een hogere beroepsopleiding
Periode: 1968-1997
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.11 lid 3
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 174
WVO (Stb. 1967, 387), art 59 lid 1

Produkt:

132.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het intrekken of onthouden van een aanwijzing van een hogere beroepsopleiding aan

Periode: een aangewezen hogeschool
1968 -
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 april 1998 (Stb. 1998, 216), art. 6.10, 6.11 en 6.12
WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.10 en 6.12
WVO (Stb. 1967, 387), art 59 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 174
Produkt:

7.9 PERSONEEL

Het personeel van een hogeschool bestaat uit:

- a. Docerend personeel en eventueel personeel ten behoeve van het onderzoek en de kennisoverdracht aan de maatschappij, en
- b. Ondersteunend en beheerspersoneel. Tot deze categorie kan ook een studentendecaan behoren.

De bepalingen ten aanzien van het personeel betreffen slechts de bekostigde hogescholen. Met de invoering van de WHW kwamen de bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het personeelsbeleid en beheer in eerste instantie toe aan het bestuur van de hogeschool. Uitzondering hierop is dat de rechtspositieregeling nog steeds wordt vastgesteld bij of krachtens AMvB. De rechtspositieregeling geldt zowel voor openbare als voor bijzondere hogescholen (voor de laatste categorie hogescholen niet rechtstreeks maar als bekostigingsvoorwaarde).

Vanaf 1995 wordt het personeelsbeleid voor hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, dus ook voor het HBO, gedecentraliseerd. In eerste instantie is de bevoegdheid tot het vaststellen van de secundaire arbeidsvoorwaarden gedecentraliseerd. Dit betekent dat de hogescholen CAO's kunnen afsluiten over verlof, reiskostenvergoedingen e.d. Het is de bedoeling dat vanaf 1999 ook het vaststellen van de primaire arbeidsvoorwaarden (salarissen, arbeidsduur e.d.) gedecentraliseerd wordt.

Aangezien personeelsbeleid nauw samenhangt met onderwijskundig beleid wordt het beleidsproces inzake het personeelsbeleid zowel door beleidsdirecties als door de directie Arbeidsvoorwaarden en Beroepskwaliteit (AB) verricht.

De effectiviteit van de afspraken omtrent het wachtgeldbeleid wordt door de minister van Onderwijs bestuurlijk geëvalueerd. Deze evaluatie valt onder de handeling [het evalueren van de inhoud en effecten van het (inter)nationale HBO beleid] (zie desbetreffende hoofdstuk).

7.9.1 Overleg

Het systeem van georganiseerd overleg tussen een hogeschool en vakorganisaties voor overheids- en onderwijspersoneel en de wettelijke regeling ten aanzien van de geschillencommissie heeft als doel een waarborg te zijn voor het personeel.

133.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het overleg met personeels- en andere organisaties over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van het personeel van bekostigde hogescholen
Periode: 1986 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 4.3 lid 1 en 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 56 lid 1
Produkt: amvb

134.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het overleg met personeelsorganisaties over aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel van bekostigde hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 56 lid 1
Produkt: amvb

135.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het formuleren van een standpunt voor het overleg met personeelsorganisaties over aangelegenheden van algemeen belang voor de bijzondere rechtstoestand van het personeel van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 56 lid 1
Produkt: amvb

7.9.2 Rechtspositie

De rechtspositie van het personeel van hogescholen wordt vastgesteld bij AMvB.

Het personeel van bijzondere hogescholen kan tegen rechtspositionele besluiten van het schoolbestuur in beroep bij een Commissie van Beroep waarbij een school is aangesloten. Een Commissie van Beroep strekt haar werkring uit over ten minste twintig bijzondere scholen. De minister kan dit aantal lager stellen.

136.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de rechtspositie van het personeel van hogescholen
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 4.5 lid 1 en 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 53 lid 5
WVO (Stb. 1967, 387), art. 39 lid 2 en art. 43 lid 3
Produkt: AMvB

137.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de rechtspositie van de voorzitter en de leden van het college van bestuur van bekostigde (rijks)hogescholen met rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.10 lid 3
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 82 lid 3
Produkt: AMvB

138.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorschriften betreffende de formatie van niet onderwijzend personeel voor HBO waarvan de salarissen vergoed worden
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 79 lid 9
Produkt: AMvB

139.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de regeling van de wijze waarop personeelsverenigingen in het HBO invloed hebben op het personeelsbeleid
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 40
Produkt: AMvB

140.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het aantal bijzondere scholen voor het HBO waarover een Commissie van Beroep haar werkring strekt
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 46 lid 3 en art. 47 lid 3
Produkt:

7.9.3 Arbeidsvoorwaarden

141.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van arbeidsvoorwaarden van het personeel van scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 4.5 lid 1 en 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 55 lid 2 en
WVO (Stb. 1967, 387), art. 39 lid 2
Produkt: AMvB

7.9.4 Uitvoering personeelsbeleid

In 1996 werd het wachtgeldakkoord afgesloten met de hogescholen afzonderlijk en de HBO-Raad. Deze bestuurlijke afspraak diende om het gebruik van het wachtgeld terug te brengen. Een van de gevolgen van dit akkoord is dat de minister door toedoen van het Sectorbestuur Onderwijs-Arbeidsmarkt (SBO) subsidie geeft aan het mobiliteitsfonds HBO. Dit fonds beoogt een activerend arbeidsmarktbeleid voor het HBO-personeel te realiseren. Wachtgelders in het HBO wordt het bijvoorbeeld mogelijk gemaakt elders HBO-onderwijs te geven.

142.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van wijziging van de rijksbijdrage aan hogescholen wegens het in dienst nemen van mensen met een bepaalde uitkering
Periode: 1994-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 21 december 1994, art. I a (Stb. 1994, 942), art. 2.5 lid 3
Produkt: AMvB

143.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het afsluiten van convenanten met overige organen inzake de uitvoering van het personeelsbeleid in het HBO
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt: convenanten
- Wachtgeldakkoord uit april 1996

144.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van subsidie aan fondsen ter uitvoering van het personeelsbeleid HBO
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt:

7.9.5 Bewijzen van bekwaamheid

Iemand kan pas tot leraar worden benoemd als hij in bezit is van een verklaring van goed gedrag, een bewijs van bekwaamheid en een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding.

De bewijzen van bekwaamheid worden onderscheiden in bewijzen van de eerste, de tweede en de derde graad. Voor het geven van hoger beroepsonderwijs is het bezit vereist van een bewijs van bekwaamheid van de eerste graad voor het desbetreffende vak. De bewijzen van de eerste graad waren van 1968 tot 1986:

- getuigschriften van universiteiten
- akten van bekwaamheid van de eerste graad tot het geven van voortgezet onderwijs in een bepaald vak

Na 1986 konden deze bewijzen in een AMvB geregeld worden.

145.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van ontheffing aan een leraar HBO om bij benoeming bewijzen van bekwaamheid en voorbereiding te overleggen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 33 lid 2 en art. 58 lid 6
Produkt:

146.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de aanwijzing van vakken in het HBO waarvoor geen bewijs van bekwaamheid van de eerste graad nodig is
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 36 lid 5
Produkt:

147.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de aanwijzing van vakken in het HBO waarvoor geen bewijs van bekwaamheid van de eerste graad nodig is
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 36 lid 5
Produkt:

148.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de afwijking van het wettelijk bepaalde ten aanzien van de bewijzen van bekwaamheid door een scholengemeenschap met hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 36 lid 6
Produkt:

149.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat een scholengemeenschap met hoger beroepsonderwijs afwijkt van het wettelijk bepaalde ten aanzien van de bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 36 lid 6
Produkt:
N.B.: Dit geldt ook als het een rijksscholengemeenschap betreft.

150.

Actor: Inspectie van het Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van een tijdelijke benoeming door een gemeentelijke of bijzondere school van een leraar die geen bewijzen van bekwaamheid en voorbereiding kan overleggen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 33 lid 5 en art. 58 lid 6
Produkt:

151.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de afkeuring van de Inspectie van de tijdelijke benoeming door een gemeentelijke of bijzondere school van een leraar die geen bewijzen van bekwaamheid en voorbereiding kan overleggen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 33 lid 5 en art. 58 lid 6
Produkt: KB

152.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de vaststelling van voorschriften voor de verkrijging van bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding voor het leraarschap HBO
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 37

Produkt: AMvB

153.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake vaststelling van voorschriften voor de verkrijging van bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding voor het leraarschap HBO

Periode: 1968 - 1986

Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 37

Produkt: AMvB

154.

Actor: Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de aanwijzing van de bewijzen van bekwaamheid en de bijbehorende bewijzen van didactische voorbereiding waarvan een HBO-docent in bezit dient te zijn

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 54 lid 2

Produkt: advies

N.B.: Dit geldt ook voor docenten van aangewezen hogescholen

155.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake aanwijzing van de bewijzen van bekwaamheid en de bijbehorende bewijzen van didactische voorbereiding waarvan een HBO-docent in bezit dient te zijn

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 54 lid 2

Produkt: amvb

N.B.: Dit geldt ook voor docenten van aangewezen hogescholen

156.

Actor: Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de de criteria waaronder een verklaring van bekwaamheid aan aanstaande HBO-docenten kan worden afgegeven

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 54 lid 3

Produkt: advies

N.B.: Dit geldt ook voor docenten van aangewezen hogescholen

157.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de criteria waaronder een verklaring van bekwaamheid aan aanstaande HBO-docenten kan worden afgegeven

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 54 lid 3

Produkt: amvb

N.B.: Dit geldt ook voor docenten van aangewezen hogescholen

158.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het afgeven van een verklaring van bekwaamheid aan een aanstaande HBO-docent

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 54 lid 3

Produkt: beschikking

N.B.: Dit geldt ook voor docenten van aangewezen hogescholen

7.9.6 Benoeming, schorsing, ontslag en ontnemen lesbevoegdheid

159.

Actor: Inspectie van het Onderwijs
Handeling: het adviseren van het bevoegd gezag van een school voor hoger beroepsonderwijs over de benoeming, schorsing en ontslag van het personeel
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 43 lid 1
Produkt: AMvB

160.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het ontnemen van de bevoegdheid tot het geven van hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 41 lid 2 en 4 en art. 58 lid 6
Produkt:

161.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van een rijksschool voor het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 55 lid 1
WVO (Stb. 1967, 387), art. 39 lid 1
Produkt:
N.B.: vanaf 1986 gold dit alleen het personeel van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

162.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de voorschriften voor het personeel omtrent benoeming, schorsing, ontslag en disciplinaire maatregelen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 76
Produkt: amvb

163.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een akte van aanstelling voor personeelsleden van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 78 lid 1
Produkt:

7.9.7 Medezeggenschapsreglement

Vanaf 1981 is aan elke hogeschool een medezeggenschapsraad verbonden. De raad bestaat uit leden die uit en door het personeel worden gekozen, leden die uit en door de studenten worden gekozen en eventueel andere leden. Het bevoegd gezag van hogeschool stelt een medezeggenschapsreglement op en legt dit ter goedkeuring aan de medezeggenschapsraad. Tot 1992 is de minister van Onderwijs het bevoegd gezag van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid.

In de WHW is het medezeggenschapsregime uit de WHBO overgenomen. Vanaf die tijd zijn de hogescholen aangesloten bij een Commissie van Geschillen. Deze Commissie adviseert over geschillen tussen het instellingsbestuur en de medezeggenschapsraad van hogescholen. Deze Commissie strekt haar werkring uit over ten minste twintig hogescholen. Dit aantal kan door de minister van Onderwijs en van Landbouw verminderd worden. Zie voor handelingen van de Commissie het hoofdstuk betreffende beroepszaken en bezwaarschriften.

164.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het aantal hogescholen waarover de Commissie van Geschillen haar werkkring uitstrekt
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.26 lid 1
WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.23 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 64 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 9 lid 1

Produkt:

165.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het kiezen van een lid en een plaatsvervangend lid van de Commissie voor Geschillen
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 64 lid 2
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 9 lid 2

Produkt: besluit

166.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het formuleren van een standpunt voor het overleg met de medezeggenschapsraad van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 60 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 3 lid 2 en art. 5 lid 1

Produkt: besluit

167.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een medezeggenschapsreglement voor de medezeggenschapsraad van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 61 lid 3
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 3 lid 1 en 3

Produkt: reglement

7.9.8 Deelraden

Vanaf 1981 kan het bevoegd gezag van een hogeschool een deelraad ten behoeve van de betrokkenen bij een of meer studierichtingen of opleidingen aan de tweede fase instellen. Deze deelraad adviseert de medezeggenschapsraad over dergelijke aangelegenheden.

168.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een deelraad bij rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 68 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 13

Produkt: besluit

7.9.9 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraden

Vanaf 1981 kan het bevoegd gezag een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad instellen indien meerdere hogescholen door hetzelfde bevoegd gezag in stand worden gehouden. Deze raad behandelt uitsluitend aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor de betrokken

instellingen.

169.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor
rijks Hogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 69 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 14 lid 1
Produkt: besluit

170.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het medezeggenschapsreglement voor de gemeenschappelijke
medezeggenschapsraad voor rijks Hogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 69 lid 3
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 14 lid 4
Produkt: besluit

171.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een gemeenschappelijke personeelsraad voor rijks Hogescholen
zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 69 lid 4
Produkt: besluit

7.9.10 Oudercommissies

Van 1968 tot 1986 is aan elke openbare school een oudercommissie verbonden. Een oudercommissie wordt gevormd door de verzorgers van de leerlingen. De commissie bevordert de bloei van de school door betrokkenheid te bevorderen.

172.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de verlening van ontheffing aan een openbare
school voor hoger beroepsonderwijs van de verplichting een oudercommissie aan zich
te verbinden
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 45 lid 1
Produkt: KB

7.9.11 Studentenraad

173.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een gemeenschappelijke studentenraad voor rijks Hogescholen zonder
rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 69 lid 4
Produkt: besluit

7.9.12 Afwijking bij bijzondere omstandigheden

Indien bijzondere omstandigheden een goede toepassing van het bepaalde ten aanzien van de medezeggenschap door het instellingsbestuur van een hogeschool in de weg staan, kan de minister toestemming geven daarvan af te wijken. Indien deze bijzondere omstandigheden zich voordoen aan een categorie Hogescholen wordt deze toestemming bij AMvB gegeven.

Bijzondere hogescholen kunnen met betrekking tot de medezeggenschap ontheffing krijgen in verband met godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging.

174.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister inzake toestemming aan hogescho(o)l (en) om van het wettelijk bepaalde ten aanzien van de medezeggenschap af te wijken
Periode: 1981 -
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 37 WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.29 lid 1 en 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 70 lid 1 en 2 en art. 71 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 17 lid 1 en 2 en art. 18 lid 1
Produkt: advies

175.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de toestemming aan een categorie van hogescholen om van het in de wet bepaalde met betrekking tot het personeel af te wijken
Periode: 1981 -
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.37 WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.29 lid 1 en 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 70 lid 1 en 2 en art. 71 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 17 lid 1 en 2 en art. 18 lid 1
Produkt: tot 1993 een amvb als het een categorie hogescholen en een besluit als het één hogeschool betrof, na 1993 in beide gevallen een besluit

176.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en Landbouw inzake de ontheffing aan een bijzondere hogeschool van de wettelijke voorschriften voor de medezeggenschap op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.38 lid 1
WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.30 lid 1
Produkt: advies

177.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van ontheffing aan een bijzondere hogeschool van de wettelijke voorschriften voor de medezeggenschap op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.38 lid 1
WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.30 lid 1
Produkt: besluit

7.10 ONDERWIJSAANBOD BEKOSTIGDE HOGESCHOLEN

Hogescholen hebben het verzorgen van het HBO tot taak. Zij kunnen onderzoek verrichten voor zover dit verband houdt met het onderwijs aan de instelling. In elk geval verzorgen zij initiële opleidingen en dragen zij kennis over ten behoeve van de maatschappij. Zij dragen bij aan de ontwikkeling van beroepen waarop het onderwijs gericht is.

Vanaf 1993 veranderde de invloed van de minister op het onderwijsaanbod wezenlijk. Één van de uitgangspunten van de WHW is de programmeervrijheid van de hogescholen. Dit betekent dat hogescholen zelf hun onderwijsaanbod kunnen bepalen. Aan de programmeervrijheid zijn wel beperkingen aangebracht. Deze betreffen de macro-doelmatigheidstoets, de kwaliteitseis en enkele toelatingseisen c.q. -beperkingen.

Programmeervrijheid kan behalve in onderwerp en vakkenkeuze ook tot uitdrukking komen in de organisatie: zo worden hogescholen in de gelegenheid gesteld het onderwijs zelf te structureren als dag- of avondonderwijs of combinaties ervan. Goedkeuring daarvan door de overheid is niet nodig. Deze vrijheid geldt ook voor het inrichten in vol- of deeltijd en duaal.

Vanaf 1998 bestaan er duale opleidingen. Een duale opleiding is zodanig ingericht dat het volgen van onderwijs gedurende een of meer periode wordt afgewisseld met beroepsuitoefening in verband met dat onderwijs.

De hogescholen zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van ondoelmatige opleidingen. Het is hun taak een gedifferentieerd opleidingsaanbod tot stand te brengen.

7.10.1 Spreiding

Het HBO wordt gegeven aan hogescholen. Het onderwijs wordt gegeven in de plaats van vestiging van de hogeschool.

Vanaf 1993 werd het doel van het spreidingsbeleid van hogescholen expliciet de zogenaamde macro doelmatigheid genoemd. Dit betekent dat de vestigingsplaatsen van de hogescholen de behoefte aan opleidingen dekken. In het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO, zie verder in dit RIO) worden de opleidingen geregistreerd en staan de vastgestelde vestigingsplaatsen vermeld.

Halverwege de jaren 90 zijn de bedrijfsopleidingen gezondheidszorg overgegaan naar het onderwijsstelsel. Met behulp van een kwalificatiestelsel kunnen de voormalige in-service opleidingen in de diverse lagen van het onderwijsstelsel, zoals MBO of HBO, worden gepast.

Deze kwalificatiestructuur is door de minister van Onderwijs in samenwerking met het veld ontworpen.

De in-service opleidingen kenmerkten zich door de combinatie van leren met werken. Dit past in het duale systeem van het HBO.

Aangezien de spreiding van de gezondheidszorg opleidingen fijnschaliger is dan met het spreidingsbeleid wordt beoogd, heeft de minister een overgangsregel voor ten minste vier jaar ontworpen. Voorlopig kan gezondheidszorgonderwijs gevolgd worden in lesplaatsen die verbonden zijn aan vestigingsplaatsen. De bedoeling is wel dat de lesplaats op termijn ophoudt te bestaan en dat de opleiding in de vastgestelde vestigingsplaats gedoceerd wordt.

De hogeschool die het onderwijs van de in-service overneemt, dient de uitbreiding van de opleiding met duale variant te registreren in het CROHO en indien van toepassing aan de minister toestemming te vragen om deze buiten de vestigingsplaats, in de lesplaats te verzorgen. De minister overlegt met de HBO-Raad alvorens zijn goedkeuring te verlenen.

178.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het goedkeuren dat een bekostigde school voor HBO wordt gesplitst of een andere plaats van vestiging krijgt

Periode: 1975 -

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.17 lid 2

Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 14 lid 5

Wet van 28 mei 1975 houdende wijziging van de de WVO, art. I c (Stb. 1975, 386), art. 71 lid 3

Produkt:

N.B.: het betreft eveneens de goedkeuring dat een hogeschool onderwijs geeft buiten de grenzen van de vestigingsplaats

179.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake regeling van de wijze waarop lerarenopleidingen op meer lesplaatsen gegeven kunnen worden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 14 lid 6
Produkt: AMvB

7.10.2 Inrichting van het hoger beroepsonderwijs van 1968 tot 1986

180.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de afwijking van de cursusduur en de inrichting van het onderwijs aan (dag-) avondscolen van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 20 lid 1
Produkt: advies

181.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de afwijking van de cursusduur en de inrichting van het onderwijs aan (dag-) avondscolen van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 20 lid 1
Produkt: AMvB

182.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de inrichting van het onderwijs en de cursussen op scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 23 lid 1 en 5
Produkt: advies

183.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de inrichting van het onderwijs en cursussen op scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 21 lid 2 en 5
Produkt: AMvB

184.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het leerplan en het lesrooster van een rijkschool voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 1
Produkt:

185.
Actor: Inspectie van het Onderwijs
Handeling: het vaststellen of het leerplan en het lesrooster van een school voor hoger beroepsonderwijs aan de wettelijke bepalingen voldoet
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 2
Produkt:

186.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het vaststellen of het leerplan en het lesrooster van een school voor hoger beroepsonderwijs aan de wettelijke bepalingen voldoet
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 2
Produkt:
187.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de aanwijzing van scholen voor hoger beroepsonderwijs waarvan het leerplan ministeriële goedkeuring behoeft
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 3
Produkt:
188.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter aanwijzing van scholen voor hoger beroepsonderwijs waarvan het leerplan ministeriële goedkeuring behoeft
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 3
Produkt:
189.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het leerplan van scholen en cursussen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 3 en 4
Produkt:
190.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften inzake de modellen van leerplannen en lesroosters hoger beroepsonderwijs en de inzending ervan
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 24 lid 5
Produkt:
191.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de afwijking door scholen voor hoger beroepsonderwijs van het wettelijk bepaalde met betrekking tot de inrichting van het onderwijs, leerplannen en lesroosters
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 25 en 26
Produkt:
192.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de afwijking door scholen voor hoger beroepsonderwijs van het wettelijk bepaalde met betrekking tot de inrichting van het onderwijs, leerplannen en lesroosters
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 25 en 26
Produkt:
N.B.: Dit geldt ook voor rijksscholen waarvan de minister het bevoegd gezag is

7.10.3 Inrichting onderwijs van het HBO van 1986 tot 1993

7.10.3.1 Algemeen

Het *HBO-Statuut* gaf een aanduiding van de doelstelling, voorschriften omtrent de vooropleidingseisen, de voorschriften omtrent de inhoud en de inrichting van het propedeutisch en het afsluitend examen alsmede al hetgeen verder in de wet HBO (Stb. 1986, 289) ter regeling daaraan werd opgedragen. Dit gold tevens voor de tweede fase.

Zo stelde het HBO-Statuut regels betreffende de vereisten waaraan een voorstel tot opnemng van een studierichting of een opleiding van de tweede fase diende te voldoen.

Het HBO omvatte opleidingen van de eerste fase en kon voor beroepen die specifieke eisen stelden, opleidingen van de tweede fase omvatten. De opleidingen werden in de eerste fase aangeduid als studierichting. In de tweede fase konden samengestelde studierichtingen/opleidingen voorkomen.

Hierbij lagen de onderwijsactiviteiten op het gebied van twee of meer soorten HBO.

Er waren zowel voltijdse als deeltijdse studierichtingen. Zij leidden op tot hetzelfde getuigschrift.

Het onderwijs werd binnen een hogeschool gegeven volgens het *instellingswerkplan*. Dit plan gaf de verantwoording en omschrijving van het onderwijs aan de instelling. Het instellingswerkplan bevatte voor elke studierichting de cursusduur, de uitwerking van de doelstelling, de eindtermen, het onderwijsprogramma, de afstudeerrichtingen e.d.

De Inspectie van het onderwijs beoordeelde of de instellingswerkplannen van de hogescholen andere dan de rijkshogescholen met rechtspersoonlijkheid, voldeden aan de voorschriften. Zo niet dan trad zij in overleg met het bevoegd gezag van desbetreffende hogeschool.

Met betrekking tot een experimentele studierichting stelde het bevoegd gezag een *experimenteerplan* vast.

193.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de adviestertermijn van de Onderwijsraad
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 19 lid 3
Produkt:

194.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de vaststelling van het HBO-Statuut
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 19 lid 3
Produkt:

195.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter vaststelling van het HBO-Statuut
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 1??
Produkt: AMvb
- HBO-Statuut

196.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het instellingswerkplan van de rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 20
Produkt:

197.
Actor: Onderwijsinspectie
Handeling: het beoordelen van het instellingswerkplan van hogescholen andere dan de rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 20 lid 9
Produkt:
198.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over een regeling van een hogeschool die afwijkt van het in het HBO-Statuut bepaalde
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 21
Produkt: advies
199.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van een regeling van een hogeschool die afwijkt van het in het HBO-Statuut bepaalde
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 21
Produkt:
N.B.: Het betreft hier regelingen die door andere dan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid zijn opgesteld. De afwijkende regeling wordt opgenomen in het instellingswerkplan.
200.
Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over het experimenteerplan van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 22 lid 2 en 3
Produkt:
201.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het experimenteerplan van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 22 lid 2 en 3
Produkt:
202.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het experimenteerplan van hogescholen andere dan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 22 lid 2 en 3
Produkt:
203.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de doeleinden, het onderwijsprogramma en het examen van een vrije studierichting aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 23 lid 1 en 4
Produkt:

7.10.3.2 Cursussen hoger beroepsonderwijs

Aan hogescholen konden cursussen worden verbonden. Het bevoegd gezag stelde een cursusplan op dat de doelstelling, de vooropleidingseisen, de duur, de inrichting van het onderwijs en de inhoud en de regeling van het examen omvatte.

204.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een cursusplan van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 97 lid 1
Produkt:

205.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het cursusplan van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 97 lid 2
Produkt:

7.10.3.3 Internationaal onderwijs

Voor hoger beroepsonderwijs gericht op het buitenland voor niet-Nederlanders en/of voor werkzaamheden voor ontwikkelingssamenwerking konden internationale opleidingen ingesteld worden. Het (internationaal) onderwijsplan omvatte de doelstelling van de opleiding, de vooropleidingseisen, de cursusduur, de inrichting van het onderwijs, de inhoud en de regeling van de examens, alsmede de graden, titels en getuigschriften.

206.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het onderwijsplan van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 99 lid 2
Produkt:

207.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het onderwijsplan van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 99 lid 3
Produkt:

7.10.3.4 Post-hoger beroepsonderwijs

Post-hoger beroepsonderwijs bood hen die maatschappelijke betrekkingen bekleden of kunnen bekleden waarvoor een HBO of wetenschappelijke opleiding vereist is of dienstig kan zijn, de gelegenheid zich theoretisch of praktisch te verdiepen in de ontwikkelingen op de terreinen waarop het HBO zich richt met het oog op het zo goed mogelijk bekleden van deze betrekkingen. Hogescholen verzorgden deze cursussen voor post-hoger beroepsonderwijs. De kosten werden gedragen door de cursisten.

208.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van post-hoger beroepsonderwijs
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 100 lid 3
Produkt: amvb

7.10.3.5 Voorbereidende periode kunstonderwijs

209.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de voorbereidende periode kunstonderwijs
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 101 lid 3
Produkt: amvb

7.10.3.6 Bekostigde lerarenopleidingen (Nascholing)

Nascholing was een specifieke vorm van post-HBO die wordt gegeven aan onderwijzend personeel. De minister van Onderwijs kon bepalen dat nascholing ook aan andere categorieën van personen gegeven kan worden.

Nascholing kon gegeven worden ter uitvoering van het landelijk onderwijsinnovatiebeleid of ander onderwijsbeleid danwel op verzoek van scholen.

Voorzover nascholing ter uitvoering van het landelijk onderwijsinnovatiebeleid werd gegeven, geschiedde dit overeenkomstig een uitvoeringsplan. Dit plan werd opgesteld door de hogescholen. De nascholing werd gegeven volgens een nascholingswerkplan. Dit plan bevat in elk geval voor elke nascholingsactiviteit: de doelstelling, de doelgroep, het programma en de organisatie in hoofdlijnen en het beoogde aantal deelnemers.

210.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat nascholing in het HBO ook aan anderen dan aan onderwijsgevendenden gegeven kan worden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 111 lid 1
Produkt:

211.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat nascholing in het HBO ook door derden dan door docenten aan pedagogische opleidingen gegeven kan worden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 111 lid 3
Produkt:

212.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het uitvoeringsplan van het landelijk onderwijsinnovatiebeleid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 112 lid 1
Produkt:

213.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de regeling van de wijze van vaststelling en uitvoering van het uitvoeringsplan van het landelijk onderwijsinnovatiebeleid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 112 lid 2 en 3
Produkt: amvb

214.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de wijze van vaststelling en uitvoering van het uitvoeringsplan van het landelijk onderwijsinnovatiebeleid
Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 112 lid 2 en 3
Produkt: amvb

215.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften over de inhoud, organisatie en deelnemers van de nascholing in het HBO
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 113 lid 1 en 2
Produkt: voorschriften

216.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het nascholingswerkplan van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 114 lid 2
Produkt:

217.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van het nascholingswerkplan van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 114 lid 6
Produkt:

7.10.4 Inrichting van het hoger beroepsonderwijs vanaf 1993

7.10.4.1 Registratie opleidingen

Opleidingen aan bekostigde en aangewezen hogescholen dienen te worden goedgekeurd en geregistreerd. In deze paragraaf wordt de registratieprocedure van opleidingen bij bekostigde hogescholen behandeld. Opleidingen van aangewezen hogescholen worden behandeld in het desbetreffende hoofdstuk.

Opleidingen worden geregistreert in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO). De Informatie Beheer Groep (IBG) is belast met de aanleg, het beheer en de bekendmaking van het register en met het verstrekken van informatie uit het register.

Het CROHO is een systematisch geordende verzameling gegevens met betrekking tot de opleidingen die door de instellingen voor hoger onderwijs verzorgd worden. (De hogeschool registreert de opleiding en de minister kan deze registratie ongedaan maken.) De minister laat de doelmatigheid van de aangemelde opleiding beoordelen en niet de onderwijskundige aspecten. Deze beoordeling naar doelmatigheid wordt verricht door de Adviescommissie Onderwijsaanbod. Het wettelijk criterium voor het bepalen van de macro-doelmatigheid is de behoefte aan hoger onderwijs en onderzoek gelet op het geheel en de spreiding van de voorzieningen. Daarbij speelt de aangegeven belangstelling van de (potentiële) studenten een rol.

Daarnaast beoordeelt de Adviescommissie onderwijsaanbod of het een nieuwe opleiding betreft.

De Adviescommissie beoordeelt ook bestaande opleidingen op doelmatigheid, zie hiervoor het hoofdstuk betreffende de kwaliteitszorg. Indien bestaande opleidingen macro-ondoelmatig zijn, worden zij na een afbouwfase niet meer in het CROHO opgenomen. Hierdoor vervalt ook het recht diploma's uit te reiken, het recht op bekostiging en het recht van de studenten op studiefinanciering.

De weigering van registratie kan uitsluitend op grond van:

* redenen van procedurele aard zoals de tijdigheid en de volledigheid van de gegevens (zoals de aanwezigheid van het ACO-advies)

* als de Minister van Onderwijs in afwijking van de Adviescommissie Onderwijsaanbod besluit dat de opleiding nieuw is

* als de Minister van Onderwijs besluit dat de herziene indeling van de gegevens over de opleiding die

de hogeschool verstrekt heeft niet passend zijn voor de indeling van het CROHO

De beëindiging van registratie kan op grond van:

* kennisgeving van beëindiging van de opleiding door de hogeschool

* de onthouding en ontneming van rechten op bekostiging en erkenning van getuigschriften van een hogeschool

* de intrekking en onthouding van een aanwijzing van een opleiding aan een aangewezen hogeschool

Voor het starten van voortgezette kunstopleidingen en voortgezette opleidingen bouwkunst geldt een andere procedure dan voor het starten van overige hogere beroepsopleidingen. Voortgezette opleidingen zijn opleidingen die als vooropleidingseis een afgeronde hogere onderwijs-opleiding hanteren. Deze opleidingen zijn te vergelijken met tweede fase opleidingen uit de WHBO. Bij de beoordelen van de kwaliteit en doelmatigheid van de voortgezette opleiding speelt de Adviescommissie Onderwijsaanbod geen rol. De goedkeuring van de Minister blijkt uit de registratie in het CROHO.

In 1998 en 1999 geldt voor de registratie van duale opleidingen wegens de behoefte aan snelle invoering ervan, een versnelde procedure. Voorzover duale opleidingen varianten zijn van reeds bestaande HBO-opleidingen, hoeft de aanmelding bij het CROHO niet vergezeld te gaan met een ACO-advies.

Handelingen met betrekking tot de aanleg en het beheer van het CROHO, de benoeming en de financiële tegemoetkoming van de leden van de Adviescommissie Onderwijsaanbod (ACO) en de goedkeuring van de begroting van de ACO zijn beschreven in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II*.

218.

Actor: Adviescommissie Onderwijsaanbod

Handeling: het beoordelen van de doelmatigheid van opleidingen die bekostigde hogescholen voornemens zijn te verzorgen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.3 lid 1

Produkt:

N.B.: zie voor de procedure van de doelmatigheidsbeoordeling: Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

219.

Actor: Adviescommissie Onderwijsaanbod

Handeling: het beoordelen of er sprake is van een nieuwe opleiding bij wijziging van de hoofdlijnen van haar onderwijs- en examenregeling door een bekostigde hogeschool

Periode: 1993 -

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art. 6.3 lid 2

Produkt: rapport

N.B.: zie voor de procedure van deze beoordeling: Regeling van de Adviescommissie Onderwijsaanbod van 21 augustus 1995, met betrekking tot de werkwijze van de adviescommissie onderwijsaanbod.

220.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het nemen van besluiten inzake de onthouding van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften aan nieuwe opleidingen van bekostigde hogescholen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.4 lid 1 en 6.8

Produkt:

N.B.: het gaat hier om nieuwe opleidingen die door de minister niet doelmatig worden geacht dan wel om opleidingen die overeenstemt met een voorheen ondoelmatig geachte opleiding. Registratie in het CROHO wordt beëindigd.

221.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van bekostigde hogescholen tegen de onthouding van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften aan nieuwe opleidingen
Periode: 1993
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2f
Produkt:

7.10.4.2 Vormgeving van opleidingen

Na de inwerkingtreding van de WHW in 1993, bleef voor de lerarenopleidingen zijn de voorschriften inzake de examenprogramma's en voorschriften voor eindtermen van kracht gebleven in de Overgangsbepalingen. Tevens is in de WHW een bepaling opgenomen op basis waarvan de inrichtingsvoorschriften konden worden vastgesteld. De overgangsbepaling zouden vervallen zodra de inrichtingsvoorschriften beschikbaar zijn.

Een omgezette hogeschool komt tot stand doordat een bijzondere hogeschool veranderd is in een openbare of vice versa.

In de WHBO en de WHW werd bepaald dat de onderwijsgemeenschappen HBO of VO, uit de WVO, mochten blijven bestaan. In een onderwijsgemeenschap wordt zowel voortgezet onderwijs als hoger beroepsonderwijs gegeven. Met betrekking tot de vooropleidingseisen kon deze gemeenschap tot 1993, mits met toestemming van de minister, afwijken van het HBO-Statuut.

222.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de inrichtingsvoorschriften ten aanzien van lerarenopleidingen aan aangewezen en bekostigde hogescholen
Periode: 1993-1995
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.16 lid 1
Produkt: advies

223.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de inrichtingsvoorschriften ten aanzien van lerarenopleidingen aan aangewezen en bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.16 lid 1
Produkt: amvb

7.10.5 Onderwijsaanbod onderwijsgemeenschappen en omgezette hogescholen

224.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan omgezette hogescholen dat wordt afgeweken van voorschriften voor opleidingen en cursussen oude stijl
Periode: 1986 -
Grondslag: Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290), art. E 9 lid 3
Produkt:

225.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het geven van toestemming aan onderwijsgemeenschappen dat wordt afgeweken van voorschriften betreffende vooropleidingseisen
Periode: 1986 -
Grondslag: Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290), art. E 65 lid 3
Produkt: advies

226.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan onderwijsgemeenschappen dat wordt afgeweken van voorschriften betreffende vooropleidingseisen
Periode: 1986 -
Grondslag: Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290), art. E 65 lid 3
Produkt:

7.10.6 Toelating, bevordering en verwijdering bij HBO-opleidingen, 1968 - 1986

227.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de vaststelling van voorwaarden voor toelating en voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering voor scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 27 en art. 58 lid 5
Produkt:

228.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de vaststelling van voorwaarden voor toelating en voorschriften omtrent verwijdering en voorwaardelijke bevordering voor scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 27 en art. 58 lid 5
Produkt:

7.10.7 School-, college-, en cursusgeld, 1972 - 1993

229.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de hoogte van het collegegeld voor studierichtingen en opleidingen tweede fase van hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 37 lid 3
Produkt:

230.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de percentages volgens welke het geïnde schoolgeld over de hoofdstukken van de Rijksbegroting verdeeld wordt
Periode: 1972 - 1981
Grondslag: Wet van 16 november 1972 houdende vaststelling school- en cursusgeldwet 1972 (Stb. 1972, 624), art. 11 lid 1
Produkt:

231.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter vaststelling van de voorschriften inzake de terugbetaling van het collegegeld HBO
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Collegegeldwet HBO van 29 mei 1981 (Stb. 1981, 341), art. 4 lid 2
Produkt: AMvB

232.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de hoogte van het cursusgeld van een internationale opleiding aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 99 lid 4
Produkt:

233.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de hoogte van het cursusgeld van een internationale opleiding aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 99 lid 4
Produkt:

7.10.8 Stages bij studierichtingen, 1986 - 1993

234.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen van de aanwezigheid, de aard en de duur van de stages bij studierichtingen van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 29 lid 1, 3 en 4
Produkt:

235.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften voor de verplichte stageplaatsen voor studenten aan bekostigde hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 8
Produkt: advies

236.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de voorschriften voor de verplichte stageplaatsen voor studenten aan bekostigde hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 8
Produkt: amvb

237.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het aantal uren per jaar dat een HBO-student stage dient te lopen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 3
Produkt: besluit

238.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het aanbieden van een stageplaats aan HBO-studenten in rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 1
Produkt: besluit

239.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het verlenen van ontheffing van de verplichting van bekostigde hogescholen om HBO-studenten een stage-plaats aan te bieden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 6
Produkt: besluit

240.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het een stagiaire de toegang van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid ontzeggen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 57 lid 4
Produkt: besluit

7.10.9 Examens van studierichtingen

241.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de regeling van het eindexamen bij scholen voor hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 2, 3, 5 en 6 en art. 30
Produkt: advies

242.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de regeling van het eindexamen bij scholen voor het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 2, 3, 5 en 6 en art. 30
Produkt: AMvB

243.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van gecommiteerden die toezicht houden op verloop tijdens het eindexamen bij scholen voor het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 33 lid 6
WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 3

Produkt:

N.B.: Dit geldt ook voor opleidingen bij aangewezen hogescholen

244.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de afwijking door scholen voor hoger beroepsonderwijs van het wettelijk bepaalde met betrekking tot de eindexamens
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 7
Produkt:

245.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de afwijking door scholen voor hoger beroepsonderwijs van het wettelijk bepaalde met betrekking tot de eindexamens
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 7
Produkt:

N.B.: Dit geldt ook voor rijkscholen waarvan de minister het bevoegd gezag is

246.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een examencommissie voor elke studierichting en opleidingen van de tweede fase van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 33 lid 4
Produkt:

247.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van personeelsleden en deskundigen die zitting hebben in de examencommissie van een studierichting en opleidingen van de tweede fase van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 33 lid 4 en 5
Produkt:

248.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van rijksgedelegeerden die examens afnemen bij HBO-studierichtingen en opleidingen van de tweede fase die opleiden tot een beroep waarvoor wettelijke eisen zijn gesteld
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 33 lid 7
Produkt:
N.B. I: De minister doet dit in overleg met de minister die het aangaat, de minister die desbetreffende regels heeft vastgesteld
N.B. II: Dit geldt ook voor opleidingen bij aangewezen hogescholen

249.

Actor: Vakminister
Handeling: het aanwijzen van rijksgedelegeerden die examens afnemen bij HBO-studierichtingen en opleidingen van de tweede fase die opleiden tot een beroep waarvoor wettelijke eisen zijn gesteld
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 33 lid 7
Produkt:

7.10.10 Levensbeschouwelijk vormingsonderwijs

250.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter aanwijzing van genootschappen op geestelijke grondslag die op hogescholen levensbeschouwelijk vormingsonderwijs kunnen organiseren
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 79 lid 2
Produkt: KB

7.10.11 Toelatingseisen tweede fase

251.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een commissie die bewijs van toelating afgeeft aan studenten tweede

Periode: fase aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 26 lid 1
Produkt:

252.

Actor: Commissie van toelating van studenten tweede fase
Handeling: het afgeven van een bewijs van toelating aan studenten tweede fase aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 26 lid 1
Produkt:

N.B.: Hiertoe beoordeelt de commissie de bekwaamheid om te kunnen voldoen aan de eisen die met het oog op de voltooiing aan de opleiding worden gesteld

253.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het aantal toegangsplaatsen voor een tweede fase opleiding aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 26 lid 6
Produkt:

254.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van vrijstelling van de vooropleidingseisen aan een student tweede fase, ouder dan 25 jaar, aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 27 lid 1
Produkt:

N.B.: de minister stelt een onderzoek in naar diens kennis, inzicht en vaardigheden.

255.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van nadere vooropleidingseisen voor tweede-fase studies aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 27 lid 2
Produkt:

N.B.: Het gaat hierbij om de bepaling van de kennis, inzicht en vaardigheden van een student tweede fase, ouder dan 25 jaar.

7.10.12 Cursusduur van tweede fase

256.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de cursusduur van de studierichtingen en de opleidingen van de tweede fase van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 29 lid 1
Produkt:

7.11 EXPERIMENTEEL ONDERWIJS

Vanaf 1970 kan de minister onderwijs bekostigen dat bij wijze van experiment gegeven wordt en buiten de kaders van de onderwijswetgeving val.

Desbetreffende school dient bij de minister een verzoek in onder bijvoeging van een experimenteerplan en een begroting. Het experimenteerplan geeft een omschrijving van de doeleinden en de achtergronden van het experiment, van de werkmethoden, de wetenschappelijke begeleiding, de evaluatie en de rapportering.

257.

Actor: Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de vaststelling van de rijksbijdrage voor experimenteel onderwijs

Periode: 1970-

Grondslag: Wet van 9 juli 1970, houdende vaststelling van de "Experimentenwet onderwijs" (Stb. 1970, 370), art. 2 lid 1

Produkt: advies

258.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de rijksbijdrage voor experimenteel onderwijs

Periode: 1970-

Grondslag: Wet van 9 juli 1970, houdende vaststelling van de "Experimentenwet onderwijs" (Stb. 1970, 370), art. 2 lid 1 en 2 en art. 4

Produkt:

259.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de rechten die aan de akten, getuigschriften, diploma's of verklaringen van een hogeschool waar experimenteel HBO wordt gedoceerd, verbonden zijn

Periode: 1970-

Grondslag: Wet van 9 juli 1970, houdende vaststelling van de "Experimentenwet onderwijs" (Stb. 1970, 370), art. 6 lid 1

Produkt:

7.12 STUDENTEN EN OVERIGE INGESCHREVENEN

7.12.1 Overleg met Studenten

De minister van Onderwijs en de minister van Landbouw plegen geregeld overleg met belangenorganisaties van studenten over aangelegenheden van algemeen belang voor studenten. Dit overleg vindt vanaf 1993 plaats in de zogenaamde Studentenkamer. Handelingen met betrekking tot dit overleg worden beschreven in het RIO Een Academische Zaak, Deel II.

260.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het formuleren van een standpunt voor het overleg met studentenbelangenorganisaties over algemene aangelegenheden voor HBO-studenten (Studentenkameroverleg)
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.25 lid 1
Produkt: notities, notulen

261.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het regelen van financiële ondersteuning voor de vertegenwoordigers van belangenorganisaties van HBO-studenten in het studentenkameroverleg
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 3.3 lid 2
Produkt: ministeriële regeling
- Regeling van de Minister van OenW van 19 november 1992, OenW-Regelingen, no 1, WO/PR-92087814, Subsidieregeling Studentenkamer, art 5
- Regeling van 26 april 1994, WO/PR 93058495, inzake financiële ondersteuning van de vertegenwoordigers van de studentenorganisaties in de Studentenkamer (Regeling financiële ondersteuning Studentenkamer WHW) zoals gewijzigd bij besluit van de Minister van OCenW van 15 februari 1996, Uitleg no. 7 (WO/BL-95029940)

262.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van nadere regels inzake de uitvoering van de regeling ter financiële ondersteuning voor de vertegenwoordigers van HBO-studentenorganisaties (Studenten-kameroverleg)
Periode: 1993-
Grondslag: Regeling van de Minister van OenW van 19 november 1992, OenW-Regelingen, no 1, WO/PR-92087814, Subsidieregeling Studentenkamer, art 5
Regeling van de Staatssecretaris van OenW van 26 april 1994, Uitleg, OenW-Regelingen, no 13, WO/PR-93058495, inzake financiële ondersteuning van de studentenorganisaties in de Studentenkamer (Regeling financiële ondersteuning Studentenkamer WHW), art. 6
Produkt: administratieve regels

7.12.2 Vooropleidings- en aanvullende eisen en vrijstellingen

Een algemeen toelatingsrecht, i.c. een algemene vooropleidingseis, zoals in de HOAK-nota bepleit, is er in de WHW niet gekomen. Naast vooropleidingseisen kunnen er nog aanvullende eisen worden gesteld.

Vooropleidingseisen: Degene die in het bezit zijn van een diploma dat volgens de algemene vooropleidingseis voldoet, maar dat niet voldoet aan de vakkenpakketseisen/ profielen kunnen wel worden ingeschreven. Zij krijgen echter pas toegang tot het examen als zij de lacunes in hun vooropleiding hebben aangevuld.

Indien de beoefening van het beroep waarop een opleiding voorbereidt, dan wel de organisatie en de inrichting van het onderwijs, specifieke eisen stelt aan de kennis en/of vaardigheden van de aankomende student en deze kennis en/of vaardigheden zijn in de vooropleiding te weinig aan bod gekomen dan kan de minister deze kennis en vaardigheden [aanvullend eisen].

Het blijft mogelijk op grond van andere diploma's vrijstelling te krijgen. De minister kan met ministeriële regeling diploma's als gelijkwaardig aanmerken.

Vanaf 1998 is de mogelijkheid om door te stromen van MBO naar HBO veranderd. Studenten met een MBO-diploma kunnen vrijstellingen krijgen aan -als verwant verklaarde- HBO-opleidingen. Hierdoor verliezen zij wel één jaar recht op studiefinanciering.

263.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het aanwijzen van Nederlands-Antilliaanse, Arubaanse of buitenlandse getuigschriften die voldoen aan de vooropleidingseisen van HBO-studies aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 24 lid 6

Produkt:

264.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het bepalen dat een aankomend HBO-student in bezit is van een Nederlands-Antilliaanse, Arubaanse of buitenlandse getuigschrift dat voldoet aan de vooropleidingseisen van HBO-studies aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 24 lid 6

Produkt:

265.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van nadere vooropleidingseisen voor studies aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 24 lid 6 en art. 25 lid 2

Produkt:

N.B.: Het gaat hierbij om:

- bewijs van voldoende kennis van de Nederlandse taal van een bezitter van een buitenlands getuigschrift dat voldoet aan de vooropleidingseisen
- bewijs van algemene ontwikkeling, van geschiktheid voor de studierichting en van voldoende kennis van de Nederlandse taal voor degene die ouder is dan 21 jaar en niet aan de vooropleidingseisen voldoet

266.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het geven van vrijstelling van de vooropleidingseisen aan een student, ouder dan 21 jaar, van een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 25 lid 1, 3, 4 en 5

Produkt:

N.B.: de minister stelt een onderzoek in naar diens algemene ontwikkeling, geschiktheid voor de studierichting en van voldoende kennis van de Nederlandse taal

267.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het aanwijzen van de onderdelen waaruit het diploma van de wettelijk vastgestelde vooropleiding van aangewezen en bekostigde hogescholen dient te bestaan

Periode: 1993-

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 juli 1997, art II B (Stb. 1997, 322), art. 7.25 lid 1, 2 en 3

WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.25 lid 1

Produkt: ministeriële regeling

N.B.: tot 1997 wees de minister ten hoogste twee vakken aan. Met de invoering van de profielen in het voortgezet onderwijs,

bestaan de vooropleidingseisen zowel uit één of meer profielen als uit vakken en andere programma-onderdelen.

268.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van een tijdstip waarop de student die deelneemt aan de loting voor een hogere beroepsopleiding aan de vooropleidingseisen dient te hebben voldaan
Periode: 1997-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 21 mei 1997, art I (Stb. 1997, 218), art. 7.53 lid 7
Produkt: ministeriële regeling

269.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van hogere beroepsopleidingen waarvoor studenten pas in een later stadium aan de vooropleidingseisen dienen te hebben voldoen
Periode: 1997-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 juli 1997, art II B (Stb. 1997, 322), art 7.25 lid 4
Produkt: ministeriële regeling

270.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter bepaling van de opleiding aan aangewezen en bekostigde hogescholen waarvoor aanvullende eisen gesteld kunnen worden
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.26 lid 2
Produkt: - Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 18 juli 1995 (Stb. 1995, 380)

271.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het stellen van aanvullende eisen, naast de vooropleiding, waaraan een student aan aangewezen en bekostigde hogescholen dient te voldoen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 april 1998 (Stb. 1998, 216), art. 7.26a lid 1
WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.26 lid 1
Produkt: ministeriële regeling
N.B.: de instelling stelt de criteria vast. De minister heeft tot 1998 van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt.

272.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het aanmerken van een diploma als gelijkwaardig aan een diploma van de wettelijk vastgestelde vooropleiding voor stellen aangewezen en bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.28 lid 2
Produkt: ministeriële regeling

273.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van MBO-opleidingen die verwant zijn aan HBO-opleidingen
Periode: 1998-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 april 1998 (Stb. 1998, 216), art. 7.31a lid 1a
Produkt: ministeriële regeling

274.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het maximale aantal in te schrijven personen voor leraren- en voortgezette (bouw)kunstopleidingen aan aangewezen en bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.31 lid 2
Produkt: ministeriële regeling

275.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de procedure volgens welke een student zich bij de minister van Onderwijs dient aan te melden alvorens door de bekostigde hogeschool tot inschrijving kan worden over gegaan
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.37 lid 3
Produkt: ministeriële regeling

276.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het instellen van een onderzoek naar de kennis en vaardigheden van een student die zich inschrijft voor een HBO-opleiding waarvoor aanvullende eisen zijn gesteld
Periode: 1996-
Grondslag: Regeling aanvullende eisen hoger onderwijs 6-2-1996 (HBO/SB-95023525), art. 2,4,5,6
Produkt:

7.12.3 Inschrijving

Op grond van de inschrijving heeft een student recht op het volgen van onderwijs, het afleggen van tentamens en examens, het betreden van gebouwen en het gebruik maken van overige voor de student getroffen voorzieningen. De maximale inschrijvingsduur is voor voltijds studenten zes jaar met uitzondering van studenten medicijnen en godsgeleerdheid en voor deeltijdsstudenten negen jaar.

Extranei hebben geen recht op het volgen van onderwijs. Zij leggen alleen examens en tentamens af.

Auditoren (bestonden tot 1996) hadden hun inschrijvingsduur overschreden en recht op het afleggen van examens en tentamens. Zij betaalden wel hoger collegegeld.

277.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de inschrijving van studenten in het HBO
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Collegegeldwet HBO van 29 mei 1981 (Stb. 1981, 341), art. 3 lid 3
Produkt: AMvB

278.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het verstrekken van een bewijs van inschrijving aan een student van een rijksschool voor HBO
Periode: 1981 - 1993
Grondslag: Collegegeldwet HBO van 29 mei 1981 (Stb. 1981, 341), art. 3 lid 1
Produkt:

279.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het (doen) inschrijven van studenten aan rijkshogescholen onder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 36 lid 3
Produkt: inschrijvingsbewijs, beschikking

280.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de bepaling van de lengte van de inschrijvingsduur van studierichtingen aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 36 lid 4

Produkt:

281.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van rechten die voortvloeien uit de inschrijving aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 37 lid 7
Produkt: regeling

282.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van richtlijnen inzake de (termijn van de) verlenging van de inschrijvingsduur aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 38 lid 6
Produkt: ministeriële regeling

283.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het verlengen van de inschrijvingsduur van een student aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 38 lid 3
Produkt:

284.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen van de termijn van de verlenging van de inschrijvingsduur aan een rijkshogeschool zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 38 lid 4 en 5
Produkt:
N.B.: Deze verlenging zijn op grond van overmacht en/of persoonlijke omstandigheden

285.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de wijze waarop de in deeltijd verbruikte inschrijvingsduur aan hogescholen uitgedrukt wordt in termen van voltijdse inschrijvingsduur
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 39 lid 1
Produkt: amvb

286.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het gelijkstellen van uit openbare kas bekostigd onderwijs met het hoger onderwijs ten behoeve van de berekening van de resterende inschrijvingsduur aan bekostigde hogescholen
Periode: 1993 - 1996
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.38 lid 5
Produkt:

7.12.3.1 Centraal register inschrijving hoger onderwijs (CRIHO)

Vanaf 1986 is er een Centraal register inschrijving studenten dat ten doel heeft:

- de bevoegde gezagsorganen op hun verzoek de noodzakelijke informatie te verstrekken over de inschrijvingsduur van (aankomende) studenten

- de minister van Onderwijs en Wetenschappen ten behoeve van de toekenning van studiefinanciering, informatie te verstrekken omtrent de inschrijvingsduur
- de minister van Onderwijs en Wetenschappen ten behoeve van de berekening van de rijksbijdrage noodzakelijke informatie te verstrekken

Na vijftig jaar of na overlijden van de student worden de gegevens uit het register verwijderd en vernietigd.

Studenten aan bekostigde hogescholen melden zich aan bij het IBG. Studenten melden zich aan door een ingevuld formulier, een fotokopie uit het paspoort of rijbewijs, uittreksel uit het bevolkingsregister of fotokopie van de geboorteakte naar het IBG gezonden heeft.

De zorg van het register berust bij de Informatie Beheer Groep (IBG). Tot 1994, de wet verzelfstandiging Informatiseringbank (Stb. 1993, 714) was de IBG een onderdeel van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen en droeg het de naam Informatiseringsbank. De Informatie Beheer Groep (IBG) is houder ex Wet Persoonsregistraties (Stb. 1988, 655). Dit houdt in dat de IBG bevoegd is het doel, de inhoud en het gebruik van het CRIHO te bepalen. Het verricht de activiteiten ten dienste waarvan de registratie is ingericht. Zo verstrekt het desgevraagd informatie aan hogescholen over de inschrijvingsduur van hen die ingeschreven staan dan wel ingeschreven wensen te worden en de studievoortgang. Ook kan het IBG op grond van deze gegevens beslissen op verzoeken om toekenning van studiefinanciering.

De hogeschool deelt voor 1 december mee hoeveel studenten en auditoren zich voor een opleiding kunnen inschrijven. Als het aantal aanmeldingen hoger ligt dan meldt de IBG dit voor 1 april aan de universiteit. De universiteit meldt voor 1 mei of het aanleiding ziet het aantal plaatsen te verhogen.

Handelingen met betrekking tot de inrichting en het beheer van het CRIHO zijn beschreven in het *RIO Een Academische Zaak, Deel II*.

287.

Actor: Informatie Beheer Groep
 Handeling: het verstrekken van informatie aan de minister van Onderwijs uit het CRIHO over de verstreken inschrijvingsduur van een student aan een bekostigde universiteiten
 Periode: 1993-
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.52 lid 1b
 Produkt:

288.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
 Handeling: het bepalen van de datum en de wijze waarop bekostigde hogescholen het CRIHO op de hoogte dienen te stellen van inschrijvingsgegevens van studenten verstrekken
 Periode: 1993-
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.52 lid 5
 Produkt:

289.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht ter regeling van de inrichting en het beheer van het Centraal register inschrijving studenten HBO
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 41 lid 2
 Produkt: amvb

290.

Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het opstellen van een voordracht ter nadere regeling van de inschrijving van studenten aan hogescholen
 Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 44 lid 1
Produkt: amvb

291.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het tijdstip en de wijze waarop het bevoegd gezag van een hogeschool gegevens aan het CRIHO dient te verstrekken
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Uitvoeringsbesluit WHBO (Stb. 1989, 397), art. B 17
Produkt: ministeriële regeling

292.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter vaststelling van voorschriften betreffende de vrijstelling van inschrijvingsgeld en de vrijstelling, de vermindering en de terugbetaling van collegegeld en examengeld van studies aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 44 lid 2
Produkt: amvb

7.12.3.2 Beperking eerste inschrijving

Inschrijvingsprocedure bij fixus opleidingen:

Vanaf medio december t-1 tot 1 mei kunnen studenten voor een numerus-fixus opleiding zich aanmelden bij de IBG. Zij kunnen maximaal vier voorkeuren kenbaar maken. Studenten die zich na die datum aanmelden, kunnen niet mee doen met de gewogen loting. Op 1 december t-1 geeft de hogeschool aan hoe groot de (onderwijs)capaciteit is voor de fixus-opleiding. In mei heeft het IBG een indicatie van vraag en aanbod. Hierna volgt de loting.

De (*onderwijs*) *capaciteitsfixus* is te onderscheiden in een fixus die betrekking heeft op een landelijk capaciteitstekort en een fixus die betrekking heeft op een tekort bij een specifieke hogeschool. Als de inschrijving het aantal plaatsen overtreft, vindt de inschrijving plaats op basis van een bewijs van toelating, door de IBG af te geven. Bij afgifte van het bewijs wordt een stelsel van gewogen loting op basis van examenresultaten toegepast.

Zowel de Machtigingswet beperking inschrijving HBO als de WHW kent de *arbeidsmarktfixus*. De minister kan een arbeidsmarktfixus toepassen als het aanbod van afgestudeerden van een bepaalde opleiding de behoefte daaraan op de arbeidsmarkt aanmerkelijk overtreft en de verwachting is dat hier in de nabije toekomst geen verandering in komt. Wel gaat hier een zware procedure aan vooraf: aankondiging in het HOOP en een voorhangprocedure. Bij een arbeidsmarktfixus wordt een beperkt aantal studenten tot de opleiding toegelaten, waarbij de minister tevens de verdeling over de hogescholen aangeeft.

293.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van regels omtrent de afgifte en de geldigheidsduur van het bewijs van toelating aan studenten voor opleidingen aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de beschikbare onderwijscapaciteit
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 21 mei 1997, art. I (Stb. 1997, 218), art. 16.9a lid 1 WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.53 lid 2
Produkt: ministeriële regels

294.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het afgeven van een bewijs van toelating aan studenten voor opleidingen aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de beschikbare onderwijscapaciteit
Periode: 1993
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.53 lid 2 en 7.54 lid 2
Produkt:

295.
 Actor: Informatie Beheer Groep
 Handeling: het afgeven van een bewijs van toelating aan studenten voor opleidingen aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de beschikbare onderwijscapaciteit
 Periode: 1994-
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.53 lid 2
 Produkt:
296.
 Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen
 - van het maximale aantal studenten dat zich kan inschrijven bij een opleiding aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de behoefte van de arbeidsmarkt;
 - van de verdeling van de hoeveelheid inschrijvingen over de verschillende bekostigde hogescholen
 Periode: 1993-
 Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 april 1998 (Stb. 1998, 216), art. 7.56a lid 1
 WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.56 lid 1
 Produkt: ministerieel besluit, na 1995 ministeriële regeling
297.
 Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
 Handeling: het afgeven van een bewijs van toelating aan studenten voor opleidingen aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de behoefte van de arbeidsmarkt
 Periode: 1993
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.56 lid 2
 Produkt:
298.
 Actor: Informatie Beheer Groep
 Handeling: het afgeven van een bewijs van toelating aan studenten en/of auditoren voor opleidingen aan bekostigde hogescholen waarvan de inschrijving beperkt is op grond van de behoefte van de arbeidsmarkt
 Periode: 1994-
 Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.56 lid 2
 Produkt:

7.12.4 Rechten, verplichtingen en rechtsbescherming studenten en overige ingeschrevenen

299.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het vastleggen van de rechten en plichten van studenten, extraneï en toehoorders aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 44 lid 2
 Produkt: reglement, studentenstatuut
300.
 Actor: Minister van Onderwijs
 Handeling: het waarschuwen, berispen of ontzeggen van de toegang tot de gebouwen van studenten, extraneï en toehoorders aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
 Periode: 1986 - 1993
 Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 45 lid 2 en art. 46

Produkt:

301.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het treffen van een voorziening voor degene die door een handeling of een besluit van het personeel of een student, extraneus of toehoorder aan rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid is getroffen

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 47 lid 2

Produkt:

7.12.5 Financiële ondersteuning studenten

302.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht ter bepaling van de omstandigheden waaronder bekostigde hogescholen financiële ondersteuning aan studenten kan verlenen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.51 lid 3 en 5

Produkt: - Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 11 augustus 1994 (Stb. 1994, 642)
- Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1996 (Stb. 1996, 559)

303.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het stellen van nadere regels inzake de financiële ondersteuning aan studenten die, in het kader van de kwaliteitszorg, oordelen over de kwaliteit van het onderwijs van de hogeschool

Periode: 1996-

Grondslag: Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1996, art. I D (Stb. 1996, 559), art. 2.9

Produkt: ministeriële regeling

304.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het geven van subsidie aan de HBO-Raad ten behoeve van de verlening van financiële ondersteuning aan studenten die, in het kader van de kwaliteitszorg, oordelen over de kwaliteit van het onderwijs van de hogeschool

Periode: 1996-

Grondslag: Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1996, art. I D (Stb. 1996, 559), art. 2.8

Produkt:

305.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het treffen van voorzieningen ter financiële ondersteuning van studenten die zich inzetten voor extra-curriculaire activiteiten

Periode: 1996-

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 4 juli 1996, art I C (Stb. 1992, 593), art. 7.51 lid 5

Produkt:

7.12.6 Studieadvies

Het onderwijs in een studierichting wordt onderverdeeld in een propedeutische fase en een hoofdfase.

Aan het eind van de propedeutische fase ontvangt een student een studie-advies.

Het studie-advies geldt voor alle studenten; het gaat om de geschiktheid van de student voor een bepaalde opleiding. Studie-

advies is een bevoegdheid van de hogeschool; het wordt beschouwd als een logisch gevolg op de studievoortgangscontrole en studiebegeleiding. De hogeschool kan aan het advies een afwijzing verbinden, het zogenaamd bindend studie-advies. De student kan de opleiding dan niet meer aan die hogeschool volgen. Bij de beoordeling moeten vanaf 1993 persoonlijke omstandigheden worden betrokken. Deze zijn dezelfde als de omstandigheden bij welke studenten financiële ondersteuning kunnen krijgen en worden bij AMvB vastgesteld.

Vanaf 1998 kan een hogeschool in de periode na de propedeutische fase, aan de student een bindende verwijzing geven. Dit houdt in dat desbetreffende student de afstudeerrichting niet mag vervolgen. De student kan wel een andere afstudeerrichting aan dezelfde hogeschool kiezen.

306.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter bepaling van de persoonlijke omstandigheden waarmee met het verlenen van een negatief studie-advies aan HBO-studenten rekening gehouden dient te worden
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij Wet van 2 april 1998, Art. I (Stb. 1998, 216), art. 7.8b lid 7 WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.9 lid 5
Produkt: - Uitvoeringsbesluit WHW zoals gewijzigd bij besluit van 11 augustus 1994 (Stb. 1994, 642)

307.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het tijdstip waarvoor een hogeschool opgave aan het IBG moet hebben gedaan over de het minimale studievoortgang in het volgende studiejaar van een student aan een duale opleiding
Periode: 1998-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 2 april 1998 (Stb. 1998, 216), art. 7.9f
Produkt:

308.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het geven van een studie-advies aan een student aan een rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 28 lid 2
Produkt:

7.13 TITULATUUR EN GETUIGSCHRIFTEN

Aan het behalen van het examen aan een bekostigde hogeschool is een getuigschrift verbonden. Degenen die in het bezit zijn van een dergelijk getuigschrift zijn gerechtigd om de volgende titels te voeren:

- ingenieur, afgekort tot ing., indien het HBO betreft op het gebied van de landbouw en de natuurlijke omgeving of op het gebied van techniek.
- baccalaureus, afgekort tot bc., indien het overige HBO betreft.

Daarnaast kunnen bij ministeriële regeling niet-Nederlandse opleidingen waaraan een titel is verbonden, worden aangewezen zodat afgestudeerden een Nederlandse titel mogen dragen. Verder kan de minister (i.c. het IBG) op een individueel verzoek beslissen of iemand met een buitenlandse opleiding een Nederlandse titel mag voeren.

Degene die tot 1993 de hogeschool verliet en aan wie geen getuigschrift kon worden uitgereikt, ontving een verklaring, waarin de vordering met de studie werd vermeld.

7.13.1 Titulatuur

309.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van examens van buitenlandse hogescholen waarbij men, op grond van het behalen ervan, een Nederlandse titel mag voeren goedkeuren

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.23 lid 2

Produkt: ministeriële regeling

N.B.: Op het moment van schrijven was er geen indicatie dat deze bevoegdheid uitgevoerd zou worden.

310.

Actor: IBG
Handeling: het geven van toestemming aan een afgestudeerde van een buitenlandse hogeschool om een Nederlandse titel te voeren

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.23 lid 3

Produkt:

311.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de aanwijzing van deeltijdse HBO-studierichtingen waarvan de afgestudeerden de titel ingenieur en baccalaureus kunnen voeren

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 191 lid 1c, 2b en 5a

Produkt: advies

312.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de aanwijzing van deeltijdse HBO-studierichtingen waarvan de afgestudeerden de titel ingenieur en baccalaureus kunnen voeren

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 191 lid 1c, 2b en 5a

Produkt: amvb

313.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen dat aan een titel behaald aan een hogeschool in een ander EG-land de naam en de plaats van vestiging van desbetreffende hogeschool wordt toegevoegd

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 191 lid 1c, 2b en 5a

Produkt:

7.13.2 Getuigschriften

314.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de diploma's van scholen voor het hoger beroepsonderwijs
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 29 lid 4
Produkt:

315.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model van verklaring van gevolgd onderwijs aan een leerling die voortijdig de school voor hoger beroepsonderwijs verlaat
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 31 lid 2
Produkt:

316.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de getuigschriften van de studierichtingen aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 34 lid 4
Produkt:

317.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de verklaring inzake de door de student afgelegde examens bij studierichtingen aan hogescholen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 35 lid 2
Produkt:

7.14 STAATSEXAMENS

318.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de instelling van staatsexamens
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 175 lid 1, 2, 6 en 7
Produkt: advies

319.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de instelling van staatsexamens
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 175 lid 1, 2, 6 en 7
Produkt: amvb

320.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van commissies waarvoor staatsexamens afgelegd dienen te worden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 175 lid 1
Produkt:

7.15 TOEZICHT

Het toezicht op het HBO is opgedragen aan de minister van Onderwijs. Het wordt onder zijn gezag uitgeoefend door de Inspectie van het Onderwijs.

De Inspectie is belast met:

- de organisatie en de administratieve ondersteuning van visitatiecommissies;
- het bekend blijven met de toestand van het HBO onder meer door bezoek aan de hogescholen;
- het toezien op de naleving van de wet- en regelgeving;
- het rapporteren aan de minister over de toestand van het hoger beroepsonderwijs en het doen van voorstellen aan de minister ter verbetering daarvan;
- het bijdragen aan de ontwikkeling van het HBO door overleg met het bevoegd gezag, het personeel en de studenten en door samenwerking met de Beroepenveldcommissies.

De deugdelijkheidseisen waren in de WHBO tamelijk gedetailleerd vastgelegd. In de WHW daarentegen zijn deze eisen globaal. De kwaliteitszorg van rijkswege in de WHBO en de WHW is grotendeels gelijk. Beide regimes kennen visitatiecommissies. Ook de uitvoering van het toezicht door de Inspectie komt in beide wetten voor.

De wijze van overheids grijpen naar aanleiding van een gesignaleerd kwaliteitstekort is duidelijk verschillend in de WHW: onthouding van rechten van opleidingen.

Het toezicht op hogescholen richt zich vooral op de kwaliteitszorg. De hogescholen worden geacht zelfregulerend te zijn ten aanzien van kwaliteitsbewaking. De hogescholen kunnen zelf invulling geven aan de wijze waarop deze kwaliteitsbewaking wordt uitgevoerd; er zijn geen inhoudelijke eisen gesteld.

De Inspectie van het Onderwijs verricht vanaf 1988 toezicht op de externe kwaliteitszorg en zal vanaf 1998 toezicht op de interne kwaliteitszorg verrichten.

Het toezicht op de externe kwaliteitszorg verloopt als volgt:

Het instellingsbestuur van bekostigde en aangewezen hogescholen draagt er zorg voor dat zoveel mogelijk wordt voorzien in een regelmatige beoordeling, mede door onafhankelijke deskundigen, van de kwaliteit van de werkzaamheden van de hogeschool. Het oordeel van de studenten over de kwaliteit van het onderwijs wordt hierin meegenomen.

Elke vijf jaar krijgen alle opleidingen aan hogescholen (en universiteiten, maar die worden in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten) bezoek van visitatiecommissies die de kwaliteit van het onderwijs beoordelen en een visitatierapport publiceren. Vervolgens adviseert de onderwijsinspectie aan de hand van de visitatierapporten en de bestuurlijke reacties van de hogescholen aan de minister. Er zijn dan de volgende mogelijkheden:

- de kwaliteit van het onderwijs is goed; de minister hoeft geen actie te ondernemen
- er is zorg over de onderwijskwaliteit; De minister stelt de hogeschool op de hoogte van zijn zorg. De hogeschool krijgt een jaar om verbeteringen aan te brengen. De inspectie beoordeelt of de verbeteringen zijn doorgevoerd. Als de inspectie constateert dat er geen sprake meer is van zorg over de onderwijskwaliteit, trekt de minister de zorgelijkheidsverklaring in. Zo niet dan wordt de zorgelijkheidsverklaring zonnodig omgezet in een waarschuwing.
- de zorg over de onderwijskwaliteit is zo groot dat de minister de opleiding waarschuwt voor sluiting als de kwaliteit niet binnen drie maanden verbetert. De hogescholen moeten dat in een verbeterplan overtuigend aantonen. Dat wordt door de Inspectie getoetst. Als de inspectie geen verbetering constateert dan wordt de bekostiging van die opleiding beëindigd, krijgen de nieuwe studenten geen studiefinanciering meer en mag de hogeschool aan nieuwe studenten geen getuigschrift meer afgeven.

Als de minister ontevreden is over het visitatierapport licht hij hierover de Inspectie in. De Inspectie kan voor een complementair onderzoek een Commissie van Onafhankelijke Deskundigen instellen. De resultaten van dit onderzoek worden door de Inspectie aan de minister gerapporteerd.

Voorts verricht de inspectie zelf, op eigen initiatief of op verzoeken van de minister of de Tweede Kamer het zogenaamde Aspectenonderzoek. Dit onderzoek behelst de beoordeling van de naleving van wet- en regelgeving. De resultaten worden aan de minister gerapporteerd.

321.

Actor: Inspectie van het Onderwijs

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de ontwikkeling van het HBO

Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 188
WVO (Stb. 1967, 387), art. 115 lid 1
Produkt:

322.

Actor: Inspectie van het Onderwijs
Handeling: het rapporteren aan de minister van Onderwijs over de toestand van het HBO
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 188
WVO (Stb. 1967, 387), art. 115 lid 1
Produkt:
N.B.: Hiertoe overlegt de inspectie met de scholen.

323.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het uitoefenen van het toezicht op het onderwijs in al dan niet experimentele studierichtingen en opleidingen van de tweede fase op het terrein van de gezondheidszorg
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 190
WVO (Stb. 1967, 387), art. 118
Produkt: voorschriften

324.

Actor: Minister van Volksgezondheid en Welzijn
Handeling: het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het uitoefenen van het toezicht op het onderwijs in al dan niet experimentele studierichtingen en opleidingen van de tweede fase op het terrein van de gezondheidszorg
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 190
WVO (Stb. 1967, 387), art. 118
Produkt: voorschriften

325.

Actor: Minister van Sociale Zaken
Handeling: het vaststellen van voorschriften inzake de uitoefening van het toezicht op HBO-opleidingen voor gezondheidszorg
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 118
Produkt: voorschriften

326.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het rapporteren over de toestand van het onderwijs op hogescholen en het doen van voorstellen ter verbetering
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.2b en d
WVO (Stb. 1967, 387), art. 115 lid 1
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 188

Produkt:
N.B.: Hiertoe bezoekt de inspectie de scholen, ontvangt zij alle vereiste inlichtingen van de scholen

327.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het beoordelen van de naleving van de hoger onderwijs wet- en regelgeving door hogescholen
Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.2b
Produkt:
N.B.: het betreft hier onder andere het Aspectenonderzoek

328.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het voeren van overleg met de organen, het personeel en de studenten van hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.2b
Produkt:

329.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het instellen en ondersteunen van commissies van onafhankelijke deskundigen ter uitvoering van het onderzoek van de kwaliteit van de werkzaamheden van hogescholen en de kwaliteitszorg die zij hanteren
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.3 lid 1, 5.2a en 1.18 lid 2
Produkt:

330.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter en de leden van de commissie van onafhankelijke deskundigen die het onderzoek naar de kwaliteit van de werkzaamheden van hogescholen verricht
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.3 lid 2
Produkt:

331.

Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het toekennen van tegemoetkoming of een vergoeding aan de leden van de commissie van onafhankelijke deskundigen die het onderzoek naar de kwaliteit van de werkzaamheden van hogescholen verricht
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.3 lid 2
Produkt:

332.

Actor: Commissie van onafhankelijke deskundigen
Handeling: het rapporteren over de kwaliteit van de werkzaamheden van hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.3 lid 1 en 3, 5.2a en 1.18 lid 2
Produkt:

333.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het (laten) beoordelen van de kwaliteitszorg van bekostigde en aangewezen hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 1.18 lid 2 en 5.2a
Produkt:

334.

Actor: Vakminister
Handeling: het formuleren van een standpunt voor het overleg met de Inspectie van het (landbouw) onderwijs inzake opleidingen gericht op een beroep waarvoor

opleidingsvereisten zijn gesteld
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.5
Produkt:

335.
Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het beoordelen van de kwaliteitszorg van bekostigde en aangewezen hogescholen door middel van de meta-evaluatie
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 1.18 lid 2 en 5.2a
Produkt:

336.
Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs en Landbouw over de kwaliteitszorg van bekostigde en aangewezen hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 1.18 lid 2 en 5.2a
Produkt:

337.
Actor: Inspectie van het (landbouw)onderwijs
Handeling: het uitoefenen van toezicht op de verbeteringen in de kwaliteit van het onderwijs aan de bekostigde en aangewezen hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 5.2
Produkt:

7.15.2 Ontneming/ onthouding rechten

338.
Actor: Adviescommissie Onderwijsaanbod
Handeling: het beoordelen van de doelmatigheid van bestaande opleidingen bij bekostigde hogescholen
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593) art 6.3 lid 1
Periode: 1993 -
Produkt: rapport

339.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het ontnemen van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften aan bestaande opleidingen van bekostigde hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 6.5 lid 1
Produkt:
N.B.: het gaat hier om opleidingen waarvan de kwaliteit van het onderwijs gedurende jaren onvoldoende is geweest of de verzorging ondoelmatig wordt geacht. Ook betreft het opleidingen waarbij niet meer wordt voldaan aan de wettelijke eisen ten aanzien van de kwaliteitszorg, de registratie, het onderwijs, de examens of de vooropleidingseisen.
Registratie in het CROHO wordt beëindigd. Het besluit hiertoe wordt aangekondigd in het HOOP.

340.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de statuten, de structuurregeling dan wel het bestuursreglement van een bijzondere hogeschool
Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 1.9 lid 5

Produkt:

N.B.: Als de minister binnen drie maanden niet heeft gereageerd, worden zij geacht te zijn goedgekeurd.

341.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het ontnemen van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften aan bijzondere hogescholen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 1.9 lid 6

Produkt:

7.16 RELATIE HBO MET OVERIGE ACTOREN

7.16.1 HO-samenwerkingsverband

Hogescholen konden van 1986 tot 1993 met universiteiten een Hoger Onderwijs-samenwerkingsverband vormen.

342.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs inzake de afwijking van de wettelijke bepalingen door een HO-samenwerkingsverband
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 16 lid 2
Produkt: advies

343.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de afwijking van de wettelijke bepalingen door een HO-samenwerkingsverband
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 16 lid 2
Produkt:

344.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een rijksbijdrage voor een HO-samenwerkingsverband
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 16 lid 2
Produkt:

7.16.2 Relatie hbo - maatschappij

De minister kon ten dienst van het HBO in zijn relatie tot de maatschappij Beroepenveldcommissies instellen. Deze Commissie werd periodiek of eenmalig ingesteld ten behoeve van een studierichting dan wel één of meer opleidingen van de tweede fase en had de taak de minister van advies te dienen omtrent de eisen waaraan -gelet op de behoefte van de maatschappij- de afgestudeerden van die studierichtingen of opleidingen naar haar oordeel moesten voldoen.

345.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van Beroepenveldcommissies en het benoemen van de leden
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 186 lid 1 en 3
Produkt:

346.

Actor: Beroepenveldcommissies
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de eisen waaraan afgestudeerden van HBO studierichtingen en opleidingen dienen te voldoen
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 186 lid 2
Produkt:

7.16.3 Relatie WO en HBO

Bij wet van 30 mei 1979 (Stb. 1979, 301), houdende voorzieningen met betrekking tot de wederzijdse doorstroming hoger beroepsonderwijs - wetenschappelijk onderwijs wilde de wetgever de doorstroming van studenten van HBO naar WO en vice versa versoepelen. Daartoe werden commissies wederzijdse doorstroming ingesteld. Handelingen van de minister van Onderwijs, deze commissies en overige actoren die zich met wederzijdse doorstroming bezig hielden zijn beschreven in het RIO *Een Academische Zaak, Deel II*. Met de invoering van een wijzigingswet op de WVO en de WWO in 1986 werd deze doorstroming in de wet geregeld. De commissies hielden op te bestaan.

7.17 BEZWAARSCHRIFTEN EN BEROEPSZAKEN

7.17.1 Algemeen

347.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen inzake het hoger beroepsonderwijs en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en/of de kantonrechter
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities

17.7.2 Bekostiging, 1993 -

348.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar en beroep van bekostigde hogescholen tegen de vaststelling van de rijksbijdrage
Periode: (1986) 1993 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2c en d
Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 290), art. E 65 lid 10
Produkt:

349.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar en beroep van een bekostigde hogeschool tegen de inhouding van de rijksbijdrage
Periode: 1993
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 v
Produkt:

350.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het beslissen in het beroep van een hogeschool tegen besluiten van het waarborgfonds hogescholen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art I (Stb. 1993, 628), art. 2.15 lid 11 en 12
Produkt: ministerieel besluit

7.17.3 Bekostiging, 1968 - 1993

351.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een school voor HBO tegen de weigering deze school op te nemen in het plan voor scholen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 71
Produkt:

352.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van scholen voor HBO tegen de vaststelling en uitkering van de rijksbijdrage
Periode: 1968 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 134 lid 1

Produkt: WVO (Stb. 1967, 387), art. 105

353.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van hogescholen tegen de wijze van bekostiging

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 150 lid 1

Produkt: KB

354.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van rechtspersonen tegen een beslissing inzake de beëindiging van de bekostiging van een voorziening en/of hogeschool

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 169 lid 1

Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 20 lid 4

Produkt:

7.17.4 Gebouwen, terreinen en roerende zaken

355.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het beslissen in het beroep van een hogeschool tegen besluiten van het waarborgfonds hogescholen

Periode: 1993-

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art I (Stb. 1993, 628), art. 2.15 lid 11 en 12

Produkt: ministerieel besluit

356.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar en beroep van bekostigde hogescholen tegen de overdracht van buiten gebruik gestelde gebouwen en terreinen van aan het Rijk of aan andere rechtspersonen

Periode: 1993-1995

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2e

Produkt:

357.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar en beroep van bekostigde hogescholen tegen de vergoeding voor van eigendom overgaande en uit diens middelen bekostigde gebouwen of terreinen

Periode: 1993-1995

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2e

Produkt:

358.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar en beroep van een hogeschool tegen het bedrag dat zij dienen te betalen ter voldoening van de rijksbijdrage voor gebouwen en terreinen

Periode: 1993-1994

Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 11 november 1993, art II lid 4 (Stb. 1993, 628)

Produkt:

359.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het beslissen in een geschil over de beschikbaarstelling van ruimten voor godsdienstonderwijs of vormingsonderwijs door gemeentelijke openbare scholen voor HBO

Periode: 1968 - 1986

Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 46 lid 3 en art. 47 lid 3

Produkt:

360.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake geschillen over de toepassing van het wettelijk bepaalde over het onttrekken van onderwijsbestemming aan gebouwen, terreinen of roerende zaken van scholen voor hoger beroepsonderwijs waarvoor een rijksbijdrage is verleend

Periode: 1968 - 1986

Grondslag: Wet van 15 maart 1969 houdende wijziging van de Overgangswet WVO en de WVO, art II (Stb. 1969, 142), art. 101 lid 6

WVO (Stb. 1967, 387), art. 101 lid 5

Produkt:

KB

361.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van rechtspersonen tegen een beslissing over de ingebruikneming of verhuur van gebouwen en/of terreinen van hogescholen

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 157 lid 1

Produkt: KB

N.B.: het betreft hier natuurlijke en rechtspersonen die door een beslissing van de minister rechtstreeks in hun belang getroffen zijn.

7.17.5 Inrichting hogescholen

362.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een school tegen de beslissing dat zij niet tot het hoger beroepsonderwijs behoort

Periode: 1968-

Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 21 lid 2

Produkt:

363.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een rijkshogeschool met rechtspersoonlijkheid tegen de onthouding van goedkeuring van het bestuursreglement

Periode: 1986 - 1993

Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art.14.1 lid 2 r

Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 84 lid 4

Produkt:

7.17.6 Aanwijzen hogescholen en HBO-opleidingen

364.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van hogescholen tegen het uitblijven van de aanwijzing ex art. 6.9 WHW
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 i
Produkt:

365.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een aangewezen hogeschool tegen de intrekking of onthouding van de aanwijzing van een opleiding ex art. 6.9 WHW
Periode: 1968 -
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 j en k
Produkt: WVO (Stb. 1967, 387), art. 59 lid 2

7.17.7 Personeel

366.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een leraar wiens lesbevoegdheid in het HBO is ontnomen
Periode: 1968 - 1986
Grondslag: WVO (Stb. 1967, 387), art. 41 lid 3 en art. 58 lid 6
Produkt: KB

367.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een bijzondere hogeschool tegen de onthouding van toestemming om af te wijken van het in de wet bepaalde met betrekking tot het personeel
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 71 lid 2
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 18 lid 2
Produkt: KB

368.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een hogeschool tegen de onthouding van toestemming om van het wettelijk bepaalde ten aanzien van de medezeggenschap af te wijken
Periode: 1993-1996
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 s
Produkt:

369.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep tegen de ontheffing aan een bijzondere hogeschool van de wettelijke voorschriften voor de medezeggenschap
Periode: 1993-1996
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 4
Produkt:

370.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van een hogeschool tegen de onthouding van toestemming om van het wettelijk bepaalde ten aanzien van de medezeggenschap af te wijken
Periode: 1993-1996
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 s
Produkt:

371.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep tegen de ontheffing aan een bijzondere hogeschool van de wettelijke voorschriften voor de medezeggenschap
Periode: 1993-1996
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 4
Produkt:

372.

Actor: Commissie voor Geschillen
Handeling: het opstellen van een bemiddelingsvoorstel inzake een geschil tussen het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad van een hogeschool over het medezeggenschapsreglement
Periode: 1981 -
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.27 t/m 10.32
WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.24
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 65 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 10 lid 1
Produkt: bemiddelingsvoorstel

373.

Actor: Commissie voor Geschillen
Handeling: het opstellen van een bindend voorstel inzake een geschil tussen het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad van een hogeschool over het medezeggenschapsreglement
Periode: 1981 -
Grondslag: WHW zoals gewijzigd bij wet van 26 januari 1996, art. IK (Stb. 1996, 125), art. 10.27 t/m 10.32
WHW (Stb. 1992, 593), art. 10.24
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 65 lid 1
Wet medezeggenschap onderwijs van 16 december 1981 (Stb. 1981, 778), art. 10 lid 1
Produkt: bindend voorstel

7.17.8 Onderwijsaanbod

374.

Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bezwaar van bekostigde hogescholen tegen de afwijzing van hun verzoek om onderwijs te verzorgen buiten de gemeentelijke grenzen
Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2 n
Produkt:

375.

Actor: Onderwijsraad
Handeling: het beslissen in het geschil tussen de Onderwijsinspectie en een hogeschool inzake het instellingswerkplan

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 20 lid 9
Produkt:

376.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen in het geschil tussen een hogeschool en een genootschap op geestelijke grondslag over de organisatie over het levensbeschouwelijk vormingsonderwijs

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 79 lid 4
Produkt:

7.17.9 Studenten

7.17.9.1 Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders

In elke hogeschool is een Commissie van Beroep ten behoeve van studenten. Een hogeschool kan besluiten deze Commissie in samenwerking met andere hogescholen in te stellen.

De Commissie van Beroep oordeelt over het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen beslissingen van het bevoegd gezag of commissies van een hogeschool.

377.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ter vaststelling van nadere voorschriften omtrent omvang, samenstelling en werkwijze alsmede rechtsgang, zittingstermijn en ontslag van de leden van de Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders van hogescholen

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 48 lid 3
Produkt: amvb

378.

Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter en de (plaatvervangende) leden van de Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders van rijkshogescholen zonder rechtspersoonlijkheid

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 48 lid 3
Produkt:

379.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen een waarschuwing, berisping en ontzegging van de toegang tot gebouwen en terreinen van hogescholen door het bevoegd gezag

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1a
Produkt:

380.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen beslissingen van het bevoegd gezag van hogescholen ter zake van de overgang van de propedeutische fase naar de hoofdfase

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1b
Produkt:

381.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen beslissingen van een examencommissie van een hogeschool en de behandeling tijdens een examen

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1c
Produkt:

382.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen de uitslag van de vooropleidingsonderzoeken van hogescholen en de behandeling tijdens die onderzoeken door het bevoegd gezag

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1d
Produkt:

383.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen de vaststelling van het onderwijs- en examenprogramma van de vrije studierichting aan een hogeschool door het bevoegd gezag

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1e
Produkt:

384.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen de beslissingen van de commissie van toelating inzake de toelating tot een opleiding van de tweede fase aan een hogeschool

Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1f
Produkt:

385.

Actor: Commissie van beroep studenten, extraneï en toehoorders
Handeling: het beslissen in het beroep van studenten, extraneï en toehoorders tegen de voorzieningen die door het bevoegd gezag van een hogeschool zijn getroffen voor degene die door een handeling of een besluit van het personeel of een student, extraneus of toehoorder is benadeeld

Periode: 1986 -1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 49 lid 1g
Produkt:

7.17.9.2 College van Beroep voor het Hoger (Beroeps)onderwijs

386.

Actor: College van Beroep voor het Hoger Onderwijs
Handeling: het beslissen in het beroep van een student tegen beslissingen resp. uitspraken van bekostigde hogescholen

Periode: 1993-
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 7.66 lid 1 en art.10.4 lid 2
Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 51, 177, 180, 181, 182 en 183

Produkt:

387.

Actor: Minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de benoeming en het ontslag van de (plaatsvervangende) leden van het College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs en het aanwijzen van de voorzitter
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 179 lid 1, 2 en 4
Produkt: KB

388.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de toelage aan de (plaatsvervangende) leden en de voorzitter van het College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 179 lid 6
Produkt: KB

389.
Actor: Minister van Financiën
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake de toelage aan de (plaatsvervangende) leden en de voorzitter van het College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 179 lid 6
Produkt: KB

390.
Actor: Minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake regeling van de rechtsgang bij het College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs en de bevoegdheden van het college en de voorzitter daarvan
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 185
Produkt:

391.
Actor: College van Beroep voor het Hoger Beroepsonderwijs
Handeling: het vaststellen van een reglement van orde
Periode: 1986 - 1993
Grondslag: Wet HBO (Stb. 1986, 289), art. 184
Produkt:

7.17.10 Toezicht

392.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van bekostigde hogescholen tegen de ontneming van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften aan bestaande opleidingen
Periode: 1993
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2f
Produkt:

393.
Actor: Minister van Onderwijs/ minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het beroep van bijzondere hogescholen tegen de ontneming van het recht tot bekostiging en het recht tot het verlenen van getuigschriften
Periode: 1993
Grondslag: WHW (Stb. 1992, 593), art. 14.1 lid 2a

Produkt:

Geraadplaaide wet- en regelgeving

Wet op voortgezet onderwijs (Stb,1963, 40)

Overgangswet op het voortgezet onderwijs (Stb. 1967, 386)

Wet van 9 juli 1970, houdende vaststelling van de Experimentenwet onderwijs (Stb. 1970, 370)

Wet van 30 mei 1979, houdende voorlopige voorzieningen met betrekking tot de wederzijdse doorstroming hoger beroepsonderwijs - wetenschappelijk onderwijs (Stb. 1979, 301)

Wet van 16 december 1981, houdende basisbepalingen omtrent de medezeggenschap van het personeel, de ouders en de leerlingen binnen de scholen voor kleuter-, lager en voortgezet onderwijs (Stb. 1981, 778)

Wet op het Hoger Beroepsonderwijs (Stb. 198, 289)

Invoeringswet WHBO (Stb. 1986, 273) en (Stb. 1986, 290)

Uitvoeringsbesluit WHBO (Stb. 1989, 397)

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593)

Uitvoeringsbesluit WHW (Stb. 1993, 487)

Regeling ICT in de HBO lerarenopleidingen (Uitleg 31a, 29 november 1997)

Regeling bekostiging hoger onderwijs (Uitleg 9,13 maart 1994)

Regeling stimulering grensoverschrijdende samenwerking hoger onderwijs 1997 - 2000 (Uitleg 31b, 10 december 1996)

Bronnen

Bagchus, R., *Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Profiel van een ministerie*. Departementale Studies, nr. 6 (Den Haag, 1995)

Brok, M.F.A., *Wat moet ik met de Mammoet? Praktische wegwijzer in het nieuwe voortgezet onderwijs* (Bruna, 1968)

Knippenberg, H., W. Van der Ham, *Een bron van aanhoudende zorg. 75 Jaar ministerie van Onderwijs (Kunsten) en Wetenschappen 1918-1993* (Assen, 1994)

HOAK-nota: Hoger Onderwijs: Autonomie en Kwaliteit 1985

Hoger Onderwijs- en Onderzoeksplan (HOOP) 1998

Memorie van Toelichting bij de WVO (Stb. 1967, 387)

Memorie van Toelichting bij de WHBO (Stb. 1986, 289)

Memorie van Toelichting bij de WHW (Stb. 1992, 593)

Memories van Toelichting bij de rijksbegroting van 1968, 1985, 1993 en 1998

RIO Een Academische Zaak, Deel II. PIVOT-publicatie nr 55 (Den Haag, 1998)

Diverse artikelen uit *de Uitleg*, 1997 en 1998

PIVOT-publicaties

Brochures:

Van de selectie van papier naar de selectie van handelingen

Een methode voor de vervaardiging van een archiefselectie-instrument uitgaande van het handelen van de overheid (samenstelling: W.D. Küller; ISBN 90-74442-03-X) 's-Gravenhage, 1992, 1993

Om de kwaliteit van het behoud:

NORMEN 'GOEDE EN GEORDENDE STAAT'

(samenstelling: M. Beekhuis/R.C. Hol; ISBN 90-74442-10-2) 's-Gravenhage, 1993

Handelend optreden

Overheids handelen: modellen, onderzoeksmethoden en toepassingen

(samenstelling: medewerkers PIVOT; ISBN 90-74442-27-7) 's-Gravenhage, 1994

De toegang ontsloten

Voordrachten gehouden op de themabijeenkomst over bewerking en toegankelijkheid van het archiefblok over de Rijksbegroting van het ministerie van Financiën over de periode 1940-1981

(samenstelling: R.W. Steensma; ISBN 90-74442-41-2) 's-Gravenhage, 1996

Rapporten:

1 *Coördinatie op hoog niveau*

Institutioneel onderzoek naar de ministeriële coördinatie organen en de ambtelijke voorportalen, 1945-1990 (samenstelling: dr. L. Hovy; ISBN 90-74442-01-3) 's-Gravenhage, 1992

2 *Kwakzalverij is nooit uit te roeien: 'Mundus vult decipi'*

Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de medische beroepen en opleidingen, 1940-1990 (samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-02-1) 's-Gravenhage, 1992

3 *Oorlog duurt een leven lang*

uitverkocht

Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving inzake de oorlogsgetroffenen, 1945-1990 (samenstelling: drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-04-8) 's-Gravenhage, 1993

4 *Telecommunicatie en post in Nederland*

uitverkocht

Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein telecommunicatie en post, 1945-1990 (samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts en dr. L. Hovy; ISBN 90-74442-05-6) 's-Gravenhage, 1993

5 *Zicht op toezicht*

Een institutioneel onderzoek naar het staattoezicht op de volksgezondheid, 1940-1990 (samenstelling: drs. L.B. Humbert; ISBN 90-74442-06-4) 's-Gravenhage, 1993

6 *Planning van voorzieningen in de gezondheidszorg*

Rapport van een institutioneel onderzoek, 1945-1990

(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-07-2) 's-Gravenhage, 1993

7 *Verzekerd van zorg*

Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving op het terrein van de bekostiging en verzekering van de gezondheidszorg als onderdeel van het stelsel van structuur en financiering van de gezondheidszorg, 1940-1990 (samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-09-9) 's-Gravenhage, 1993

8 *De vaststelling van tarieven in de gezondheidszorg*

Een institutioneel onderzoek, 1945-1990

(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-08-0) 's-Gravenhage, 1993

- 9 *Het Bejaardenbeleid*
Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving inzake het ouderenbeleid, 1945-1990
(samenstelling: drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-12-9) 's-Gravenhage, 1993
- 10 *Rechtspleging en rechtshulp*
De datageschiedenis van handelingen en organisatie-eenheden van de justitiële ministeriële organisatie van de rechtspleging en rechtshulp, 1945-1992
(samenstelling: drs. C.K. Berghuis; ISBN 90-74442-14-5) 's-Gravenhage, 1993
- 11 *Nationaliteiten*
Een onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de nationaliteitsaangelegenheden, 1945-1991
(samenstelling: drs. A.H. Netiv; ISBN 90-74442-13-7) 's-Gravenhage 1994
- 12 *'So many laws argue so many sins'*
Een onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de wetgeving, 1945-1991
(samenstelling: drs. A.H. Netiv; ISBN 90-74442-11-0) 's-Gravenhage 1994
- 13 *Kwaliteit op recept*
Een onderzoek naar de actoren en handelingen op het terrein geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, 1940-1990 (samenstelling: drs. L.B. Humbert, drs. F. van der Doe en drs. M.J.B. Kavelaars; ISBN 90-74442-16-1) 's-Gravenhage 1994
- 14 *Externe Adviesorganen in de gezondheidszorg* **uitverkocht**
Een institutioneel onderzoek op het terrein van de advisering in de gezondheidszorg, 1940-1990 (samenstelling: drs. N.P. van Egmond en drs. F. van der Doe; ISBN 90-74442-15-3) 's-Gravenhage 1994
- 15 *Per slot van rijksrekening*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting, 1940-1993
(samenstelling: F. van Dijk; ISBN 90-74442-17x) 's-Gravenhage 1994
- 16 *Luchtvaart gebonden* **uitverkocht**
Een institutioneel onderzoek op het terrein van de burgerluchtvaart, 1945-1993
(samenstelling: dr. L. Hovy; ISBN 90-74442-18-8) 's-Gravenhage 1994
- 17 *Driemaal 's Raads Recht*
Een institutioneel onderzoek naar de taakgebieden van de Raad van State, (1940) 1945-1990
(samenstelling: drs. A. Spijksma en drs. L. Verbeek; ISBN 90-74442-20x) 's-Gravenhage 1994
- 18 *De heilige koe geboekstaafd*
Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de Rijksdienst voor het Wegverkeer, 1951-1994
(samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; ISBN 90-74442-19-6) 's-Gravenhage 1994
- 19 *Belastingver(h)effend*
Een institutioneel onderzoek naar de actoren en handelingen op het terrein van het heffen en invorderen van belastingen, 1940-1993
(samenstelling: P. Lamboo; ISBN 90-74442-24-2) 's-Gravenhage 1994
- 20 *Roeien met de riemen*
Een onderzoek naar instituties, bedrijfsprocessen en handelingen met betrekking tot het beleidsterrein militair materieel Koninklijke Marine, 1945-1993
(samenstelling: drs. A.G. de Vries; ISBN 90-74442-22-6) 's-Gravenhage 1994
- 21 *Stuurlui aan wal*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein scheepvaart en maritieme zaken, 1980-1994

- (samenstelling: drs. J.T. Klinkenberg; ISBN 90-74442-21-8) 's-Gravenhage 1994
- 22 *Smelten, pletten, ponsen en slaan (geldvoorziening)*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van het 'geldwezen' (de geldvoorziening), 1940-1993
(samenstelling: drs. N.P. van Egmond; ISBN 90-74442-23-4) 's-Gravenhage 1994
- 23 *De toelating van vreemdelingen*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein toelating van vreemdelingen, 1945-1993
(samenstelling: drs. C.K. Berghuis, W. Hoffstädt, W.D. Küller; ISBN 90-74442-28-5)
's-Gravenhage 1994
- 24 *Ter bevordering van menswaardige arbeid* **uitverkocht**
Rapport institutioneel onderzoek op het beleidsterrein arbeidsomstandigheden 1940-1993
(samenstelling: M. Schaap, A. Spijksma; ISBN 90-74442-25-0) 's-Gravenhage 1994
- 25 *Geef acht (militair personeel; beroeps- en reserve-personeel)*
Een institutioneel onderzoek naar bedrijfsprocessen en handelingen op het beleidsterrein militair personeel: beroeps- en reservepersoneel in dienst van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993
(samenstelling: drs. F. van der Doe, drs. M.L. Loef; ISBN 90-74442-26-9) 's-Gravenhage 1994
- 26 *Agrarisch Onderwijs*
Een onderzoek naar actoren, taken en handelingen op het beleidsterrein Agrarisch Onderwijs in de periode 1945-1992 (samenstelling: G.M.C.J. Smeets; ISBN 90-74442-30-7) 's-Gravenhage 1995
- 27 *Tussen waarneming en neerslag*
Een institutioneel onderzoek naar het takenpakket van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
(samenstelling: W.D. Küller; ISBN 90-74442-29-3) 's-Gravenhage 1994
- 28 *Waterstaat*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar het overheidshandelen op het beleidsterrein waterstaat over de periode 1945-1994 (samenstelling: J.W.J.M. Bogaarts; 90-74442-31-5) 's-Gravenhage 1995
- 29 *Eenheid in verscheidenheid*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van staatkundige verhoudingen en samenwerking tussen de landen van het Koninkrijk der Nederlanden in de periode 1954-1995
(samenstelling: drs. I. Broos; ISBN 90-74442-32-3) 's-Gravenhage 1996
- 30 *Inlichtingendienst Buitenland*
Een institutioneel onderzoek naar de Buitenlandse Inlichtingendienst/Inlichtingendienst Buitenland (1946-1996)
(samenstelling: dr. D. Engelen; ISBN 90-74442-33-1) 's-Gravenhage 1996
- 31 *Handelen met de sterke arm*
Rapport institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein politie (deel II), 1994
(samenstelling: drs. M.J.B. Kavelaars; ISBN 90-74442-34-X) 's-Gravenhage 1996
- 32 *Flora en Fauna*
Rapport van een onderzoek naar het beleidsterrein Flora en Fauna in de periode 1945-1993
(samenstelling: drs. M.L. Baten; ISBN 90-74442-35-8) 's-Gravenhage 1996
- 33 *Van monumentale waarde*
Een institutioneel onderzoek naar de rijksoverheidsbemoediging met monumentenzorg, 1945-1990
(samenstelling: drs. F. van der Doe en drs. H. Spijkerman; ISBN 90-74442-36-6) 's-Gravenhage 1996
- 34 *Geld(t) voor overzee*

- Institutioneel onderzoek naar overzeese pensioenen en eenmalige uitkeringen aan Indische oorlogsslachtoffers (samenstelling: drs. N.J.W. de Goeje; ISBN 90-74442-40-4) [s-Gravenhage 1996
- 35 *Pacht- en Grondprijnsbeleid*
Institutioneel onderzoek naar twee beleidsterreinen die zich begeven op het deeltaakgebied prijsbeheersing van de landbouwgronden 1945-1993
(samenstelling: drs. C.K. Berghuis en drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-37-4) [s-Gravenhage 1996
- 36 *Echt goud, echt zilver ?*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en de handelingen betreffende het waarborgen van (platina), gouden en zilveren werken over de periode 1940-1995.
(samenstelling drs. G. Beks; ISBN 90-74442-39-0) 's-Gravenhage 1996
- 37 *De grens verlegd*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1940-1962
(samenstelling drs. G. Beks; ISBN 90-74442-38-2) 's-Gravenhage 1996
- 38 *De grens geslecht*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en het overheidshandelen op het beleidsterrein invoerrechten en accijnzen, 1962-1995
(samenstelling A.A. Mietes; ISBN 90-74442) 's-Gravenhage 1996
- 39 *Zakelijk gezien*
Rapport van het institutioneel onderzoek naar de taken en handelingen van de dienst Domeinen van het ministerie van Financiën over de periode 1945-1994
(samenstelling F. van Dijk; ISBN 90-74442-42-2) 's-Gravenhage 1996
- 40 *Geregeld toezicht*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de regulering van en het toezicht op de centrale bank, het kredietwezen, het effectenverkeer en het giroverkeer (en de Rijkspostspaarbank), het voorkomen van het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen gelden, en het financiële verkeer in buitengewone omstandigheden, 1940-1995
(samenstelling drs. N.P. van Egmond; ISBN 90-74442-43-9) [s-Gravenhage 1996
- 41 *En morgen gezond weer op*
Een institutioneel onderzoek naar het takenpakket en de handelingen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne, 1940-1995
(samenstelling drs. I.E.C.M. Broos, ing. S. Slagter en drs. H.E. Erich; ISBN 90-74442-46-3)
[s-Gravenhage 1996
- 42 *Leergeld*
Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein studiefinanciering, 1945-1994 (samenstelling J. van der Meer en G.J. Willighagen; ISBN 90-74442-47-1) [s-Gravenhage 1997
- 43 *Die zijn schuld betaald, verarmt niet*
Een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de zorg voor de financiering en beheersing van de staatsschuld, 1940-1993
(samenstelling drs. A. Ettekhoven; ISBN 90-47772-48-X)
[s-Gravenhage 1997
- 44 *Bomen met beleid*
Een institutioneel onderzoek naar actoren, taken en handelingen op het beleidsterrein bosbouw, 1945-1995
(samenstelling drs. A.S. Fris; ISBN 90-74442-49-8)

- [s-Gravenhage 1997
- 45 *Het Rijk onder dak*
 Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rijksoverheid op het beleidsterrein van de rijkshuisvesting, 1945-1994 en in het bijzonder de Rijksgebouwendienst (1922-1994) (samenstelling dr. J.A.A. Bervoets; ISBN 90-74442-52-8)
 [s-Gravenhage 1997
- 47 *Het verdiende loon*
 Een institutioneel onderzoek op het terrein van inkomens- en arbeidsvoorwaardenbeleid over de periode 1940-1944 (samenstelling A. Ettekhoven en A.T. Spijksma; ISBN 90-74442-51-X)
 [s-Gravenhage 1997)
- 48 *De draden van de WEB*
 Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beroepsonderwijs en
 volw
 assenedu
 catie 1945 -
 1995/1996

 (samenstelling drs. A.E.M. Jonker; ISBN 90-74442-54-4)
 [s-Gravenhage 1998
- 49 *Van pro-actie tot nazorg*
 Een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing vanaf 1952 (samenstelling W.D. Küller; ISBN 90-74442-57-9)
 [s-Gravenhage 1998
- 51 *Openluchtrecreatie*
 Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein openluchtrecreatie over de periode 1945 - 1996 (samenstelling drs. R. van der Wal; ISBN 90-74442-60-9)
 [s-Gravenhage 1998
- 52 *Speciaal Centraal*
 Een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein speciaal onderwijs periode 1950-1996 (samenstelling Y. van Dam-Kooij; ISBN 90-74442-53-6)
 [s-Gravenhage 1998
- 53 *Geschiedschrijving van de toekomst*
 Een rapport institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein algemeen wetenschappelijke beleidsvoorbereiding (1892) 1945-1996 (samenstelling drs. F. van der Doe, drs A.G. de Vries, drs. Ch. M. Zeegers; ISBN 90-74442-58-7)
 [s-Gravenhage 1998
- 54 *Gewasbescherming*
 Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein Gewasbescherming met actoren en handelingen in de periode 1945-1993 (samenstelling drs. M.L. Baten; ISBN 90-74442-61-7)
 [s-Gravenhage 1998
- 55 *Een academische zaak deel II*
 Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de rijksoverheid op het beleidsterrein wetenschappelijk onderwijs (1945) 1960-1997 (samenstelling drs. Ch. M. Zeegers; ISBN 90-74442-59-5)

¶s-Gravenhage 1998

- 56 *Behoorlijk behandeld*
Rapport van een institutioneel onderzoek naar actoren en handelingen op het terrein van de Nationale Ombudsman (1964) 1982-1997
(samenstelling drs. R.J.B. Hageman; ISBN 90-74442-55-2)
¶s-Gravenhage 1998
- 57 *Staatsdeelneming en financiering van het bedrijfsleven*
Een institutioneel onderzoek naar de handelingen en taken van de Rijksoverheid op het beleidsinstrument staatsdeelnemingen en financiering van het bedrijfsleven, 1940-1995
(samenstelling drs. G. Beks, drs. A.G. de Vries; ISBN 90-74442-56-0)
¶s-Gravenhage 1998
- 58 *De Sociaal-Economische Raad*
Een institutioneel onderzoek naar de taken en handelingen van de SER, 1950-1997
(samenstelling E.A.T.M. Schreuder; ISBN 90-74442-65-5) ¶s-Gravenhage 1998